

Fördjupad översiktsplan för Kusten Sjösa - Vålarö

Del av Nyköpings kommuns översiktsplan

Antagen av Kommunfullmäktige 2014-09-09

Dnr SHB 08/15

Beslut KK 08/61

Nyköping

www.nykoping.se

Information och beställning

Beställning av dokument kan göras via e-post
kommun@nykoping.se

Adress:

Nyköpings kommun
Samhällsbyggnad
611 83 Nyköping

Innehållsförteckning

Läsanvisning	4
1. Översiktsplanens roll och syfte	5
2. Inledning	7
3. Mål och nyckelfrågor	12
4. Framtidens utmaningar – en utblick mot 2050	14
5. Beskrivning av planområdet och dess förutsättningar	18
6. Fördjupningsplanens huvudsakliga innebörd	30
7. Riktlinjer och vägledning - vid planläggning eller lokaliseringsprövning inom planområdet	33
8. Utvecklingsområden för ny bostadsbebyggelse	46
9. Områden för övriga ändamål	62
10. Riksintresse	65
Länsstyrelsens granskningsyttrande	74
Ordlista	77

Läsanvisningar

Denna fördjupning av översiktsplanen är en precisering av kommunens kommuntäckande översiktsplan från november 2013.

Den är vägledande vid beslut om hur behovet av mark- och vattenanvändning utmed kuststräckan Sjösa – Vålarö avses kunna tillgodoses.

Vision 2020

Kommunens översiktsplan utgår från kommunens visionsdokument "Vision 2020"

Kommunens vision är att de som bor, verkar och vistas här ska uppleva ett hållbart Nyköping.

Den fördjupade delen av översiktsplanen är ett led i att ta fram en kommunal strategi som främjar en hållbar tillväxt och samhällsutveckling.

Inriktningen i denna fördjupade del av översiktsplanen är att detta ska ske genom att skapa förutsättningar för

- att befolkningen ökar med ca 700 invånare per år
- ett rikt kultur och fritidsliv
- att alla i Nyköping uppmuntras att göra hållbara val
- utveckling av fler arbetstillfällen på den lokala arbetsmarknaden
- en utbyggnad av infrastruktur och kommunikationer
- utveckling av nya, hållbara boendemiljöer

Med en planeringsperiod fram till 2030 innebär det bland annat skapa planmässiga förutsättningar för bostäder och ca 12000 nya invånare i hela kommunen.

1. Översiktsplanens roll och syfte

Översiktsplanen vägleder beslutsfattare

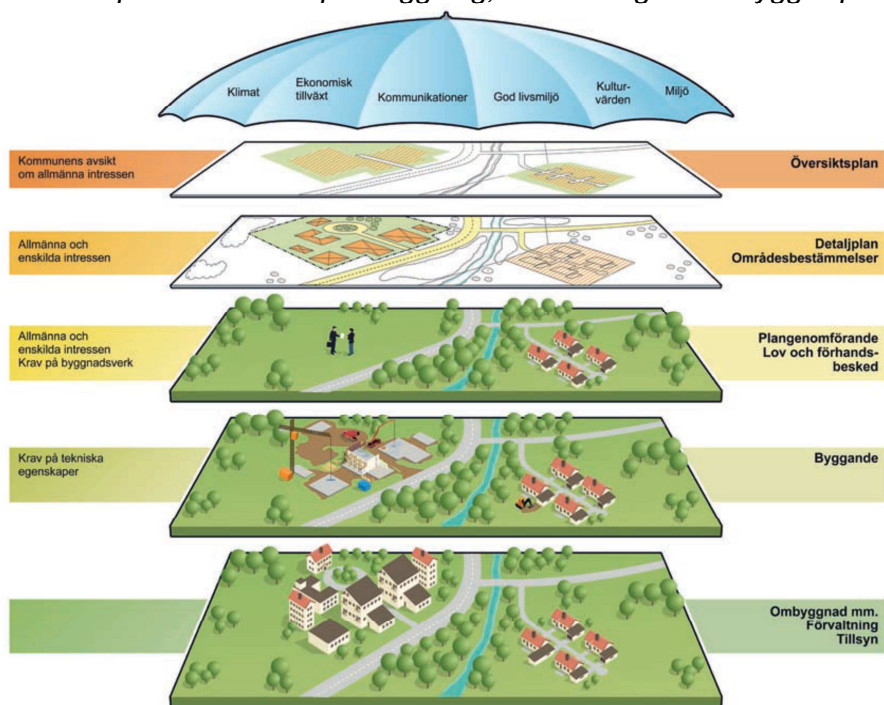
En kommuns översiktsplan ska vara vägledande vid beslut om mark- och vattenområden. Den ska också vägleda beslut om hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen används när kommunen upprättar detaljplaner och områdesbestämmelser eller prövar bygglov enligt plan- och bygglagen. Den är också vägledande när kommunen eller andra myndigheter fattar andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen. Planen är inte juridiskt bindande.

Översiktsplanen för Nyköpings kommun utgår från tillväxtmålen i Vision 2020.

- Kommunen ska stärka den hållbara utvecklingen och öka sin attraktionskraft.
- Kommunen ska öka befolkningmängden med 700 invånare/år samt ta tillvara på de möjligheter som utbyggnaden av kommunikationerna ger.

Översiktsplanen för Nyköpings kommun redogör även för regionala och mellankommunala frågor som berör den fysiska planeringen. Planperioden sträcker sig fram till 2030 med en målbild till 2020.

Översiktsplanens roll vid planläggning, lokaliserings- och bygglovprövning

- Översiktsplanen har en strategiskt vägledande roll vid beslut som rör kommunens fysiska planering.
- Om kommunen detaljplanlägger på ett sätt som strider mot översiktsplanens inriktning ska det kungöras i enlighet med plan- och bygglagen.
- Prövning av markfrågor sker i första hand mot detaljplan eller områdesbestämmelser för området.
- Utanför planlagt område eller där områdes bestämmelser saknas ska prövning ske utifrån

översiktsplanens riktlinjer och fördjupningar.

- Vid en bygglovprövning bedöms om den önskade lokaliseringen och utformningen är allmänt lämplig för ändamålet och om den stämmer mer med översiktsplanens riktlinjer.
- Allmänna intressen kan också hävdas av andra sektorer och myndigheter såsom t ex Trafikverket och Länsstyrelsen.

Planprocessens olika steg

Arbetet med en översiktsplan kan indelas i olika planeringskedan, aktualitetsprövning, samråd, utställning och antagande.

Aktualitetsförklaring

Nya planeringsfrågor, ändrade förutsättningar och politiska diskussioner kräver en levande översiktsplanering. Minst en gång per mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till om översiktsplanen är aktuell.

Samråd

När kommunen upprättar ett förslag till översiktsplan ska den samråda och föra en dialog med länsstyrelsen, regionplaneorgan och andra kommuner som berörs av förslaget. Tillfälle till samråd ska finnas även för de myndigheter, sammanslutningar och enskilda medborgare som har ett väsentligt intresse av förslaget.

Förslag till ny översiktsplan var ute på samråd under augusti och september 2010. Kommunen genomförde också ett antal dialogmöten på olika orter. Samrådsredogörelsen med synpunkter på förslaget finns som bilaga till denna utställningsversion.

Utställning

Efter samrådet sammanställs alla synpunkter i en samrådsredogörelse. Översiktsplanen ställs därefter ut under minst två månader. Den som vill lämna synpunkter på planförslaget ska göra det skriftligen under utställningstiden. Länsstyrelsen, som bevakar de statliga intressena i översiktsplanen, ska särskilt ta hänsyn till kommunens hantering av mellankommunala frågor, riksintressen, hälsa och säkerhet samt miljö kvalitetsnormer. Länsstyrelsen framför sina synpunkter i ett speciellt granskningsyttrande som ska bifogas planen vid antagandet.

Antagande

När utställningsförfarandet är genomfört kan Kommunfullmäktige ta beslut om att anta den nya översiktsplanen.

2. Inledning

Befolkningsutveckling

Nyköping är en kommun i tillväxt. Över en tioårsperiod (2003-2012) har befolkningsantalet i genomsnitt ökat med cirka 300 invånare per år och vid utgången av 2012 hade Nyköpings kommun 52 336 invånare.

Befolkningstillväxten har främst berott på flyttningsöverskott, dvs. det var fler personer som flyttade in till kommunen än som flyttade ut. Mer än hälften av antalet in- och utflyttningar sker till/från andra län än Södermanland. Under 2012 var även födelsenettet positivt, dvs. antalet födda översteg antalet döda.

Våren 2013 tog avdelningen Samhällsbyggnad fram en befolkningsprognos för kommunen för åren 2013-2030 i vilken tre olika utvecklingsalternativ presenterades: låg, hög och mål¹. Alternativ låg innebär cirka 57 620 invånare år 2030 medan alternativ hög innebär 62 110 invånare samma år, dvs. en årlig befolkningsökning med ungefär 290 invånare respektive 540 personer per år jämfört med år 2013. Målalternativet, som utgår från Vision 2020, innebär 64 936 invånare år 2030, vilket motsvarar en ökning med 700 invånare per år.

Prognosen för förskolebarn är osäker då den är beroende av antaganden om fruktsamhet som är svåra att bedöma. Barn i åldern 0-15 förväntas öka fram till år 2030; antalet ungdomar i åldern 16-18 kommer att minska fram till 2015 för att sedan öka. På grund av inflyttning beräknas antalet invånare i åldern 65-79 öka dramatiskt fram till 2015 för att sedan plana ut. Åldersgruppen 80 år och äldre ökar gradvis allt mer.

Regionförstoring och bosättningsmönster

Regionförstoring kan på ett förenklat sätt beskrivas som att områdena där folk bor, arbetar och verkar – vardagsregioner eller så kallade funktionella regioner – successivt utvidgas. Tidigare små lokala arbetsmarknader knyts ihop till en större arbetsmarknadsregion genom ökad pendling som möjliggörs genom förbättrade kommunikationer men även av förändrade mentala bilder.

Idag räknar Nyköping/Oxelösund som en funktionell region och gemensam arbetsmarknad, medan till exempel Trosa ingår i Stockholms funktionella region. Men arbetspendlingen mellan Nyköping och andra kommuner och län har successivt ökat under senare år. På sikt, inte minst med en förbättrad järnvägssituation (Ostlänken), kommer Nyköping/Oxelösund att få en dubbelsidig koppling till Stockholmsregionen i norr och Norrköping/Linköping i söder. Allt fler kommer att bo i Nyköping och arbeta i exempelvis Stockholm eller Linköping, eller vice-versa.

Regionförstoring tenderar att tillta under perioder av ekonomiskt tillväxt och ökad efterfrågan på arbetskraft. Således kan rådande lågkonjunktur förväntas dämpa de senaste årens utvecklingstakt under de kommande åren.

Åretruntboende i planområdet

Sommaren 2013 var 338 personer mantalskrivna (åretruntboende) inom planområdet. Tre fjärdedelar bor söder om Kustvägen, främst inom området Horn-Lappetorp-Brannebol (187 personer) och Vålarö (37 personer). På öarna finns totalt 8 mantalskrivna personer, varav 3 på Skansholmen. Åretruntboende norr om Kustvägen (totalt 89 personer inom planområdet) är främst koncentrerade kring Herrvreten.

Fler bosätter sig i fritidshusområden

I hela Sverige finns en tendens att permanentboende i fritidshusområden ökar, i synnerhet i storstadsregioner. Det är främst barnfamiljer och äldre som väljer detta boende. Barnfamiljer för att det erbjuder barnvänliga och

---

¹ För alternativ låg antas att in- och utflyttningen förändras i samma takt som under den senaste tioårsperioden, fruktsamheten samma som de senaste tre åren (över SCB:s rikssnitt) och dödsrisken enligt rikets utveckling. För alternativ hög antas betydligt högre in- och utflyttning och något högre fruktsamhet än alternativ låg.

natursköna boendemiljöer samtidigt som fritidshus ofta är billigare än villor i centralorten, äldre vill ofta slippa dubbelt boende och satsar istället på att rusta fritidshuset så att det kan bebos året runt.

Denna gradvisa omvandling av fritidshusområden till mer permanenta bostadsområden sker även inom Nyköpings kommun. I vissa fritidshusområden är 40-50 procent av tomterna idag "permanentade", medan permanentboende är betydligt mindre omfattande i andra områden. Inom planområdets sex fritidshusområden (Brannebol, Horns udde, Vålarö, Skansholmen, Marsö och Risö) är permanentningen relativt låg – upp till 17,5 procent av tomterna. Mellan åren 2001 och 2012 ökade antalet invånare som är mantalsskrivna inom dessa områden med 66 % från 41 till totalt 68 personer. Ökningen är således stor i relativa tal, men inte i absoluta tal.

Område	Antal tomter	Antal perm tomter 2012	Andel perm tomter 2012	Förändring perm tomter 2001-2012	Antal invånare 2012 (varav barn/ung*)	Befolkningsförändring 2001-2012
Brannebol	63	11	17,5%	+5 st / +83%	25 (3)	+11 st / +79%
Horns udde	14	1	7,1%	+0 st / +0%	1 (0)	-1 st / -50%
Marsö	43	0	0%	+0 st / +0%	0 (0)	+0 st / +0%
Risö	66	1	1,5%	+1 st / +100%	2 (0)	+2 st / +200%
Skansholmen	18	1	5,6%	+0 st / +0%	3 (0)	+2 st / +200%
Vålarö	190	25	13,2%	+9 st / +56%	37 (0)	+13 st / +54%

Tabell: permanentboende i fritidshusområden

* barn/ung = barn och ungdomar i åldern 0-18 år

Källa: Permanentning av fritidshusområden i Nyköpings kommun 2001-2012. Nyköpings kommun, Samhällsbyggnad, Strategienheten, 2012-07-17.

Turism och besöksnäring ökar

Besöksnäringen är en sysselsättningsintensiv tillväxtbransch som blir allt viktigare där investeringar sker lokalt och inte kan flyttas. Ett ökat antal besökare stärker det lokala näringslivet och skapar nya arbetstillfällen. År 2012 uppgick besöksnäringens omsättning i Nyköping till 1,28 miljarder kronor, vilket motsvarar 860 heltidstjänster. Målet är att framöver öka omsättningen med cirka 100 miljoner kronor per år.

Nyköping satsar på att stärka kommunen som besöksort. Skavsta flygplats har en viktig roll i denna utveckling. Tillsammans med andra aktörer, exempelvis Sörmlands Turistutveckling och grannkommuner, satsar Nyköpings kommun på en mängd projekt för att utveckla besöksnäringen i Nyköping med omnejd.

Bakgrund till denna fördjupning av kommunens översiktsplan

Nyköpings kust- och skärgårdsområden bedöms ha förutsättning att rymma plats för kompletterande boendemiljöer till de miljöer som erbjuds i kommunens övriga tätorter. Fler permanent boende utmed kusten främjar och stärker den befintliga landsbygden och bidrar till att stärka underlag för kommunal service av olika slag.

I den kommunövergripande översiktsplanen från 2003 angavs att en fördjupad översiktsplan bör upprättas för området Horn – Lappetorp - Brannebol. För att öka planberedskapen i området öster om Nyköpings tätort har planområdet utökats och omfattar hela kustremsan från Sjösa i väster till och med Vålarö i öster.

Rekommendationen från den planen ligger till grund för detta planuppdrag från Kommunstyrelsen.

Det finns efterfrågan av nya tomter samt möjlighet att bygga om befintliga fritidshus till permanentboendestandard. Efterfrågan varierar dock över tid varvid planen måste få genomföras under ett längre tidsperspektiv än i tätorterna, där efterfrågan är större. Samtidigt finns andra värden att beakta för att utvecklingen av kust- och skärgårdsområdet ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

För att kunna få en mer heltäckande bild över bebyggelseutvecklingen i planområdet, än vad som är möjligt i enskilda detaljplaneärenden, vill kommunen ta fram en fördjupad översiktsplan där en avvägning görs mellan olika intressen, till exempel önskan om att bygga fler bostäder, natur- och kulturmiljöintressen, turism- och friluftsliv, miljö- och riskfaktorer med mera.

Ställningstagande till tidigare förslag och skälen för denna utformning

I ett tidigt skede av detta arbete utarbetades två olika alternativ för att tillgodose det framtida behovet av mark, alternativ(A) låg exploatering och (B) hög exploatering.

I samband med att Miljökonsekvensbeskrivningen togs fram kom begäran från Länsstyrelsen att även presentera konsekvenserna av ett nollalternativ. Det senare lades till samrådshandlingen och betecknades som alternativ (C) vilket innebar att endast tillåta ny bebyggelse inom ramen för gällande detaljplaner och tomtbildningar.

Det bör poängteras att det senare alternativet (C) aldrig varit ett av kommunens förslag eller vilja. Alternativ (C) syftade endast att tydliggöra eventuella konsekvenser av de två ursprungliga förslagen i ett jämförelseperspektiv med länsstyrelsens begäran.

Detta förslag är en konkretisering och sammanvägning av möjliga konsekvenser samt reflektion kring de synpunkter som kommit in och som berör de två ursprungliga förslagen.

Därtill har en avvägning gjorts till de förutsättningar som en kommunal utbyggnad av vatten- och avloppsförsörjning i området skapar.

Behovet av att kunna tillgodose mark för nya bostäder i Nyköpings kommun har ökat sedan beslutet om att denna plan skulle upprättas. Det tidigare målet om att kunna öka befolkningen med 500 invånare har nu utökats till att omfatta markförsörjning för 700 nya invånare och år.

Målet om en befolkningsökning med 700 personer uppfylldes 2013.

Kommunens investering i ett nytt VA-nät skapar bättre miljöförutsättningar för befintlig bebyggelse. Den långsiktiga konsekvensen av investeringen är att vattenmiljön för kuststräckan och Östersjön blir bättre. Då investering i sammanhanget är mycket stor vill Nyköpings kommun att denna anläggning ska komma så många kommuninvånare till godo som möjligt. Därigenom skapas förutsättningar för en utveckling av nya hållbara boendemiljöer och bättre förutsättningar för en levande landsbygd.

Det framstår som högst orimligt att kunna tillgodose kommande behov av mark för bostäder utan en strategisk plan för en strukturerad bebyggelseutveckling. Att tillgodose kommande bygglov utan samordnad planläggning ses inte som något rimligt alternativ.

Det är en kommunal angelägenhet att så många som möjligt kan ta del av kommunal infrastruktur och förstärka underlag för service och tjänster.

Den berörda kuststräckan är speciell i den mening att sammanhängande hållmarksområden möts av hävdad och brukad mark som sluttar svagt ner mot Sjösafjärden. Det bedöms som viktigt att inte bryta denna naturövergång i onödan. Målsättning måste därför vara att samla ny tillkommande bebyggelse i större sammanhängande grupper.

Enstaka bygglov ska prövas i enlighet med de allmänna riktlinjer som denna plan anger. Dessa är likvärdiga med de riktlinjer som den kommuntäckande översiktsplanen anger.

En förutsättning som också är utgångspunkt för denna plan är att utveckla bebyggelsemiljön i samklang med traditionen att blanda beteshagar för kreatur med boende. Betesmark ska så långt som möjligt värnas och dess funktion säkerställas i samband med att områdena utvecklas. Jordbruksverksamhet ska värnas och eventuella konsekvenser kompenseras.

Möjligheten till besöka en tidigare svårtillgänglig kuststräcka förbättras genom tillkomst av vägar samt stigar. Värdefulla och framförallt känsliga naturområden avses avgränsas och säkerställas i samband med att detaljplaner tas fram.

Fördjupningsplanens geografiska avgränsning

Planens geografiska avgränsning är dels bestämd utifrån de frågor som har betydelse för området när det gäller framtida markanspråk för kommunikationer, verksamheter, teknisk försörjning, bostäder med mera. Där det är praktiskt möjligt är avgränsningen också gjord utifrån avrinningsområdesgränser, sockengränser och vägar.

Organisation och arbetssätt

Projektbeställare: Samhällsbyggnadschef Mats Dryselius

Styrgrupp: Urban Granström (S) Carl-Åke Andersson (S) Johannes Krunegård (MP) t o m dec 2012, Malin Hagerström (MP) fr o m jan 2013, Oskar Reimer (MP) Nicklas Franzén (V) Anne-Marie Wigertz (M) Thord Revestam (M) Eva Andersson (C) Göran Silfverling (FP) Curt Ericsson (KD)

Projektledare: Utställning-Antagande

Anders Svedberg (Agneta Karlsson Samråd)

Projektgrupp: Utställning

Magnus Eriksson, projektsekreterare, statistiker,

Åsa Eriksson VA-samordnare

Per Skyllberg, kommunekolog

Anneli Carlén, miljöstrateg

Ewa Collin, exploateringslantmätare

Robert Karlsson, Johanna Haugness, kommunikatör

Utöver projektgruppen har tjänstemän från flera enheter inom avdelningen Samhällsbyggnad och Tekniska divisionen varit inblandade.

Uppdrag och Utförande

Arbetet med att ta fram en ny fördjupad del av översiktsplanen för kusten Sjösa – Vålarö har skett på uppdrag av Kommunstyrelsen. Beslutet att ta fram planen fattades på Kommunstyrelsens sammanträde den 4 februari 2008.

Kommunstyrelsens beslutade att planen fick sändas ut på samråd vid sitt sammanträde den 29 mars 2010. Samrådet genomfördes mellan 20 april och den 15 juni 2010. Under samrådet inkom 36 synpunkter varav 4 utan erinran.

Analyser, underlag och beslut

Under arbetets gång har olika fakta samlats in och analyserats.

MKB till denna utställningshandling har utarbetats av Structor. De viktigaste slutsatserna i MKB är att planen med dess riktlinjer och vägledning inte bedöms medföra någon betydande miljöpåverkan.

Inkomna yttrande gällande området Ångaberget / Ladbacken påvisade områdets känslighet varvid den politiska styrgruppen bedömer att risk för betydande miljöpåverkan föreligger.

I och med det ställningstagande beslutades att antagandehandlingen justerats med kompletterande vägledning för det berörda området.

Utställningshandlingens MKB finns att tillgå till antagandehandlingen som bilaga.

En biotopkartering av vatten har utförts av Jonas Edlund (Litoralis naturvårdskonsult) och Eva Siljeholm (Zostera). Karteringen visade att särskilt Ångaviken och grundområdet kring Krokholmen har höga naturvärden.

Effekter av framtida klimatpåverkan i form av höjd havsnivå har studerats med hjälp av en höjdmodell framtagen utifrån data från en laserskanning av området. Effekterna av klimatförändringen är att strandlinjen under nästkommande 75-100 år förflyttas in över land.

Länsstyrelsen fattade 2013 beslut om ett utökat strandskydd utmed till 300 meter inom planområdet vilket idag gäller inom hela planområdet. (Kap 5, skyddade naturområden)

Nyköpings kommun redovisar i detta dokument de områden som kommunen bedömer vara framtida strandområde för kusten tillika framtida intresse för strandskydd. Området utgår från vad kommunen bedömt vara det framtida läget för kustens strandlinje samt därtill lagt till ett generellt avstånd om 100 meter som strandområde.

Kommunens synpunkter och rekommendationer redovisas i kap. 7 samt kap. 9.

3. Mål och nyckelfrågor

Mål för denna fördjupade del av översiktsplanen

- skapa förutsättningar för attraktivt, havsnära boende.
- bevara och utveckla möjligheterna för turism och friluftsliv på såväl land som hav
- bevara värdefulla kultur- och naturvärden
- skapa förutsättningar för hållbart resande
- minska övergödning av vattnet

Kommunala mål och policydokument i övrigt

Vision 2020

I kommunens övergripande vision 2020 förordas en hållbar tillväxt, vilket bland annat innebär att öka kommunens attraktionskraft, öka befolkningen med cirka 700 invånare per år och tillvarata de möjligheter som utbyggnaden av kommunikationer ger.

Ny antagen Översiktsplan 2013

Den nya översiktsplanen utgår från tillväxtmålen i Vision 2020 (se ovan). I föreslagen översiktsplan bedömer kommunen att möjligheten till fler boende längst kusten är störst i området från Sjösa till Ånga samt i befintliga tätorter vid havet. Ökade byggrätter och ny bebyggelse i området Vålarö/Svärds klova kan även ge förutsättningar för fler permanentboende.

Miljö- och folkhälsostategi (2012)

I kommunens Miljö- och folkhälsostategi finns följande övergripande mål som berör fysisk planering:

Bra bostäder. Nyköpings kommun erbjuder en god bebyggd miljö, både inom nyproduktion och i befintlig bebyggelse. Boende i Nyköpings kommun ska ha en trygg, sund och säker boendemiljö.

Låga utsläpp och klimatanpassat samhälle. Nyköpings kommuns klimatmål ger vägledning för hur vi uppnår en hållbar utveckling samtidigt som klimatpåverkande faktorer minskar. Klimatanpassning krävs i samhällsplaneringen för att kunna möta förändringarna.

Hållbara resor och transporter. I Nyköpings kommun ska transportsystemet utnyttjas bättre genom effektivare logistiklösningar. Nyköpings kommun ska genom samhällsplanering och information göra det lätt att välja miljöanpassade färd sätt.

Tillgänglig rekreation. Genom ett aktivt naturvårdsarbete och ökad tillgänglighet blir naturen en källa till upplevelser för medborgare och besökare i Nyköpings kommun. Detta oavsett ålder, kön, ekonomiska förutsättningar och eventuell funktionsnedsättning.

Biologisk mångfald Variationsrikedomen i Nyköpings kommuns natur ska förvaltas som en tillgång för oss och framtida generationer. Med ett strategiskt vattenvårdsarbete stärks den biologiska mångfalden i sjöar, åar och Östersjön.

Resurseffektiv tillväxt. Tillväxten i Nyköpings kommun ska bygga på en effektiv och långsiktig mark och vattenanvändning. Grönka och vattenmiljöer ska utvecklas i den bebyggda miljön.

Naturvårdsplan (2008)

Naturvårdsplanen ska fungera som underlag till fysisk planering och profilera Nyköping som en kommun med varierande, vacker och strövvänlig natur. Det kommunala naturvårdsengagemanget prioriteras dock i tätortsnära områden och i områden där kommunen äger marken. I naturvårdsplanen uttrycks mål som att den biologiska mångfalden och människans möjlighet till naturupplevelse ska föras vidare till kommande generationer. Vidare är målet att:

- Naturen ska göras mer attraktiv genom kvalitetshöjande åtgärder i befintliga naturmiljöer så att fler människor ska komma ut i naturen.
- Sällsynta naturmiljöer (biotoper) ska skyddas, framförallt om de förväntas vara boplats för utrotningshotade eller starkt hänsynskrävande växt- och djurarter.
- Vid planering av markanvändning ska en avvägning göras utifrån de nationella miljömålen; hänsyn ska särskilt tas till vattenmiljöer och biologisk mångfald.

Klimatstrategi (2007)

Det övergripande klimatmålet i den kommunala klimatstrategin från 2007 är att Nyköpings kommun ska verka för en positiv hållbar tillväxt samtidigt som klimatpåverkande faktorer ska minska. Ett lokalt mål är att utsläpp av växthusgaser ska minska med 15 % till år 2015 och med 20 % till år 2020, jämfört med 1995 års nivåer. Vidare är målsättningen att antal körda kilometer per invånare ska minska från 2008 till 2012, genom att öka antalet årliga busstrafikanter med minst 25 % samt öka antalet cyklister med 10 %. Ytterligare ett mål är att 40 % av kommunens totala energikonsumtion ska komma från förnyelsebara källor år 2020.

Mål och strategier för verksamhetsområde näringsliv och besöksnäring 2011-15

Kommunens näringslivsmål är bland annat att det alltid ska finnas planlagd mark för bostäder och företag i attraktiva områden.

Landsbygdsstrategi (2012)

I kommunens landsbygdsstrategi från 2012 finns följande prioriterade områden:

- Skapa förutsättningar för ett ökat boende på landsbygden genom att underlätta för nybyggnation och omvandling av fritidshus till permanent boende.
- Skapa förutsättningar för boendeväxling (generationsväxling).
- Erbjuder skolor av god kvalitet i en trygg miljö .
- Utgå från orternas möjligheter, behov och förutsättningar.
- Skapa möjligheter för företag att sitta gemensamt (Företagshotell etc.).
- Utveckla och ta tillvara föreningsliv, sociala nätverk och mötesplatser.
- Stimulera produktion, marknadsföring och försäljning av närproducerade och ekologiska varor, gärna i kombination med gårdsbutiker och kluster.

4. Framtidens utmaningar - en utblick mot 2050

De frågor inom den strategiska planeringen, som i sig har en mycket avlägsen tidshorisont, riskerar att förlora fokus i relation till de mer konkreta och närstående planeringsutmaningarna här och nu.

Utöver det som översiktsplanen pekar ut för de kommande 20 åren behöver Nyköpings kommun även uppmärksamma på framtida idéer och viktiga fokusområden fram till 2050. Dessa aspekter är paletten till den lite diffusa framtidsbild om våra barn och barnbarns kommande behov. Betraktar vi bilden kan den i vissa sken synas bra och i andra sken rent ut sagt dålig. Det är dessa nyanser som vi har att ta ansvar för och möjlighet att ta ställning till.

Detta kapitel behandlar ett möjligt scenario utifrån dagens prognoser men innebär i sig inte krav på konkreta förslag eller inriktningar för särskilda ställningsstagande.

Störst befolkningsökning nära huvudorten

Det är sannolikt att staden Nyköping kommer att uppleva en högre efterfrågan på bostäder och mark för olika ändamål inom 20-40 år än vad som tidigare antagits.

Ett realistiskt antagande kan vara att antalet invånare i snitt ökar med 700 - 1000 per år från det att Ostlänken är färdigställd fram till 2050. Det skulle innebära en exceptionellt hög efterfrågan på markområden närmast Nyköpings tätort och i in- tilliggande orter.

Orter som Bergshammar, Enstaberga, Svalsta och Sjösa bedöms växa samman/införlivas med Nyköping i frågor som rör arbete, bostadsförsörjning, service, friluftsliv, rekreation, och infrastruktur etc. Den gemensamma befolkningen för dessa orter bedöms 2050 uppgå till ca 60 000 invånare vilket skulle motsvara en befolkningsökning med cirka 60 procent jämfört med idag.

På övriga landsbygden kommer orter inom en radie av 10-15 km från Nyköping överlag att ha en positiv befolkningstillväxt. För övriga orter bedöms tillväxten ligga på en neutral till något ökande nivå. Med reservation för att någon ort får en negativ tillväxt. Det gäller dock inte orter med ett reseavstånd till Stockholm på 30-40 minuter. Där kan det relativt nära avståndet till huvudstaden attrahera nya invånare.

Utmaningen i detta scenario är att planlägga för en struktur som bejaktar tillväxt men samtidigt förhindrar att trycket och belastningen på stadens centrum når ohållbara nivåer. Detta gäller såväl trafikproblem som problem att hitta lämplig plats för utbud, service och tjänster.

Nyköping har genom historien byggts ut genom nya tillägg av stadsdelar och kvarter. Detta omnämns bland annat i förklaringen till riksintresset för Nyköping som "årsringar" av tillkommande bebyggelse.

I dag är det inte självklart att man ska växa enligt samma princip.

Att planera för ett klimat som förändras

Klimatförändringarna bedöms fortgå med konsekvensen att havsnivån stiger med ca 55 cm fram till år 2075-2100¹. Mer extrema vädersituationer med ökade flöden och större skredrisker är även att vänta. För Nyköpings del betyder det ökade belastningar på främst befintliga infrastrukturåläggningar i låglänta områden men även att det som i idag är att anse som byggbar mark kan betraktas som olämplig för bebyggelse i morgon.

¹ Höjduppgift tolkat från diagram "The Copenhagen Diagnosis – Updating the world on latest Climate Science"

Rekreativsvärdet ökar när det kommer fler till del

Närheten till fritids- och rekreationsområden bedöms också bli aktuell att hantera när befolkningen ökar. Kustområdet i östra delen av Horn kan vara av betydelse för rekreation och friluftsliv i ett längre perspektiv. Naturområdet som utgörs av Ångaviken, med intilliggande skogs och betesmarker, bedöms kunna utvecklas och därmed bli en stor tillgång för boendemiljön i Horn och inte minst Sjösa, Vålarö samt Nyköping.

Effektivare kommunikationer

Kommunikationsfrågor på regional nivå bedöms bli alltmer viktiga att hantera i den strategiska planeringen. Samarbetet mellan Nyköping- Norrköping- Linköping samt Södertälje-Stockholm kommer att förstärkas ytterligare efter 2030.

Regionen, som hålls samman av effektiva kommunikationsmöjligheter via Ostlänken och E4, blir mer eller mindre helt integrerad när det gäller studier, arbete och boende.

Man kan anta att Skavsta flygplats roll som intermodal station (en station där samtliga kollektivtrafikslag möts) kan utvecklas ytterligare när Ostlänken är i drift. En komplett internationell stationsnod är ett gott incitament för att utveckla och ansluta andra befintligt närliggande kommunikationssystem till stationen och på så sätt förstärka det nationella och regionala kollektivtrafiknätet.

Utifrån ett sådant perspektiv kan man anta att det kommer råda mycket goda förutsättningar för en stark regionutveckling mellan Västerås-Eskilstuna och Nyköping-Norrköping. I denna fråga är det av betydelse att den strategiska planeringen ger uttryck för hur en sådan utveckling kan ske samt de förutsättningar för att regionutvecklingen ska kunna realiseras.

Nyköpings utmaning år 2050 kan vara att tillgodose behovet av kommunikationer mellan intilliggande orter och Nyköping.

Genom att anlägga nya anslutningar till befintlig E4 skapas möjlighet till bra och effektiva kommunikationslösningar från bl.a Sjösa och kommunens mindre kustsamhällen norr om Sjösafjärden samt från stadsdelarna Enstaberga, Svalsta och Bergshammar väster om Nyköping. Dessa nya anläggningar bidrar till att reducera trafikarbetet genom Nyköping och öka attraktiviteten till de mindre orterna.

Aktuella frågor att behandla i det skedet blir främst sådana som rör funktion och standardkrav i förhållande till omgivande faktorer och behov. Ett sätt för kommunen att lösa de olika intresseanspråken och tillmötesgå framtida behov är att bygga en effektivare kommunikationslösning. Ett samlat kommunikationsstråk för flyg, tåg och E4:an kan vara en sådan lösning att diskutera.

Behov av mark

Intresseanspråken på mark i och runt Nyköping kommer att öka. Befolkningstillväxten i Stockholmsregionen har varit fortsatt hög och en allt större del av de inflyttade till Nyköping kommer därifrån. Man ser fördelar med att bo i en mindre stad med god tillgänglighet till barnomsorg och friluftsliv samt till storstadsområden för arbete och studier.

De områden som i dag är planlagda i Nyköpings tätort täcker teoretiskt sett behovet av nya bostäder 6-8 år framåt i tiden. Med tanke på människors varierade bostadsbehov och att alla områden inte kan exploateras lika snabbt behöver kommunen planlägga ytterligare mark.

En hållbar tillväxt är inte att fortsätta expandera staden på orörd mark. För att klara morgondagens behov måste vi förvalta den redan bebyggda miljön genom att planera för hur vi ska kunna utnyttja stadens och orternas ytor och resurser mer effektivt än vad tidigare planering har åstadkommit.

Vi måste både planlägga nya områden och rita om tidigare och äldre planer för att den samlade planläggningen ska motsvara morgondagens behov. Planläggning som främjar utveckling av mindre orter med attraktiva värden i närhet till Nyköping bidrar till en god hushållning av mark samt främjar en jämnare fördelning av värden och service till landsbygden.

Principscenari 2015-2025

Principscenari 2020-2035

Principscenari 2035-2050

5. Beskrivning av planområdet och dess förutsättningar

Landskapskaraktär

Planområdets natur- och kulturlandskap kan delas in i tre relativt distinkta landskapskaraktärer: ytterskärgård, innerskärgård och skogslandskap.

Kal ytterskärgård

Ytterskärgården utgör i planområdet en smal remsa med mindre öar, kobbar och skär. Hela landskapet präglas av hav och vind. Karaktären är öppen och karg och öarna är kala eller bevuxna med lägre vegetation. Trädskikt saknas helt. Exploateringen är låg men landskapet har stora rekreativa kvaliteter och fylls med mänsklig aktivitet framför allt under somrarna. Övergången mellan inre skärgårdens lummiga öar och ytterskärgårdens kala karaktär är skarp och i huvudsak saknas mellanskärgård inom planområdet.

Grönskande innerskärgård – odlingslandskap

Det grönskande innerskärgården innefattar i planområdet en smal kustremsa mellan den karga yttre skärgården och inlandets skogslandskap. Området sträcker sig utmed hela planområdet i västöstlig riktning från Sjösa till och med Vålarö och Langö och innefattar flera öar och halvöar. I jämförelse med den karga ytterskärgården och de större skogsmarkerna i norr är detta lummiga och grönskande marker. Landskapet är småbrutet, kuperat med en tydlig sprickdalskaraktär vilket är typiskt för den sömländska skärgården och den rika variationen och småskaligheten är egenskaper som präglar karaktären på landskapet. Här blir utblickar och vyer aldrig särskilt vida eller långa då de hela tiden begränsas av mindre trädbeklädda öar, bergsknallar och moränkullar. Ett fåtal äldre gårdar och torp ligger relativt glest utspritt i landskapet.

Sedan området steg upp ur havet har människan satt sin prägel på landskapet och det är i huvudsak småjordbrukarnas nyttjande av marken som format skärgårdslandskapet till vad det är idag, ett småskaligt odlingslandskap. Jordbruksmarker ligger samlade i dalbottnarna där de leriga markerna hålls öppna genom odling, slåtter och bete. Höjdområdena är skogstäckta och i gränzonen mellan lågt liggande dalar och uppstickande bergsknallar ligger moränjordar med blandskog. I de högre partierna med berg i dagen är karaktären kargare, och skogen utgörs av framförallt barrträd, i huvudsak tall och en. Där land möter hav blir dalarna till strandängar med karaktärsfulla vasstråk. Dessa marker är lågt exploaterade och har stora biologiska värden. Vattnets närvaro i landskapsbilden är lokal och utblickar över vattnet är begränsade till närområdet och vyer över ytterskärgården och öppet hav är sällsynta.

Bebyggelsen är i huvudsak lokaliserad utmed vägar och i anslutning till havet i ett område kring Horn, Brannbol och Lappetorp samt till Vålarö och Strandklova. Skärgårdsvägar slingrar sig utmed moränstråken mot havet och den äldre herrgårdsmiljön kring godset Ånga övergår i småbrukarmiljöer med torp och stugor. Landskapet har sedan medeltid nyttjats för småjordbruk, en kombination av djurhållning, odling och fiske. De större godsen i vikarna och arrendeböndernas små gårdar och torp i skärgården är karaktäristiska för området och på traditionellt vis lokaliserad utmed vägarna och fastklamrade på höjder i brynzonen mellan öppet och slutet. Mosaiklandskapet skapar små idylliska landskapsrum med gårdar, byar, hagar och åkrar. Utmed skärgårdsvägarna tättnar bebyggelsen närmare havet och mynnar ut i kluster av i huvudsak fritidshusbebyggelse. Senare exploatering med modern bebyggelse, framför allt åretruntboenden, finns i anslutning till befintlig bebyggelse vid vattnet och utmed vägarna. Landskapet upplevs mindre exploaterat än vad som är fallet då kuperad terräng och skog skärmar av bebyggelsen och bäddar in den i grönska. Upplevelsen av levande landsbygd är påtaglig med betande kor och aktivt jordbruk. Strandängarna sydost

om Sjösa, och odlingslandskapet öster om Ånga är lägre exploaterade och här är den mänskliga störningen inte lika påtaglig.

Viktiga landskapselement i det inre skärgårdslandskapet är ängar och åkrar, trädbeklädda öar och åkerholmar, skogspartier, bryn, berg i dagen, stora ädellövträd, slingrande vägar, herrgårdsbyggnader, fritidshusbebyggelse, småbåtshamnar och badbryggor.

Skogslandskap

Norr om landsväg 219 övergår odlingslandskapet snart i sammanhållen skogmark. Breda moränstråk klädda med i huvudsak barrskog sträcker sig inåt landet. I huvudsak utgörs naturen av produktionsskog med planterad gran. Landskapet är kuperat men inte lika småskaligt och dramatiskt som i skärgårdslandskapet. Lågpunkter i landskapet utgörs av sjöar och kärr. Sjön Ången öppnar upp en lucka i det slutna landskapet och kring sjön finns några spridda stugor.

Skogskaraktären varierar mellan tät och svårgenomtränglig och luftigare med rekreativa kvaliteter. På de höglänta partierna med berg i dagen är karaktären karg och här hittar vi tallhedar. Hyggen och enstaka ängar och åkertegar skapar mindre luckor i det i övrigt slutna landskapet. Mindre slingrande skogsvägar leder in till de få gårdar och torp som finns i området. I jämförelse med det mångfacetterade inre skärgårdslandskapet är skogslandskapet monotont och enkelt. Typiska karaktärselement är hyggen, bergsknallar, kärr och enstaka röda stugor.

Bebyggelse

Planområdet är överlag glest bebyggt, framförallt norr om väg 219. Ett fåtal äldre gårdar och torp ligger relativt glest utspritt i landskapet. Tätare bebyggelse finns främst nära havet vid kustområdena kring Horn, Lappetorp och Brannebol samt vid Vålarö. Detta är främst fritidshusområden från 1900-talets mitt som efter hand har börjat omvandlats till året-runt-boende i allt högre omfattning.

Vid Horn har den skiftade bybebyggelsen kompletterats med ny bebyggelse, framförallt fritidshus, under 1900-talet. Bebyggelsen har en traditionellt lantlig utformning. Fritidshusbebyggelsen finns framförallt vid eller i närhet av havet. Vid Romholmen finns fortfarande en semesteranläggning med mindre stugor i bruk.

Kring Lappetorps gård finns en samling hus, fritid och året-runt-boende. Längre söderut, där SKF tidigare hade en semesteranläggning, finns sedan några år tillbaka ett trettiotal året-runt-boende i en samlad, traditionell utformning och färgsättning.

Vid Brannebols gård finns ett fåtal äldre hus. I övrigt domineras Brannebol av fritidshusbebyggelse från 1900-tal, men under senare år har flera större året-runt-hus uppförts. Bebyggelsens utformning är tämligen varierad.

Vid Svärsklova finns en småskalig camping-/semesterbebyggelse från 1940-tal väl integrerat i den kuperade skogsmarken, kompletterat med campingstugor från de senaste årtiondena.

Den största bebyggelseansamlingen finns i fritidshusområdet Vålarö med cirka 200 fritidshus uppförda under 1960- och 70-talen, med en mycket tidstypisk planutformning med återvändsgator och utifrånmatning. Många av husen har en tidstypisk utformning med låga volymer och relativt platta tak.

Bebyggelsesamlingar finns även i mindre omfattning längs Väg 217 vid Norrvreten och Ånga.

Större öar i den inre skärgården är oftast bebyggda, framförallt Marsö, Bergö, Skansholmen och västra Risö. Skärgårdsbebyggelsen är nästan uteslutande fritidsbebyggelse.

Service

Det offentliga serviceutbudet inom planområdet är begränsat. Närmaste barnomsorg (kommunal och privat) finns i Sjösa där även en kommunal F-6-skola finns. Närmaste 7-9-skola är Borgmästarhagsskolan i Nyköpings tätort. Skolskjuts med på- och avstigningsplatser finns i området. Äldreboenden finns i Nyköpings tätort. Ekenbergs vårdcentral i Nyköpings tätort är närmaste vårdinrättning.

Även det kommersiella serviceutbudet är begränsat i området. Sommartid finns en kiosk/café vid stranden vid Lappetorp. Närmaste dagligvarubutik finns i Stenkulla i Nyköpings tätort.

Viss offentlig och kommersiell service finns även i Tystberga som ligger norr om planområdet.

Näringsliv

Näringslivet i området består främst av jord- och skogsbruk. Jord- och skogsbruket i planområdet bedrivs främst av tre gårdar etablerade i Sjösa, Lappetorp och Ånga. Annan näringsverksamhet bedrivs vid Horns båtvarv (och camping), kontorshotellet Skärgårdsbyn vid Lappetorp samt Svärdsklova camping och turistanläggning.

Se huvudkarta Kap 6

Friluftsliv och turism

Delar av området är av stor vikt för turism och friluftsliv, bla annat vid Horn och Svärdsklova camping samt havsområdet i allmänhet.

Vid Horns varv finns en camping med stugor och husvagnsplatser samt båtbygggar. Vid Svärdsklova finns ytterligare en camping med husvagnsplatser och stugor samt vandrarhem och sommarrestaurang. På båda ställena går det att hyra båtar och kajaker.

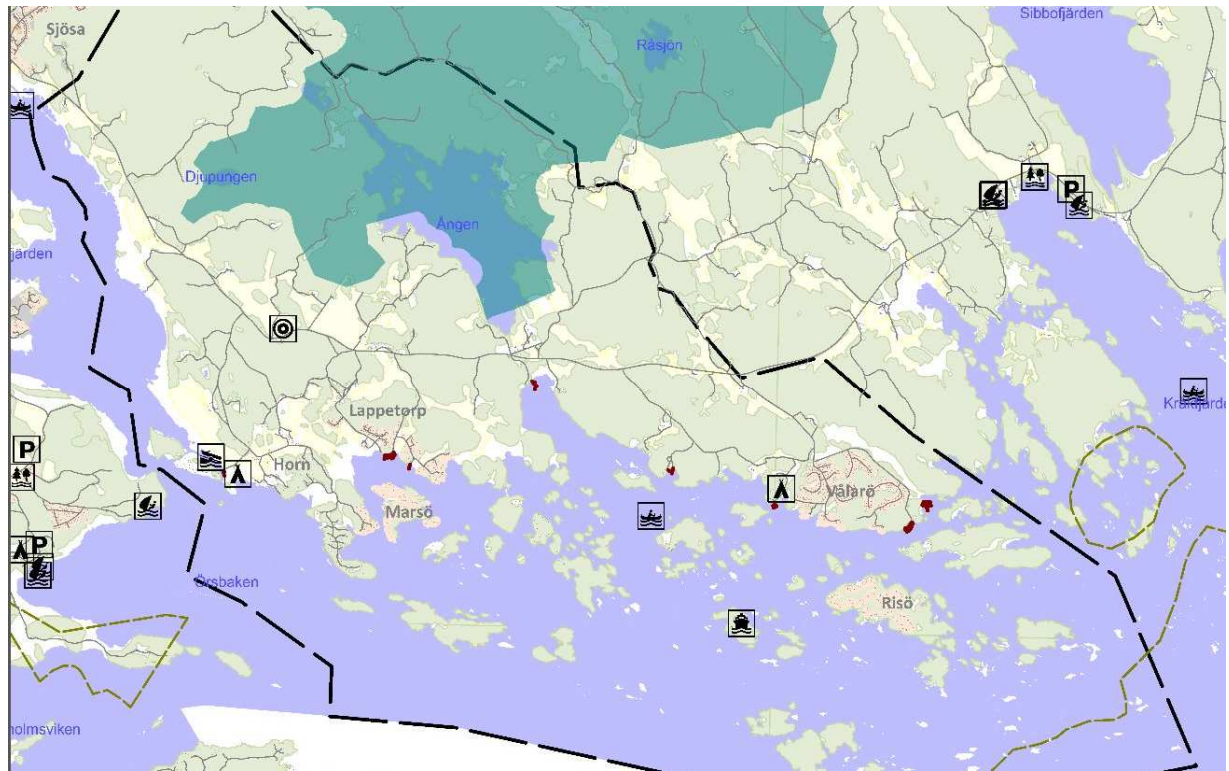
Söder om Kustvägen finns goda möjligheter till att utveckla möjligheterna till rekreation och friluftsliv för såväl boende som besökande ytterligare. Blandningen av öppet kulturlandskap och skogsmark med varierad terräng erbjuder en mångfald av landskapstyper för promenader och strövande. Skärgården erbjuder en vacker miljö för båtliv, kanot, fiske, naturstudier m m.

På Romholmen har SAAB-Ana personalens stiftelse en semesteranläggning med 16 fyrabäddsstugor, storstuga, camping och pool.

Småbåtshamnar med möjlighet att hyra båtplats finns vid Horns varv, Lappetorp, Brannebol, Ånga, Sjöleden och Vålarö. Brygga och plats för småbåtar finns även i Svärdsklova. Ökad efterfrågan på båtplats kan tillgodoses inom nuvarande brygganläggningar till en viss del.

Någon regelrätt marina finns inte inom planområdet. Tömning av båttoaletter sker inne i Nyköping vid hamnen. Det finns inte någon "båtmack" i planområdet, närmaste sådan finns inne i Nyköping. Vid Långskärs brygga finns övernattningsmöjlighet, toalett ("bajamaja"), sopstation (och glasåtervinning) och eldstad som sköts av kommunen.

Rikt fågelliv och en mångfald av ovanlig flora kan studeras vid Horns båtvarv, Fågelö-Gärsö samt vid Sjösafjärdens stränder

Anläggningar för friluftsliv och turism

Tillgänglighet till stränder och hav

I en stor del av planområdet (Sjösa-Horn, Brannebol-Vålarö) är strandskyddet utökat till 300 meter och bebyggelse finns här endast i ringa omfattning, förutom vid detaljplanerade områden i Svårsklova och Vålarö. Tillgång till strandområden är i dessa områden således mycket god, tillgängligheten till desamma är dock dålig då det saknas anläggningar och naturliga promenadstigar. Även vassområden kan göra det krångligt att ta sig iland från sjön eller vice versa. Marken väster om Horn består till stor del av öppna jordbruksmarker (strandängar m m) medan strandområde öster om Brannebol till stor del består av skogsmark.

Från Horn till och med Brannebol är strandskyddet 100 meter. En stor del av strandområdena är privatiserade (bostäder) vilket begränsar allmänhetens tillgänglighet till stränder, men planlagda natur- och bryggområden vid Brannebol och Lappetorp ger allmänheten tillträde till strand.

Sjön Ångens stränder är till största delen obebyggda, förutom vid Ånga samt ett fåtal fritidshus vid sjöns västra strand. Strandskyddet är 100 meter.

Badmöjligheterna vid kusten är begränsade inom planområdet. En stor andel vassrika stränder gör det svårt att bada. Vattnet i de grunda vikarna är ofta grumligt och inte trevligt att bada i, varför många som har tillgång till båt väljer att åka en bit längre ut i skärgården där vattenkvaliteten är bättre. Dessutom är strandområdet mellan Horn varv och Fågelö till stor del privatiserad.

Utbudet av allmänna bad är begränsat i planområdet. Vid Svärdsklova camping samt vid Brannebols östra bryggområde finns mark och vattenområden planlagda för friluftsbad. Vid Lappetorp finns en simbassäng som är öppen på sommaren mot betalning.

Naturmiljö

Allmän beskrivning

Inom planområdet finns många miljöer med höga naturvärden. För biologisk mångfald är det också viktigt att planera för grön- och blåstrukturen, det vill säga, hur växter och djur kan sprida sig mellan olika naturmiljöer på land och i vatten. Som underlag för planering och beslut finns flera nationella och regionala inventeringar av exempelvis ängs- och betesmarker, våtmarker, nyckelbiotoper samt naturvårdsprogrammet "Sörmlands natur". Det finns också ett flertal kommunala och lokala inventeringar.

Norr om kustvägen

Sjösaskogen, norr om kustvägen väg 219 och kring sjön Ången, är ett stort sammanhängande skogsområde med mycket höga naturvärden: hällmarktallskogar, tallbevuxna myrmarker, kärr, blandbarrskogar och några mindre sjöar. Här finns ett rikt djurliv med bl.a. förekomster av utrotningshotade fågelarter, flera tjäderespelsplatser samt häckande storlom i några av sjöarna, bl a i Ången. Väster om sjön Ången finns naturskog med riktigt gammal hällmarktallskog på höjderna och många svamparter; Skogen ingår i Natura 2000 (europeiskt nätverk för värdefull natur). Sjösaskogen ingår dessutom i ett större område som i Översiktsplan 2013 utpekats som större opåverkat område.

Planområdets nordvästra del ingår i ett större skogsområde med höga naturvärden (Valstaområdet) med rik flora (bl a ovanliga orkidéarter, murgröna och idegran).

Ett kalkstensstråk i bergpartierna öster om Sjösafjärden och väg 219 är botaniskt värdefullt med kalkrika partier med fridlysta och flera rödlistade arter.

Kusten (söder om kustvägen)

Kustlandskapet vid Sjösafjärden mellan Sjösa och Stäk har mycket höga naturvärden till stor del baserat på den kulturhistoriska markanvändningen kring gods och gårdar. Här finns betade strandängar och andra betesmarker, kalkkärr, rikkärr, kalkstensstråk, alsumpskog, vassbälten med rikt fågelliv samt art- och individrik och särpräglad flora. Strandkomplexet vid norra Sjösafjärden, Västra Djupvik och Sjösakärren är riksintresseområden för naturvärden, de två senare ingår dessutom i Natura 2000 (europeiskt nätverk för värdefull natur) och Sjösakärren är dessutom ett naturreservat. Inom detta kustområde finns en mängd olika rödlistade arter, såväl flora som fauna, dokumenterade.

Kulturlandskapet vid Horn har höga naturvärden med sin variation av odlad mark, betade strandängar, hagmarker och hällmarkskog.

Området söder om kustvägen och öster om Brannebol, omfattande ungefär halva planområdet, ingår i ett större riksintresseområde för naturvård (Södermanlands kust och skärgård). Det kuperade och omväxlande skogs- och hagmarkslandskapet vid Fågelö-Gärsö har höga naturvårdsvärden. Ångaviken och grundområdet norr om Krokholmen är särskilt värdefullt ur naturvårdssynpunkt tack vare sin sammanhängande storlek och mångformighet här finns också ett rikt fågelliv med kolonier av skäggdopping. Söder om Ångaberget finns ett biotopskyddat mindre sumpskogsområde som ingår i Natura

2000. Det höglänta skogsområdet öster om Ångaviken har, med sitt rika djurliv och tallskog på berg och mindre kärr i sänkor, ett mycket högt naturvärde.

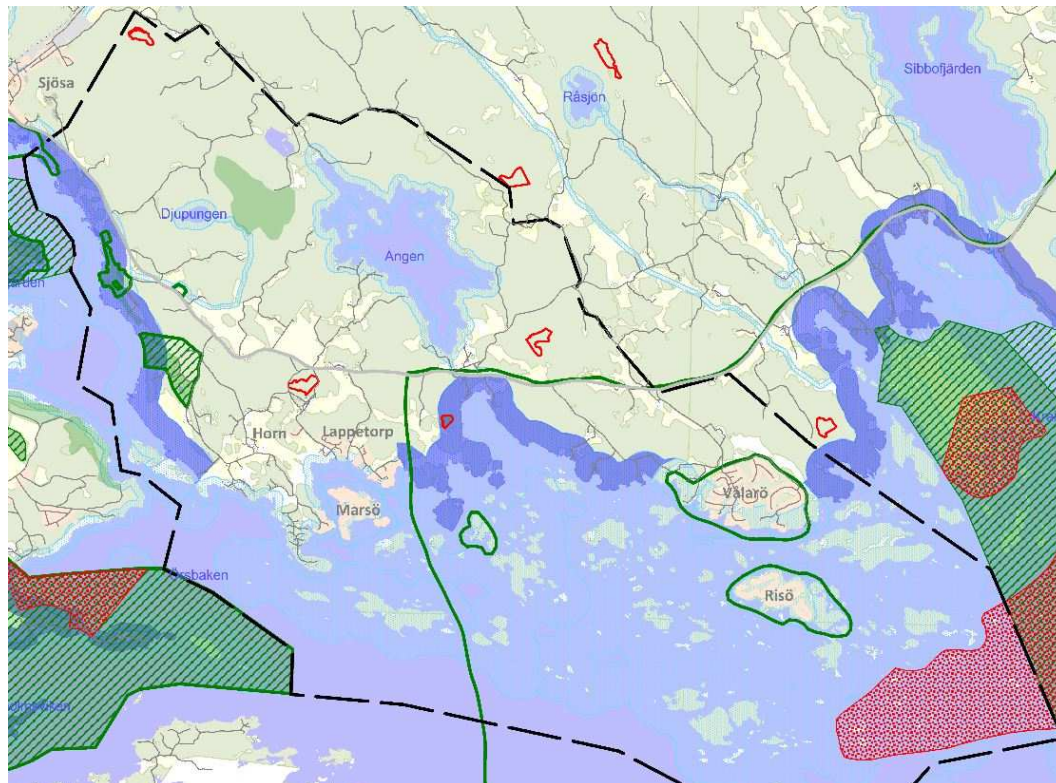
Skärgården

Skärgården har mycket höga naturvärden. Öarna norr om Örsbaken är ofta beklädda med hållmarkstallskog och på större öar finns rester av betesmark. Här finns ett ganska rikt fågelliv, inklusive utrotningshotade arter.

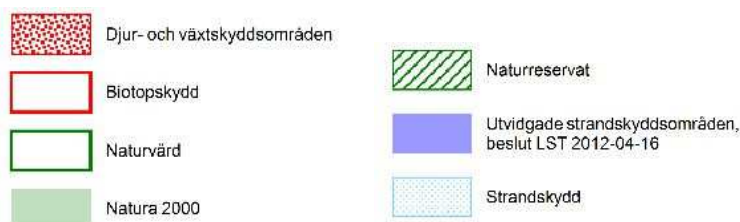
Skärgårdsområdet längre österut – Langö-Lökholmarna – har särskilt höga naturvärden och delas tydligt upp i en tallskogsbevuxen innerskärgård och skoglösa skär i ytterskärgård. I ytterskärgården finns särskilt betydelsefulla häckningslokaler för sjöfåglar och som är avsatta som fågelskyddsområden. Grundområdet kring Hertigö och Mårdsholmarna är värdefullt tack vare områdets storlek och den stora utbredningen av strukturbildande kärlväxter och makroalger samt sin mångformighet.

Skyddade naturområden

Inom FÖP-området finns naturområden som är skyddade enligt miljöbalken. Bland dessa fyra områden som ingår i, det europeiska nätverket för värdefull natur (Natura 2000), ett naturreservat och fyra biotopskyddsområden. Vissa miljöer, som till exempel alléer, åkerholmar, stengårdsgårdar omfattas av generellt biotopskydd. Generellt strandskydd på 100 meter gäller överallt i planområdet. För kustområdet är strandskyddet i stora delar utökat till 300 meter, området Horn, Lappetorp och Brannebol omfattas dock inte av utvidgningen.

Reglerad markområden enligt miljöbalken

Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO)

Vissa mark- och vattenområden hyser särskilda ekologiska värden och/eller är särskilt sårbara för påverkan. Sådana miljöer ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön enligt 3 kap 3 § MB. Kommunen betraktar nedanstående kustmynnande vattendrag och grunda havsvikar som ESKO.

- De kustmynnande vattendragen: Svärtaån och Ångabäckena
- De grunda havsvikarna: Viken östra Kittelö och östra viken mellan Fågelö och Gärsö.

Med ökad kunskap kan kommunen komma att betrakta fler områden som ESKO.

Större opåverkade områden

De orörda egenskaper som stora områden har som är opåverkade av exploatering eller andra ingrepp är av strategisk betydelse för kommunen. De ska enligt 3 kap 2 § MB så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka området karaktär. Kommunen betraktar området Sjön Ången och områden NV och öster om denna som större opåverkat område utan omfattande påverkan från bebyggelse, anläggningar eller vägar.

Fridlysta och hotade arter

I kommunen finns i dagsläget ca 400 arter vars långsiktiga överlevnad bedöms vara hotad s.k. rödlistade arter. En del av de hotade arterna utgör så kallade nyckelarter som indikerar värdefull natur. Den kommunala planeringen ska verka för att alla fridlysta och hotade arter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Ekosystemtjänster

Vår natur levererar flera olika tjänster som är "gratis" och som vi människor är direkt beroende av, så kallade ekosystemtjänster. Till exempel tar våtmarker upp näringsämnen och partiklar och bidrar till renare vatten till våra sjöar, vattendrag och hav.

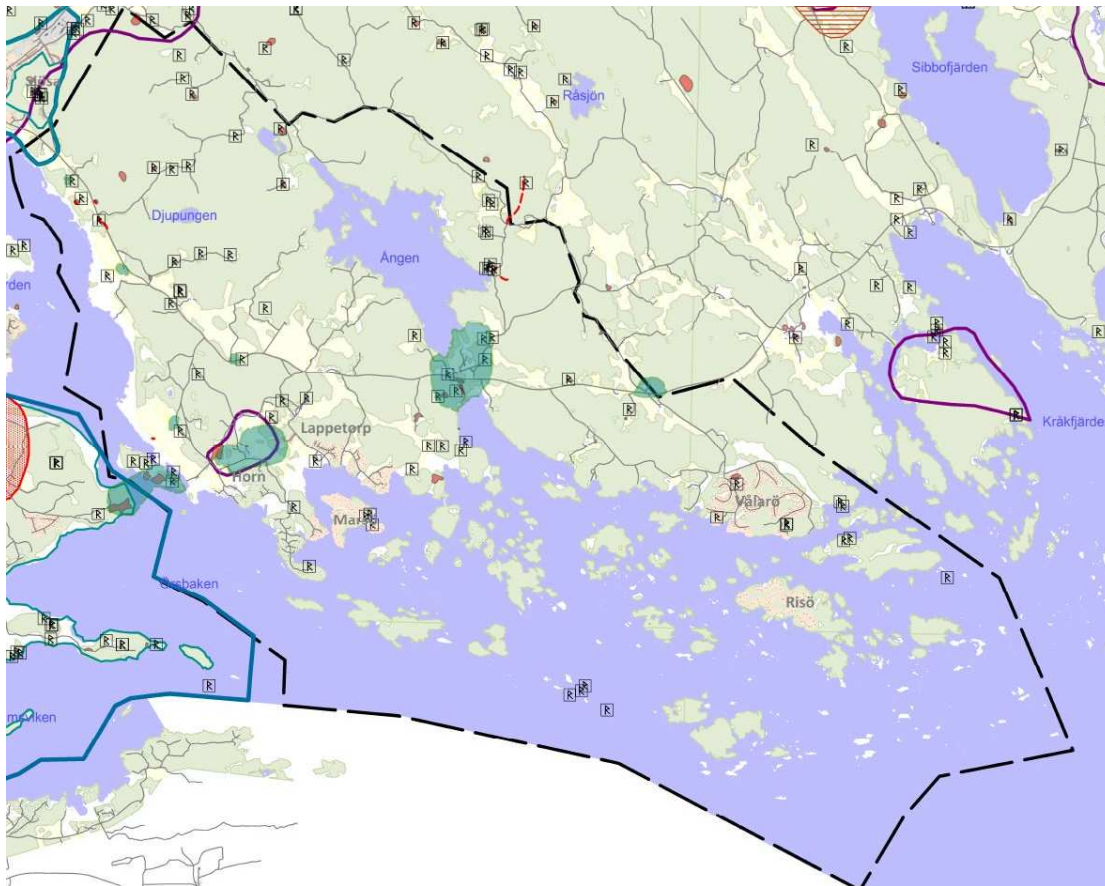
Kulturmiljö

Sprickdalarna längs kusten har under lång tid används som jordbruksmark, antingen som åker- eller betesmark. Det öppna kulturlandskapet vittnar om hur landskapet brukats under lång tid och bidrar såväl till historisk förståelse som till skönhetsupplevelser då man rör sig i och igenom landskapet. En stor del av kustängarna betas fortfarande, vilket håller landskapet öppet. Vid Lappetorp-Brannebol betar kor såväl i skog som på öppen hagmark.

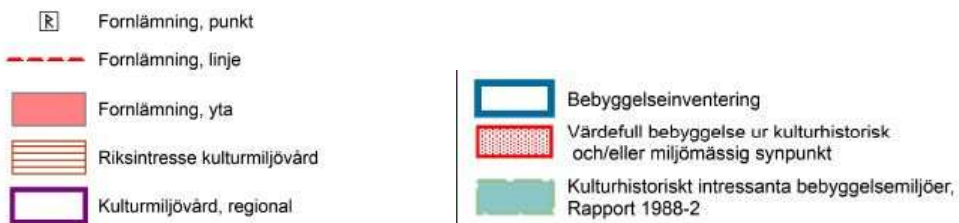
Kulturhistoriskt intressanta bebyggelsemiljöer finns främst vid:

- Limnersvik: underlydande gård till Sjösa
- Västra Djupvik: underlydande gård till Sjösa
- Horn: bykärna med utskiftade byar och öppet kulturlandskap
- Ståk: underlydande gård till Sjösa
- Skansholmen: befästningsanläggningar – fasta fornlämningar – från första hälften av 1600-talet samt en äldre bebyggelsemiljö med fiskelägeskaraktär
- Högekärr: underlydande gård till Svärta säteri
- Herrvreten: två torp vid en uppodlad sänka
- Ånga gård: kulturlandskap med herrgårdsprägel (säteri från 1600-talet fram till 1988) med alléer,

mindre park och lövbevuxna hagmarker, förutom huvudbyggnad och ekonomibyggnader även gammal skolbyggnad/missionshus, arbetarbostäder, butik m m. Rester från tidig industriell produktion vid ån mellan Ången och Ångaviken.

Kulturmiljö och fornlämningsområden

Teknisk försörjning Kommunikationer

Vägar

Planområdet korsas av väg 219 (Kustvägen) i väst-östlig riktning och som trafikeras av cirka 1200 fordon per dygn (år 2005). Vägen är relativt smal och hastighetsbegränsningen varierar mellan 70 och 90 km/tim. Vägverket är väghållare. Infartsvägarna från Kustvägen till Horn/Stäk respektive Vålarö har en för området hög standard vad gäller vägbeläggning (asfalt) och bredd; att mötas med bilar eller bilcykel går bra. Övriga vägar är smalare, slingrigare och har endast grusbeläggning.

Gång och Cykelvägar

Separat gång och cykelväg finns från Nyköpings tätort till Sjösa, i planområdet saknas cykelvägar. Kustvägens begränsade bredd medför att det känns relativt otryggt att cykla längs med vägen.

Kollektivtrafik

Länstrafikens olika landsortslinjer trafikerar sträckan Nyköping – Studsvik som ett antal busshållplatser inom det aktuella planområdet längsmed väg 219. Linje 554 trafikeras ungefär tio turer i vardera riktning på vardagar och två gånger om dagen på helger. Enstaka turer erbjuds även med andra landsbygdslinjer (534, 654).

Tidigare gjorde vissa turer avstickare från väg 219 till Horn för att hämta upp/lämna av skolbarn. Sedan hösten 2010 har dock dessa turer ersatts med skolskjuts från ett antal på-/avstigningsplatser. Kommunen erbjuder kostnadsfri skolskjuts för grundskoleelever för de sträckor som överstiger 3 km (årskurs F-3), 4 km (årskurs 4-6), 5 km (årskurs 7-9) eller 6 km (gymnasium) mellan hem och skola där plats erbjudits. Skolskjuts anordnas endast för den sträcka som överstiger 3, 4, 5 respektive 6 km och från av kommunen bestämd påstigningsplats till skola samt åter till avstigningsplats. Skolskjuts anordnas till den skola där plats erbjudits. Skolskjuts anordnas till och från annan vald kommunal eller fristående skolenhet under förutsättning att eleven skulle ha haft rätt till skolskjuts till den erbjudna skolenheten och att det inte medför organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Landsbygdstrafiken följs upp löpande och ändras efter aktuella resebehov.

Sjötrafik

Genom Risöfjärden och Vålarfjärden går en farled som är av riksintresse för sjöfarten. Det finns inte några färjelinjer som stannar inom planområdet, ej heller några större allmänna bryggor.

För boende på Risö och Langö m.fl. öar finns ett speciellt bryggområde med parkering vid Vålarö. Brannebol Bryggförening har bildats av fastighetsägare som har hus på öarna utanför Brannebol eller i Brannebol utan egen strandtomt. Föreningens mest aktuella fråga är att finna en långsiktig lösning på att tillgodose behovet av en gemensamhetsanläggning som säkerställer deras behov av båtplats samt tillgänglighet med bil och parkering till dessa.

Vatten och avlopp

Det har inte gjorts någon avloppsinventering i planområdet. Avloppen har troligen samma status som i övriga inventerade områden där ungefär 1/4 är undermåliga, dvs. WC med bara slamavskiljning. Fritidsboenden har ofta bara torrtoaletter eller slutna tank, BDTavloppen är då ofta av enklare slag. Antalet avlopp är ungefär det samma som antalet bostäder i området.

Situationen i enskilda områden:

- Nya bostäder i Lappetorp har eget avloppsreningsverk och vattenverk.
- På Horn finns mestadels enskilda lösningar.
- Vålarö har gemensamt dricksvatten och en gemensam anläggning för avloppsvatten sommartid.
- Risö har gemensam vattentäkt i anslutning till Vålarö och ledning ut till ön. Enskilt avlopp.
- Brannebol har gemensamt vatten med egna avloppsanläggningar.
- Marsö har enskilda VA-lösningar.
- Romholmens semesterby (SAAB-ANA) har gemensamma toaletter och brukar köra ut vatten i tank till området. Här har man haft problem med vattenförsörjningen, men har en bättre brunn nu.
- Svärdsköva har ett eget avloppsreningsverk och vattentäkt.
- Mindre gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp finns även på t ex Herrvreten

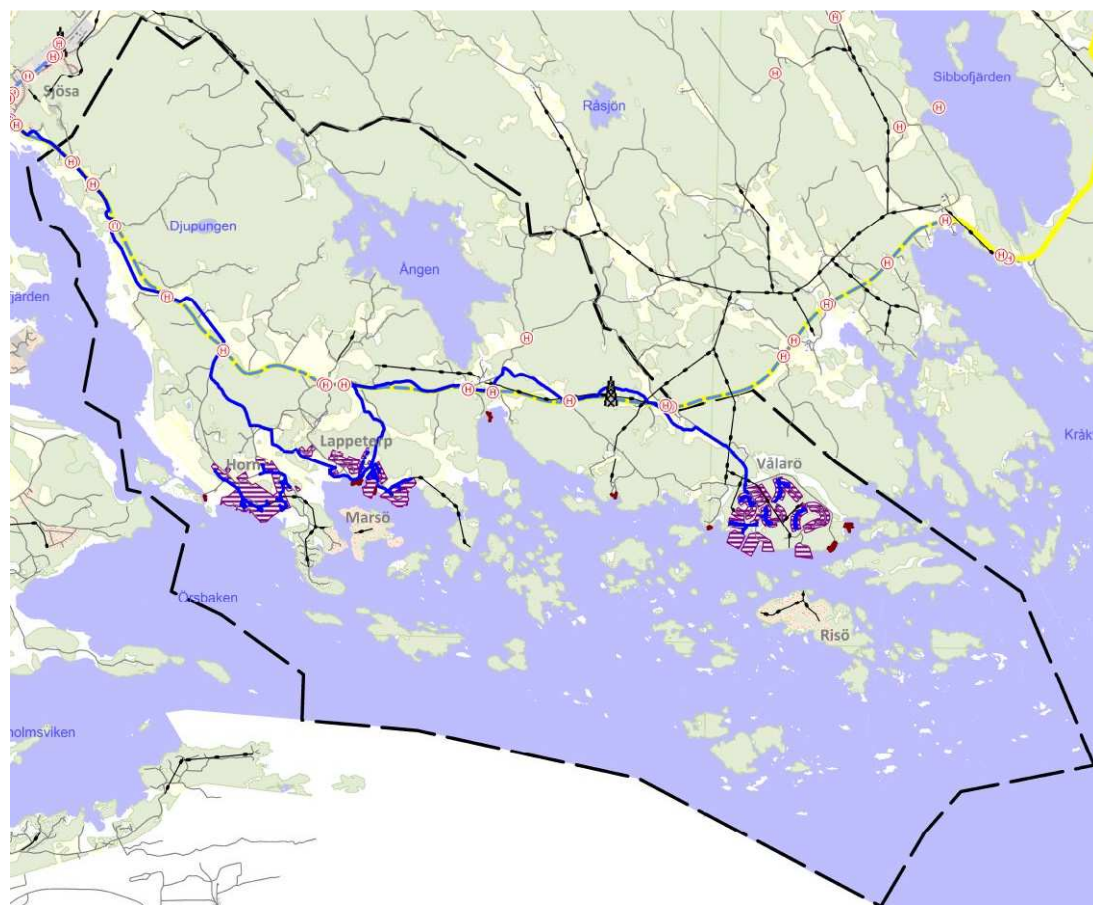
I november 2011 beslutade kommunfullmäktige om att anlägga en ny vatten- och avloppsledning och förbereda nya verksamhetsområden för Horn, Brannebol och Vålarö samt utöka verksamhetsområdet för Sjösa. Ledningen kommer att förlängas från Sjösa till Vålarö.

Anläggningsarbetet är påbörjat

Värme

Befintlig bebyggelse värms upp med olika slags enskilda system: direktverkande el, värmepump, olika slags biopannor, oljepannor eller en kombination av dessa. Det är sannolikt vanligt med direktverkande el i många sommarstugor.

Det finns i dagsläget inga förutsättningar för en utbyggnad av fjärrvärmenätet.

Teknisk försörjning

El, tele och data (inkl master och torn)

Vattenfall äger elnätet i planområdet. Kapaciteten är relativt god och det räcker sannolikt med mindre investeringar för att ha marginal på belastningen; investeringsbehovet beror dock på antal och storlek på hus samt framförallt vilka uppvärmningssystem bebyggelsen kommer att ha. Eventuellt behöver Vattenfall se över reservdriftsmöjligheter i händelse av kabelfel på nuvarande högspänningsnät. Den fördjupade översiktsplanen kommer att ligga till grund för Vattenfalls nästa nätutvecklingsplan för området.

Kraftledningar har fram till Horn grävs ned i marken. En större luftledning går parallellt med väg 219 på den

norra sidan vägen.

En 70 meter hög mobilmast (3GIS) finns norr om väg 219, öster om Ånga.
Utbyggnad av fibernät pågår och görs i samband med anläggande av nytt Va-nät

Avfall

Station för sortering av avfall för boende i Vålarö finns vid infarten till Vålarö.

Folkhälsa

Folkhälsotalen i området bedöms vara högre än genomsnittet för Nyköpings kommun.
Området hyser goda förutsättningar för utbyggnad och förstärkning av rekreationsområden

Miljö, hälsa, säkerhet

Klimatpåverkan, havsnivåhöjning

Inom 100 år bedöms konsekvenserna av klimat- påverkan innebära ett höjt medelvattenstånd med + 55 cm. För Nyköpings kommun del innebär detta att vissa markområden bedöms vara olämpliga att ta i bruk för nya ändamål. Andra områden bedöms som sårbara av olika grad och kan därför endast tas i anspråk förutsatt att åtgärder vidtas. Klimatpåverkan innebär sannolikt även en förhöjd grundvattennivå i samband med att havsnivån stiger.

Skred och översvämning

I Nyköping återfinns flera platser med risk för skred och översvämningar. Om prognoserna för framtida klimatförändringar uppfylls behöver riskbedömningar för skred och erosion ta höjd för kraftigare nederbörd och större mängder ytvatten. Observera att Kommunens nuvarande skredkartering är utförd 1993. Av den anledningen kan dess resultat vara missvisande då denna är äldre än de prognoser som nu ska beaktas vid riskbedömning. Skredriskinventeringen ska dock fortsättningsvis utgöra vägledande underlag vid lokaliseringsprövning.

Radon

Risken för radonförekomster redovisas på en radonriskkarta från 1989, som baseras på flygfotografier. I större delen av planområdet är risken för radonförekomst normal, med lokala inslag av hög risk. Risken för radonförekomst är hög inom tre större områden: grusåsen vid Horn/Stäk (skog, f d grustag), skogsmark nordväst om Ången samt skogsmark väster om Ången. På öarna är risken normal eller låg, enligt radonriskkartan.

Förorenade områden

Med förorenade områden menas mark- och vatten- områden, byggnader eller anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I Nyköping finns många platser där tidigare verksamhet, deponier och utfyllnadsmassor har gett upphov till föroreningar. Vid misstanke om att ett område kan vara förorenat ska status alltid utredas. I samband med exploatering ska förorenade mark- och sedimentområden som medför påverkan på yt- och grundvatten saneras eller annat sätt åtgärdas.

Enligt uppgift finns viss förorenad mark vid Horns varv och nordväst om sjön Ången. Vid avtagsvägen mot Horn finns en gammal täkt, som också fungerat som skjutbana, där föroreningar kan ha dumpats, uppgiften är dock inte säker.

Trafikbuller

Vägtrafiken på väg 219, hastighet 70-90 km/tim, kan medföra vissa bullerstörningar i områden närmast

vägen.

Området berörs till mindre del av inflygningzon för Skavsta Flygplats.

Transport av farligt gods

Väg 219 är rekommenderad som sekundär transportväg för farligt gods. Enligt Vägverket är den totala mängden farligt gods förhållandevis liten. Sekundära transportvägar är avsedda för lokala transporter till och från de primära transportlederna och bör inte användas för genomfartstrafik.

Trafiksäkerhet

Cykelbana saknas längs den smala kustvägen (väg 219). Trottoarer saknas i delområdena, vilket är naturligt i en lantlig miljö som denna.

Genomfart för motortrafik är inte möjlig i Vålarö, vilket är positivt för gående och cyklande. Däremot uppmärksammar den relativt breda matargatan runt området till relativt höga hastigheter.

Skydds zoner vägar

Väg 219 är rekommenderad väg för farligt gods.

Störande verksamheter

Varv

Vid Horn finns en mindre varvs- och campingverksamhet.

Djurhållning

Djurhållning i närhet av samlad bebyggelse finns i Lappetorp, Horn och Ånga. I området finns inga tillstånds- eller anmälningspliktiga djurgårdar.

Luftfart

Planområdet tangerar inflygningsvägar till Skavsta flygplats. Flygverksamhet över influensområdet för Sjösa och Horn småort medges då miljö kvalitetsnormer för buller kan följas.

6. Fördjupningsplanens huvudsakliga innebörd

Huvuddragen med fördjupningsplanen för kustområdet Sjösa-Vålarö är att skapa förutsättningar för en utveckling av fler bostäder till Nyköpings kommuns växande befolkningsmängd.

Översiktsplanen anger fem övergripande områden vars användning prioriteras för framtida bostadsutveckling för dels Sjösa samt Horn småort. Den geografiska avgränsningen, i detta dokument, skall ses som principiella avseende läge och omfattning. Därtill anger denna plan kommunens riktlinjer och allmänna vägledning för hur övriga intressen i området ska tillgodoses och förstärkas.

De bostadsområden som anges i denna plan bedöms ha goda förutsättningar att tillgodose framtida behov och efterfrågan på bostadsmark. Områdenas lokalisering bedöms även uppfylla kommunens vision och möjligheter att tillskapa en attraktiv och hållbar boendemiljö utan att ge avkall på andra viktiga mål som exempelvis en levande landsbygd. Områdena för nya bostäder anses ligga inom ett rimligt avstånd till Väg 219 och vars tillkomst stärker den befintliga kollektivtrafiken. Fördjupningsplanen uttrycker även behovet av en framtida utbyggnad av kommunikationsmöjligheterna för gång och cykel utmed väg 219 samt ett framtida behov av att ansluta kollektivtrafiknätet via Horn.

Nyköpings kommun investerar ansevärd resurser för att minska miljöbelastning vid kusten genom att anlägga en ny VA ledning genom hela området. Nya verksamhetsområden för vatten och avlopp medför att fler fastigheter kan ansluta sig till kommunens VA-nät.

Jord- och skogsbrukets betydelse för områdets kvalitéer kan nog inte betonas i rättvis mening i detta dokument. Nyköpings kommun vill att förutsättningarna för ett fortsatt brukande av marken ska bestå i så intakt mening som bara är möjligt och att detta ska ske i samklang med att fler kan få bo i närhet till ett aktivt jordbruk och dess verksamheter.

Det är i Nyköpings kommuns intresse att jordbruket kan fortsätta utvecklas utifrån produktion och försäljning av varor och tjänster.

Naturvärdena i området är många gånger mycket höga. Värdena som finns har ofta sin grund i att ängs och hagmarker nyttjas som betesmark för jordbruket. Det är av stor vikt att värdena i dessa naturområden kan bestå. Översiktsplanen anger detta genom en tydlig markering om vilka förutsättningar som ska uppfyllas för dessa värden. I vissa delar av kustområdet anges flera områden där ny bebyggelse ska undvikas. I dessa områden anser Nyköpings kommun att intresset för naturvård ska ha företräde.

Områdets kvalitéer för ett aktivt friluftsliv är i dagsläget begränsat i den mening att det i mångt och mycket är otillgängligt. Översiktsplanen ger uttryck för hur en ökad grad av tillgänglighet kan tillskapas. Dels genom att möjliggöra för en utbyggnad av gång och cykelled dels genom att säkerställa passager och stigar till strandområden vid planläggning.

En utveckling av det aktiva friluftslivet i området bedöms främja Horns attraktivitet som bostadsort men även som utflyktsmål för besökare via hav eller landvägen. Den största potentialen för en sådan utveckling bedöms vara genom en utveckling av det område som sträcker sig mellan Brannebol och fram till Ångavikens västra strand.

En ökad befolkning medför även ett ökat behov av att kunna komma ut på havet för rekreation och fritidsaktiviteter. Möjligheten till att kunna ha en båt och båtplats är ofta en återkommande fråga för Nyköpings kommun att behandla. Översiktsplanen ger allmän vägledning i hur frågor om båtplatser och hur behovet kan tillgodoses. Planen redogör även under vilka förutsättningar som tillkomsten av nya anläggningar kan prövas.

Klimatförändringarna medför en ökad havsnivåhöjning på sikt. Nyköpings kommun har identifierat ett antal områden som kommer att drabbas menligt av en sådan havsnivåhöjning och anger dessa särskilt i syfte att påvisa behovet av en anpassning till framtida förhållande. Planen ger vägledning för lägsta anläggningshöjd för byggnader och anläggningar.

Teckenförklaring

Prioriterad markanvändning

- Camping
- Båtuppläggnig
- Brygganläggning
- Jordbruksverksamhet
- Stråk för gång, cykel, buss
- Natur, Ny bebyggelse skall inte medges
- Natur, ny bebyggelse skall undvikas
- Prel Verksamhetsområde Vatten och Avlopp
- Bostadsutveckling
- Område för jord- och skogsbruk, friluftsliv rekreation, naturvård
- Större opåverkat område För skogs och jordbruk Ny bebyggelse skall undvikas

Övrigt

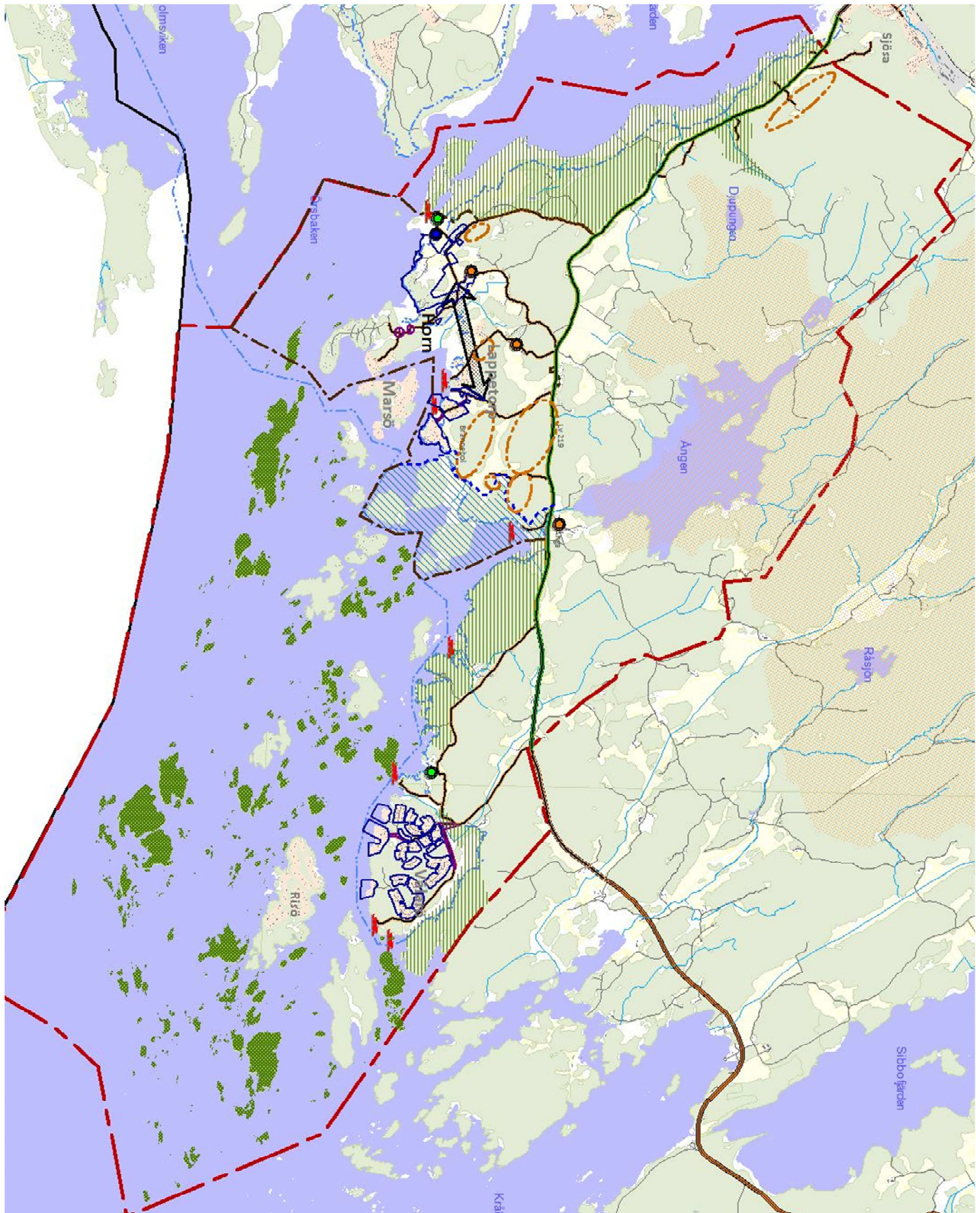
- Förslag till precisering av gräns Riksintresse Natur
- Gräns för fördjupningsplan
- Havsnivåanpassning vägområde
- Horn småort, influensområde
- Utredningstråk kommunikation
- Svällningszon 1.65 m över havet

Befintlig markanvändning

- Bebyggelse
- Verksamhet
- Byggnad
- Planlagt område
- Jordbruk
- Skogsbruk
- Hav och sjö
- Mindre vattendrag

Teckenförklaringen avser karta "Översiktsplanens huvudsakliga innebörd" på nästa sida

Fördjupningsplanens huvudsakliga innebörd

7. Riktlinjer, vägledning och rekommendationer - vid planläggning eller lokaliseringsprövning inom planområdet

Det som uttrycks som "Riktlinjer" är styrande för denna plan.

Det som anges som "Vägledning" syftar till att vara till stöd för en effektiv och kvalitativ plan- och bygglovsprocess.

Det som anges som "rekommendation" förmedlar övrig kunskap eller erfarenhet i det aktuella ämnet eller sakfrågan.

Illustrationer i dokumentet ska anses som principiella och redovisas i syfte att komplettera samt tydliggöra dokumentets textavsnitt.

Riktlinjer

Lokalisering av ny bebyggelse

Ny samlad bebyggelse för bostadsändamål föreslås främst tillkomma i följande områden:

Brannebol-Lappetorp, Horn-Stäk och Limmersvik sydost om Sjösa.

Enstaka nya (1-2) bostäder kan tillåtas i direkt anslutning till befintlig bebyggelse inom gångavstånd från busshållplats (högst 800 m, gångvägen) och där godkänd avloppshantering kan säkerställas.

Ny bebyggelse eller andra anläggningar ska undvikas på öar och oexploaterade strandområden med höga naturvärden. I kustområdet, mellan havet och kustvägen, i avsnittet Sjösa-Sandstugan och öster om Brannebol till Svärsklova samt i det större opåverkade området nordväst och öster om sjön Ången ska ny bebyggelse och anläggningar undvikas. Kompletteringsbebyggelse för lantbruksändamål i anslutning till befintlig bebyggelse får uppföras.

Ny bebyggelse eller anläggningar ska undvikas i områden som ligger inom zonen för framtida strandområde (bedömt läge för framtida strandlinje + 100meter, se kap 9) eller som på annat sätt bedöms olämpliga till följd av en höjd havsnivå. Lokalisering anpassas efter rekommendationer enligt senast gjorda översvämnings- och/eller skredriskinventering.

Utökat strandskydd enligt kap. 7 Miljöbalken råder 300 meter från kustens strandlinje och inom hela planområdet. Strandskydd råder inte över områden vars markanvändning är reglerat genom detaljplan. Se karta, kap. 5 skyddade naturområden.

Öar som idag är obebyggda ska inte bebyggas. Enstaka ny bebyggelse kan tillåtas på öar som redan idag är bebyggda. Bebyggelsen bör då lokaliseras till den del av ön som redan är bebyggd och ha en begränsad byggrätt. Enstaka kompletteringsbebyggelse (1-2 hus) i anslutning till befintlig bebyggelse kan hanteras vid ansökan om bygglov och ansökan om strandskyddsdispens. Extra stora krav ska ställas på anpassning till landskapsbild och platsens karaktär samt allmänhetens tillgång till stränder via landväg eller med båt.

Utgångspunkt för denna plan är att utveckla bebyggelsemiljöer i samklang med traditionen att blanda beteshagar för kreatur med boende. Betesmark ska så långt som möjligt värnas och dess funktion säkerställas i samband med att områdena utvecklas. Jordbruksverksamhet ska värnas och eventuella konsekvenser kompenseras.

Placering och utformning av bebyggelse

Bebyggelsens placering och utformning ska anpassas till landskapets karaktär. Särskilda krav får ställas på ny bebyggelse som är synlig från havet eller väg 219, eller bebyggelse som lokaliseras i anslutning till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Stora opåverkade områden

Sjösaskogen och skogsområdet norr om Kustvägen ska även fortsättningsvis vara i princip oexploaterat förutom föreslaget utredningsområde för nya bostäder. Endast enstaka (1-2 hus) kompletteringsbebyggelse i direkt anslutning till befintlig bebyggelse, och som ej påverkar strandskyddet, kan tillåtas.

Krav på detaljplan

- för ny sammanhållen bebyggelse om fler än nio (9) hus.
- om det är en högt bebyggelsetryck i området.
- för att reglera utbyggnaden vid enstaka byggnad eller anläggning för att säkerställa enskilda eller allmänna intressen.
- om en enskild byggnad/anläggning kan anses medföra betydande miljöpåverkan.

Det kan även krävas detaljplan för enskilda byggnader och/eller anläggningar som ska ligga;

- i tätorter eller i sammanhållen bebyggelse
- i randzon till tätorter eller sammanhållen bebyggelse

Bebyggelse vid kusten

Kriterier som gäller vid byggande av bostadshus:

- Öar utan bebyggelse får inte bebyggas.
- Skärgårdsbebyggelsens unika förutsättningar ska beaktas vid lovprövning.
- Fritidshus tillåts undantagsvis i området som naturlig komplettering till befintliga grupper av fritidshus.

Placering och utformning av byggnader:

- Nya anläggningar eller bebyggelse ska ta hänsyn till platsens karaktär och landskapsbild.
- får ej beröra mark som är av betydelse ur allemansrättslig synpunkt, eller mark som utgör värdefullt närströvsområde för befintlig bebyggelse.
- får inte störa upplevelsen av, för kusten, specifika natur- och kulturvärden.

Vägledning vid planläggning

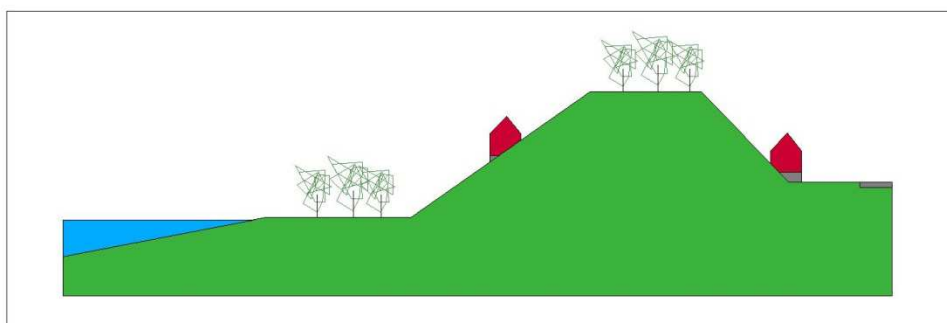
I områden som utpekats som "Utvecklingsområden för ny bebyggelse" ska frågor som omfattning, placering, utformning m m prövas i detaljplan.

I områden som avses ingå i kommunens verksamhetsområden för vatten och avlopp får detaljplan upprättas i syfte att säkerställa enskilda samt allmänna intressen. Dessa intressen kan vara servitut, allmän platsmark, byggrätt etc.

Vid planläggning inom planområdet för denna del av kusten ska gestaltungsprogram upprättas i samband med framtagande av detaljplan.

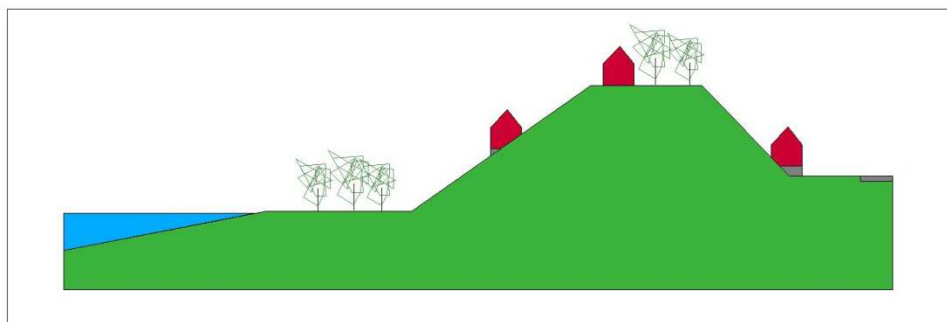
Placering och lokalisering

Vid placering av ny bebyggelse bör man undvika lägen som skymmer havsutblickar från vägar och vandringsstråk. Då höjder bebyggs ska landskapets horisontlinje, sett från havet eller Kustvägen (väg 219), inte brytas. Detta innebär att bebyggelse på höjder inte bör placeras högst upp på krönet, eller åtminstone att högre vegetation bevaras bakom bebyggelsen (se figur). Krav på återplantering kan bli aktuellt så att vegetationen är tillräckligt robust för att klara vindpåverkan, ändrade hydrologiska förhållanden etc. I öppet kulturlandskap ska byggnader placeras på traditionellt sätt i övergångszoner mellan skogs- och

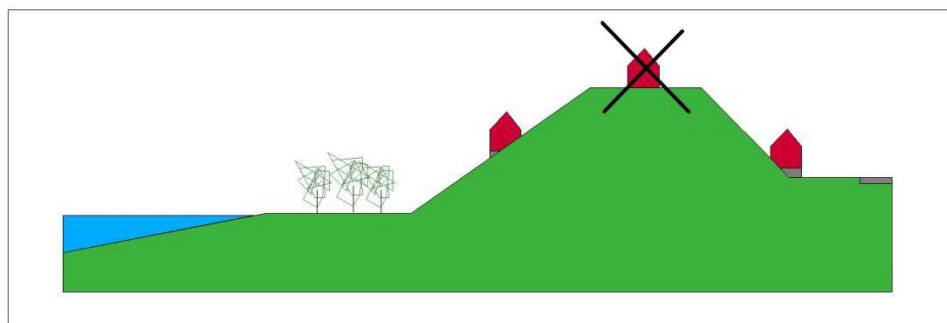
Bra.

Mark och vegetation på höjdens topp lämnas orörd - horisontallinjen sedd från hav eller väg bryts ej.

Acceptabelt.

Höjdens tomt bebyggs, men vegetation bevaras i bakgrunden - horisontallinjen sedd från hav eller väg bryts ej. Kräver skydd av vegetation i detaljplan.

Ej acceptabelt.

Höjdens tomt bebyggs, och vegetation tas bort - horisontallinjen sedd från hav eller väg bryts. Påverkar landskapsbilden negativt.

jordbruksmark. Utblickar över det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras, vilket bland annat innebär att öppen jordbruksmark och åkerholmar inte ska bebyggas. Värdefull jordbruksmark som är av långsiktig betydelse för livsmedelsproduktion ska beaktas i planeringen. Åtgärder som påtagligt kan skada dess funktion ska undvikas.

Vid kuperad terräng bör större förändringar av markens nivåer genom schaktning och utfyllnader undvikas så långt det är möjligt. Träd som är viktiga för biologisk mångfald eller landskapskaraktären bör bevaras.

För att anpassa bebyggelsen till den kuperade terrängen och för att kontrasten mellan befintlig och ny bebyggelse inte ska bli för stor bör alltför stora byggnadsvolymer undvikas. Rekommendation kan vara att pröva om mindre sammansatta byggnadsvolymer skapar ett mer småskaligt intryck till skillnad från endast en samlad byggnadsvolym, trots att den totala byggandsarean är lika.

Färgsättning av hus bör företrädesvis ske med dämpade färgtoner.

Fritidshus- och åretruntbebyggelse

I områden som kommer ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp kan behov av ökad byggrätt för kök badrum etc uppstå. Utökad byggrätt för ett område prövas genom gällande detaljplan eller framtagande av ny detaljplan för bostadsändamål. En grundläggande förutsättning för ett genomförande av ny detaljplan är att bygglov och utökad byggnadsarea är villkorat eller på annat sätt bundet till att vatten och avlopp för fastigheter ansluts till kommunens VA-nät.

För öarna Marsö och Risö regleras bebyggelsen som bostadsändamål genom gällande detaljplan. Nuvarande byggrätter enligt detaljplan bedöms som tillräckliga för att hysa erforderliga ytor för planernas syfte, funktion och ändamål.

Bevarande av fritidshusbebyggelse

På Romholmen och Skansholmen föreslås den befintliga fritidshuskaraktären bevaras.

Rekreation, friluftsliv, lek och idrott

Vid planläggning av nya bostäder i områdena för Brannebol och Ånga bör området utmed Ångavikens sydvästra strand tillsammans med Gärsö, Gummaren, Kalvholmen samt Fågelö och Enbeten säkerställas för friluftslivets och naturvårdens intressen avseende upplevelse, aktivitet samt raritet.

Det är önskvärt att den sammantagna markanvändningen i hela området bidrar till att skapa en ökad attraktivitet och mervärde för boende och friluftsliv.

Området föreslås få utvecklas som nytt friluftsområde med möjlighet till naturstudier, vandring, friluftsbad samt enklare angöring med fritidsbåt.

Eventuella förekomster av hotade arter ska skyddas och naturmiljöer ska säkerställas i samband med planläggning.

Mindre ytor, lämpade för lek, spontanidrott och fritidsaktiviteter, får anordnas på öppna ytor i anslutning till utpekade bebyggelseområden. Fasta anläggningar för lek och idrott ska i första hand anordnas inom utpekade bostadsområden.

Planläggning för ny bebyggelse ska även belysa behov samt eventuella krav på åtgärder för att säkerställa tillgänglighet till stränder och hav. Öar och oexploaterade strandområden med höga friluftslivs- eller naturvärden ska bevaras oexploaterade.

Brygganläggningar

Nya bryggor och båtplatser ska i första hand samlokaliseras med befintliga bryggområden.

Befintlig markanvändning för båtbyggor vid Brannebol, Lappetorp, Svärdsklova och Vålarö föreslås få utvecklas inom gränsen för gällande detaljplaner och genom ändrad disposition av gällande ändamål så som bad, parkering m.m.

Angöringsplatser till land för planlagda bostadsfastigheter på öar ska prioriteras vid sådan prövning genom planläggning alt planändring eller servitut.

Utveckling av befintliga bryggområden vid Ångaviken samt Sjöleden föreslås utredas och prövas genom planläggning. I det sammanhanget kan en reglering av hastighet samt farled krävas då Ångaviken har dokumenterade höga marina värden.

Nya brygganläggningar får prövas genom upprättande av ny detaljplan där miljöpåverkan och lämplighet utreds.

Nya bryggor eller brygganläggningar bör inte lokaliseras till platser som innebär att båttrafiken till och från anläggningen ger upphov till skador på botten av regionalt och kommunalt intresse.

Vid lokaliseringsprövning av bryggor eller brygganläggningar ska konsekvenserna av farledens funktion samt eventuella behov av underhåll (återkommande muddring) kunna redovisas.

Näringsliv

Möjligheten att kombinera ej störande verksamheter med bostäder bör prövas vid bygglov alternativt detaljplanering av ny bebyggelse.

Anläggningar som gynnar turism och friluftsliv, samt areella näringar, bör prioriteras mot andra näringar.

Anläggningar bör undvikas i närheten av värdefulla naturområden som är känsliga för störningar.

Naturområden samt havs- och vattenområden

Det relativt tätortsnära läget gör att kustområdet och skärgården i framtiden bedöms få större betydelse för turism och friluftsliv. Rekreationen och turismen måste dock anpassas så att den inte belastar känsliga natur- och vattenmiljöer. Störningskänsliga miljöer kan av den anledningen behöva skyddas. Särskilt gäller det grunda vattenområden som är viktiga för ekosystemen som lek- och reproduktionsområden.

Huvudprinciper

Bedömningar ska alltid utgå från det senast uppdaterade kunskapsunderlaget.

Områden som är kända och särskilt utpekade för sina höga naturvärden ska beaktas i planeringen.

Särskild hänsyn ska tas till fridlysta, hotade och rödlistade arter.

Naturområdenas funktion för ekosystemtjänster ska tas hänsyn till vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning.

Vid beslut om planläggning ska natur- och friluftslivsvärden kunna redogöras.

Aktualiteten av äldre naturinventeringar samt förekomster av tidigare inventerade naturvärden i området ska utredas i samband med planläggning. Utredningarna ska utgöra planeringsunderlag.

Kompensationsprincipen

Vid påverkan på höga värden för biologisk mångfald och friluftsliv ska möjligheten till lämpliga kompensationsåtgärder utredas och föreslås. Vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning rekommenderas att följa dessa steg:

1. Undvikande. I första hand ska negativ påverkan undvikas så långt som är rimligt.
2. Minimering. Negativ påverkan som inte kan undvikas minimeras så långt som möjligt.
3. Utjämnning. Negativ påverkan som inte kan undvikas eller minimeras utjämnas i sitt funktionella sammanhang.
4. Kompensation/ Ersättning. Negativ påverkan som inte kan undvikas, minimeras eller utjämnas i sitt funktionella sammanhang ersätts med annan funktion eller på annan plats.

Områden där bebyggelse bör undvikas

I kustområdet, mellan havet och kustvägen, i avsnittet Sjösa-Sandstugan och öster om Brannebol till Svärdsklöva samt i det större opåverkade området NV och öster om Sjön Ången ska ny bebyggelse och anläggningar undvikas. Kompletteringsbebyggelse för lantbruksändamål i anslutning till befintlig bebyggelse får uppföras.

Jordbruksbygden

Brynzonen där jordbruks- och skogsmark möts bevaras, både av biologiska och landskapsbildskäl, men kan glesas ut.

Vid planläggning ska förutsättningarna för fortsatt bete av (strandnära) ängs- och hagmarker säkerställas.

Träd bevaras alternativt planteras på höjder för att undvika att byggnader dominerar landskapsbilden och bryter horisontlinjen. Större karaktärgivande träd bör i möjligaste mån bevaras om förutsättningar för dess fortsatta livsbetingelser efter en exploatering bedöms som goda.

Större opåverkade områden MB kap3 §2

Inom det större opåverkade området bör ingen ny bebyggelse, nya vägar eller anläggningar lokaliseras. Pågående markanvändning, skogs- och jordbruk, ska vara huvudsaklig användning.

Ekosystemtjänster

Naturområdenas funktion för ekosystemtjänster ska tas hänsyn till vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning.

Förslag till områden att utreda för formellt naturskydd

Områden som kan vara aktuella för skydd enligt miljöbalken tack vare sina höga natur- eller friluftsvärden är Ångaviken och grundområdet norr om Krokholmen, grundområden vid Hertigö och Mårdsholmarna, runt Långskär samt området mellan Fågelö-Gärsö och Ångaberget.

Alléer och skyddsvärda träd

Alléer och utpekade skyddsvärda träd ska tas hänsyn till vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning. Särskild hänsyn ska tas till träd i och i anslutning till jordbrukslandskapet.

Havs- och vattenområde

Vid samhällsplanering ska hänsyn tas till vilket avrinningsområde eller havsbassäng som berörs och hur dess ekologiska och kemiska vattenkvalitet påverkas. Vattendirektivets miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram ska beaktas vid planläggning och tillståndsgivning.

Särskild hänsyn behöver tas till de områden som klassats som ekologiskt särskilt känsliga (ESKO), grunda bottnar av regionalt och lokalt intresse samt de som ingår i Natura 2000.

Markavvattning

Generellt markavvattningsförbud enligt 11 kap 14 § MB gäller inom hela södra Sverige.

Åtgärder som påverkar våtmarker och sumpskogar bör undvikas.

Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) 3 kap 3 § MB

Hänsyn ska tas i planeringen till att nedanstående naturmiljöer hyser särskilda ekologiska värden och/eller är särskilt sårbara för påverkan.

De kustmynnande vattendragen: Svartaån och Ångabäcken samt de grunda havsvikarna vid östra Kittelö och östra viken mellan Fågelö och Gärsö.

Energi

Möjligheterna till uppvärmning med förnyelsebar energi ska särskilt beaktas vid nyetablering.

Förutsättningar för gemensamma uppvärmningsanläggningar ska redovisas vid planläggning. Strategiska markområden för framtida anläggning och dess funktion bör säkerställas i planen.

EI, tele och data

Då nya ledningar ska dras eller gamla ledningar upprustas är det bra om dessa dras i mark eller i hav för att minska sårbarheten vid ogynnsamma väderförhållanden. Nya ledningsdragningar bör i möjligaste mån samordnas med övrig befintlig infrastruktur såsom vägar, VA-ledningar eller befintliga sjöledning för att minska påverkan på orörd mark och vatten.

Vid bygglovansökan för mast ska lokalisering och utformning ske med hänsyn till landskapsbild samt till rekommendationer för områden med höjdrestriktioner.

Vatten och avlopp, dagvatten

För ny bebyggelse krävs avloppsanläggningar som uppfyller de reningskrav som lagstiftning och kommunens miljönämnd ställer. Avloppsanläggningar får inte bidra till ökade föroreningar eller bidra till övergödning av mark och vatten.

För ny och befintlig bebyggelse inom kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp råder anslutningsplikt.

För fastigheter utanför verksamhetsområde får endast avloppsanläggningar som fått tillstånd av Nyköpings kommuns miljönämnd anordnas.

Dagvatten ska hanteras så lokalt som möjligt, lämpliga lägen för diken och för fördröjning bör utredas i detaljplaneskedet. Recipientens känslighet och dagvattnets föroreningsgrad ska styra hur dagvattnet hanteras. Särskild hänsyn ska tas till ekologiskt känsliga områden, grunda vattenområden av regionalt och lokalt intresse samt Natura 2000 områden (se kap. Blåstruktur).

Renhållning

Vid planläggning av bostadsområden ska behov samt ev. reservation av plats för återvinningsstationer behandlas. Avfallshantering ska planeras så att framkomlighet garanteras för både hämtningsfordon och hämtningspersonal. Dessutom ska tillgängligheten för avfallslämnare fungera.

Trafik

Vid planläggning utmed väg 219 eller vid ombyggnad av densamma ska utrymme för trafiksäkerhetshöjande åtgärder så som plats för separerad gång och cykelväg beaktas samt att plats för säkra busshållplatser kunna anordnas.

Vägar vars konstruktion innebär identifierade vattenhinder för vattenanknutet djurliv bör åtgärdas i samband med ombyggnad.

Kollektivtrafik

Samordning med övriga trafikslag (t ex tågtrafik) ska bevakas i planeringen och uppmuntras för att främja kollektiva arbetsresor.

I samband med planläggning av nya grupper av hus eller verksamhetsområden ska förutsättningar för kollektivtrafik redovisas.

Bostäder som lokaliseras inom gångavstånd från busshållplatser skapar möjlighet för boende att välja bussen i högre omfattning än om avståndet mellan bostad och busshållplats är långt. Nya enstaka tillkommande bostäder ska därför lokaliseras inom högst 800 meter från busshållplats.

Behov av nya hållplatslägen för kollektivtrafik utmed väg 219 ska utredas i samband med detaljplanering för nya bostadsområden.

Vid placering och utformning av hållplats behöver hänsyn tas till bl.a trafiksäkerhet, tillgänglighet för boende i både befintlig och ny bebyggelse samt goda möjligheter att cykla till/från busshållplatsen, dvs. attraktiv och säker cykelparkering.

Miljö- och riskfaktorer

Hästar

Vid etablering av ny bebyggelse (bostäder, eventuellt förskola/skola) nära befintliga djurgårdar ska särskild hänsyn tas till såväl möjlighet för djurgårdarnas långsiktiga utveckling som till en god och hälsosam boendemiljö.

Vid planläggning eller lokalisering av bostadshus nära ridanläggning bör utredning göras kring risk för spridning av allergena ämnen. Utredning kan även behövas vid längre avstånd om förutsättningarna för spridning bedöms som gynnsamma, exempelvis öppna fält och förhärskad vindriktning etc.

Mer information kan lämnas av Folkhälsomyndigheten.

Kimatförändring (anpassning)

Planläggning inom kustnära områden ska särskilt beakta konsekvenser av en höjd havsnivå med 55 cm samt svallningsnivå av en höjd till 1.65 m.

Planläggning ska ange de villkor som är nödvändiga förutsättningar för ett genomförande av planen utifrån framtida funktion, tillgänglighet samt säkerhet.

Om byggnader och anläggningar uppförs ska dessa höjdsättas och konstrueras så att dessa klarar högsta bedömda högvattenyta (+2.20) utan större skada. Enklare byggnader eller byggnadsdel kan placeras lägre om man bedömer skaderisken som liten.

Samhällsviktiga vägar och väganslutningar ska konstrueras så att dessa är farbara vid vattenstånd på +1.65 meter över dagens medelvattennivå.

Kraftledningar

Inom 25 m från allmän kraftledning i luft och 5 m från allmän kraftledning i mark ska samråd ske med ledningsägaren. Statens energiverk anger ett skyddsavstånd på upp till 10 meter för befintlig och planerad bebyggelse. Inom 200 meter från luftledningar ska hänsyn tas till möjlighet att genomföra flygburen besiktning med helikopter.

Bostäder och förskolor bör inte placeras så att de utsätts för över 0,4 mikro Tesla

Förorenade områden

Vid ärenden eller frågor om mark- bygg- och rivningslov i områden med förorenad mark ska yttrande begäras från kommunens miljöenhet.

Vid lovgivning utanför planlagt område ska samråd ske med kommunens miljöenhet i frågor som rör miljöfarlig verksamhet, förorenad mark samt lokalisering av bostadsbebyggelse med hänsyn till störande verksamhet.

Vid lokaliseringsprovning i områden där markföroreningar kan befaras ska provning ske i samråd med lämplig expertis.

Vid all planering och nybyggnation på områden som nyttjats för industriell verksamhet eller andra typer av verksamheter ska frågan om eventuella föroreningar utredas.

Vid lov- eller lokaliseringsprovning för ny anläggning eller byggnad och där risk föreligger för betydande miljöpåverkan på mark- och vattenområde, kan krav på miljökonsekvens- beskrivning ställas innan lov eller tillståndsgivning av verksamhet kan medges.

Skred och översvämning

Vid lokaliseringsprovning där risk för skred föreligger ska lov inte medges innan en undersökning av markförhållandena är genomförd. Vid lokalisering där risk för översvämning föreligger ska lov endast medges om skaderisken bedöms som liten.

Kommunens skredriskinventering ska vara vägledande vid lokalisering och krav på undersökning.

Störande verksamheter, buller och vibration

Planering ska ske så att byggnader och utomhusmiljö anpassas för att klara gällande bullerriktvärden. Om avsteg från bullerriktvärdena görs ska detta motiveras i varje särskilt fall. Om avsteg sker ska detta kompenseras genom åtgärder med minst Ljudklass B inomhus enligt Svensk standard.

Om den dygnsekvivalenta ljudnivån vid fasad uppgår till 55-60 dBA ska detta även kompenseras med en tyst sida eller ljuddämpad sida med 45-50dBA vid fasad. Minst hälften av bo- stadsrummen, liksom uteplatsen ska vara vänd mot tyst eller ljuddämpad sida. Nya bostäder där den dygnsekvivalenta ljudnivån överstiger 60dBA ska endast medges i undantagsfall och ska i så fall kompenseras på samma sätt.

Där det inte är tekniskt möjligt att klara 50dBA utmed samtliga våningsplan på ljuddämpad sida bör det accepteras upp till 55dBA vid fasad, normalt för lägenheter i de övre vånings- planen. 50dBA ska alltid uppfyllas för flertalet lägenheter samt vid uteplatser och gårdsytor. 65dBA ekvivalent ljudnivå ska tillämpas som en övre gräns för när det ska anses lämpligt att planera för att bygga bostäder.

Vid lokalisering nära transformatoranläggningar bör risken för störning beaktas.

Vid planering och lokaliseringsprovning i områden med störande verksamhet ska väl anpassade skyddsavstånd användas. Särskild hänsyn ska tas till känsliga grupper och verksamheter.

Planområdet tangerar inflygningsvägar till Skavsta flygplats. Flygverksamhet över influensområdet för Sjösa och Horn småort medges då miljö kvalitetsnormer för buller kan följas.

Transport av farligt gods

Länsväg 219 utgör led för farligt gods.

Inom ett avstånd av tolv meter från allmän väg får inte anläggningar och större åtgärder som påverkar trafiksäkerheten utföras utan länsstyrelsens tillstånd.

Vid planläggning närmare än 150 meter från riskobjekt eller led för farligt gods ska tidigt samråd hållas med räddningstjänsten av- seende riskhänsyn och behov av eventuell riskanalys.

Vid planering och utformning av leder för farligt gods samt vid lokalisering av ny bebyggelse invid primär- och sekundärleder för farligt gods ska hänsyn tas till de särskilda säkerhetskrav som transport av farligt gods kan medföra.

Kulturlandskap och kulturmiljö

Öppna kulturlandskap ska bevaras. Åker- och betes användning ska prioriteras och ha företräde mot annan användning.

Ny bebyggelse eller plantering av skog eller plantering av skog eller energiskog ska undvikas på åker-, ängs- och betesmark.

Stor hänsyn ska tas vid om- och nybyggnad intill kulturhistoriskt värdefull bebyggelse,

Reglering av mark- och vattenområde med stöd från annan lagstiftning

Om reglering av mark och vattenområde avses ske i samband med planläggning och med stöd från annan lagstiftning än Plan och bygglagen ska syfte samt tillvägagångssättet tydligt framgå av planbeskrivning samt tillhörande genomförandebeskrivning.

Det rekommenderas att regleringens avgränsning även omfattar behov av eventuell skötsel- buffertzonen.

Vattendirektivets normer skall följas vid planläggning.

Särskilt samråd

Natura 2000

Vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning inom eller i närheten av Natura 2000-områden ska samråd ske med Länsstyrelsen. Fastställd bevarandeplan ska användas som vägledning för bedömning av påverkan på Natura 2000-området och dess ingående naturtyper och arter.

Biotopskydd och naturvårdsavtal

Vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning som berör områden med generellt biotopskydd ska samråd ske med Länsstyrelsen.

Vid planläggning, lokaliseringsprövning och tillståndsprövning inom områden med naturvårdsavtal samt biotopskyddsområden i skog ska samråd ske med Skogsstyrelsen.

Rekommendationer och övrig information

Bygglovsplikt

Det råder alltid bygglovsplikt, men det är tillåtet att uppföra små tillbyggnader, komplementbyggnader, murar och plank utan bygglov i anslutning till en- och tvåbostadshus om området inte är detaljplanlagt eller om fattas av strandskydd. Lovbefrielsen gäller dock inte inom sammanhållen bebyggelse där omfattningen av byggnadsverk kan anses vara betydande. Lovbefrielse enligt 9 kap 6§ plan- och bygglagen gäller därför inte för platser med sammanhållen bebyggelse i anslutning till områden med detaljplan.

Lovgivning/ lokaliseringsprövning

Ny sammanhållen bebyggelse rekommenderas i lägen där förutsättningarna är goda att till rimliga kostnader ordna service, acceptabel trafikförsörjning och goda VA-lösningar. Stor hänsyn ska tas till platsens natur- och kulturvärden samt till friluftslivets intressen. Byggnader ska anpassas till landskapsbild och omgivande bebyggelse.

Vid lokaliseringen av en ny permanentbostad bör den placeras i närheten av befintliga helårsbostäder eller i närheten av en större väg. Byggnaderna ska anpassas till platsens förutsättningar bl.a. med tanke på omgivande bebyggelse och tomtens storlek. För grupper av bostadsbebyggelse bör vatten- och avloppslösningar samordnas. Husen bör även etableras i rimlig närhet till allmänna vägar med kollektivtrafik.

Räddningstjänstens tillgänglighet till byggnader och en säkrad brandvattenförsörjning är förutsättningar för räddningstjänstens insatsmöjligheter. I områden där räddningstjänstens ordinarie beredskap inte räcker till kan speciella säkerhetshöjande åtgärder komma att krävas för att uppnå godtagbar brand- skyddsnivå. En sådan åtgärd kan vara installation av sprinkler. Kraven kan också gälla i en byggnad där någon bedriver verksamhet och där sannolikheten för brand är stor på grund av särskilda brandrisker eller där en brand kan bli för intensiv för att räddnings- tjänsten ska kunna bekämpa den framgångsrikt.

Vid lov- eller lokaliseringsprövning för ny anläggning eller byggnad och där risk föreligger för betydande miljöpåverkan på mark- och vattenområde, kan krav på miljökonsekvensbeskrivning ställas innan lov eller tillståndsgivning av verksamhet kan medges.

Vid lokaliseringsprövning i skredriskbenägna områden se "Miljö, hälsa och säkerhet" i detta kapitel.

Kultur, folkhälsa och rekreation

Folkhälsoaspekten ska alltid tas i beaktande vid planering av bostäder och boendemiljöer. Barnens rörelsefrihet i närmiljön och samhället bör ökas genom att integrera barnplaner och barnkonsekvensanalyser i samhällsplaneringen. Jämställdhetsaspekter ska genomsyra kommunens planering av bebyggelse, transporter och offentliga miljöer.

Tillgänglighetsfrågor ska behandlas i kommunens detaljplaneprogram och detaljplaner. Tillgängligheten ska vara god för alla kommuninvånare och besökare oavsett eventuell nedsatt funktionsförmåga.

Miljöer som är av stor betydelse för friluftsliv, rekreation och fysisk aktivitet ska beaktas i planeringen och åtgärder som påtagligt kan skada deras värden ska undvikas. Vid nyexploateringar ska om möjligt planeras för gemensamma lösningar av utrymme för kultur och samhällsservice.

Miljö, hälsa och säkerhet

Miljö- hälso- och säkerhetsfaktorer ska belysas tidigt i frågor som rör samhällsplanering.

Planläggning ska ske på ett sådant sätt att människors hälsa och välbefinnande säkerställs. Denna form av inriktning på samhällsplaneringen ska bidra till att minimera risker och sårbarhet i samhället samt att

säkerhet och trygghet beaktas tidigt i processen. Naturvårdsverkets riktlinjer och miljökvalitetsnormer ska användas i alla tillämpliga områden som rör samhällsplaneringen, i synnerhet för områden som rör buller och vibrationer, luftkvalitet, samt markföroreningar och vattenkvalitet.

Naturvårdsverkets riktlinjer och miljökvalitetsnormer är även utgångsvärden vid kommunens bedömning av miljötillstånd för tillståndspliktig verksamhet, exempelvis luftfart.

Vid planläggning skall dimensionering, placering medge framkomlighet för service- samt räddningsfordon.

Riskområden

Byggnader ska höjdsättas och konstrueras så att de klarar förväntade framtida höga flöden.

Inom 100 år bedöms konsekvenserna av klimatpåverkan innebära ett höjt medelvattenstånd med +55 cm. Enklare byggnader eller byggnadsdel kan placeras lägre om man bedömer konsekvenserna som små.

Vid planläggning närmare än 150 meter från riskobjekt eller led för farligt gods ska tidigt samråd hållas med räddningstjänsten avseende riskhänsyn och behov av eventuell riskanalys.

Förorenade områden

Vid lokaliseringsprovning i områden där markföroreningar kan befaras ska provning ske i samråd med lämplig expertis.

Skred och översvämning

De geotekniska förutsättningarna ska alltid beaktas vid lokalisering av bebyggelse m.m.

Strandskydd

Inom delar av planområdet råder utökat strandskydd om 300 meter

Arbete i vatten såsom muddring och anläggande av bryggor kan kräva såväl strandskyddsdispens som anmälan eller tillstånd för vattenverksamhet. Arbete i vatten bör inte utföras under den mest biologiskt aktiva och känsliga perioden mellan 1 april och 30 september.

Buller och vibration

Vid misstanke om eventuell problematik med buller och vibrationer bör beräkning göras som underlag för beslut om lokaliseringen av ny bebyggelse.

Tillståndsplikt längs vägar och järnvägar

Inom ett avstånd av tolv meter från allmän väg får inte anläggningar och större åtgärder som påverkar trafiksäkerheten utföras utan länsstyrelsens tillstånd.

Jordbruksmark

Nyköpings kommun rekommenderar att skapa näringsupptagande buffringzoner utmed vattendrag i kommunen. Att inte använda gödsel på del eller delar av åkermarken som ligger i direkt anslutning till vattendrag främjar möjligheten att uppnå miljökvalitetsmål för vatten.

Vid ändrad markanvändning av jordbruksmark ska stor hänsyn tas till befintliga åkerholmar, gårdsgårdar, källor, småvatten, våtmarken, odlingsrösen och alléer etc i syfte att bevara biologisk mångfald och kulturlämningar. Dessa är inom jordbruksmark skyddade med allmänt biotopskydd enligt kap. 7 MB.

Den biologiska mångfalden liksom skogs- och odlingslandskapets kulturmiljövärden ska ha en framskjuten position vid kommunens bedömning i ärenden som rör odlingslandskapet.

Teknisk försörjning

Den tekniska försörjningen ska stödja och skapa goda förutsättningar för en hållbar utveckling.

Kraftledningar

Inom 25 m från allmän kraftledning i luft och 5 m från allmän kraftledning i mark ska samråd ske med ledningsägaren. Statens energiverk anger ett skyddsavstånd på upp till 10 meter för befintlig och planerad bebyggelse. Inom 200 meter från luftledningar ska hänsyn tas till möjlighet att genomföra flygburen besiktning med helikopter.

Bostäder och förskolor bör inte placeras så att de utsätts för över 0,4 mikro Tesla

Bredband, IT och mobilmaster

Utbyggnad av tekniska infrastrukturåläggningar ska ske med så liten fysisk miljöpåverkan som möjligt och som anses rimligt utifrån total anläggningskostnad.

Vad gäller utformning är det av stor vikt att masterna eller mastornens dimensionering uppfyller krav för framtida samutnyttjande.

Natur

Samhällsplaneringen ska verka för att alla naturligt förekommande arter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd. Särskild hänsyn ska tas till fridlysta, hotade och rödlistade arter.

Vid planläggning, lokaliseringssprövning och tillståndsprövning ska landskapets variation och värden beaktas.

Nya större exploateringsföretag ska i första hand lokaliseras till redan exploaterade områden.

Områden med höga naturvärden

Kommunen betraktar områden som är kända och särskilt identifierade för sina höga naturvärden som strategiskt värdefulla områden. De ska beaktas i planeringen och åtgärder som påtagligt kan skada deras naturvärden ska undvikas. Utöver redan kända och utpekade områden finns det ytterligare områden med höga natur- och/eller friluftsvärden. Kommunens bedömningar ska därför alltid utgå från det senast uppdaterade kunskapsunderlaget.

Belysning

Vid planering av belysningspunkter ska hänsyn tas så att dessa inte bländar sjöfarande eller påverkar funktionen på de aktuella ljuspunkter som är avsedda för sjöfartens navigation, bland annat fyren som är placerad i Vålarö.

8. Utvecklingsområden för ny bostadsbebyggelse

Detta kapitel redovisar de bebyggelseområden som är av betydelse för utveckling av orterna Sjösa samt Horn. I detta kapitel redogörs de frågor som är av allmänt intresse och som kan bli föremål för reglering enligt annan lagstiftning än Plan- och bygglagen. Det som uttrycks som "Riktlinjer" är styrande för denna plan. Det som anges som "Vägledning" syftar till att främja en effektiv och kvalitativ plan- och bygglovsprocess. Det som anges som "rekommendation" förmedlar övrig kunskap eller erfarenhet i det aktuella ämnet eller sakfrågan.

Mål

- skapa förutsättningar för attraktivt, havsnära boende.
- bevara och utveckla möjligheterna för turism och friluftsliv på såväl land som hav
- bevara värdefulla kultur- och naturvärden
- skapa förutsättningar för hållbart resande
- minska övergödning av vattnet

Illustrationer över bebyggelseområde ska anses som principiella och redovisas endast i syfte att på ett ungefär visa vilken del av området som varit föremål för ställningstagandet. Kartbilden avser komplettera samt tydliggöra dokumentets textavsnitt och planens generella innebörd.

Teckenförklaring	
Camping	Naturreservat
Båtuppläggningsområde	Område som ingår i Länsstyrelsens Naturvårdsprogram
Brygganläggning	Biotopskyddat område
Jordbruksverksamhet	Växtskyddsområde
Stråk för gång, cykel, buss	Område för nyckelbiotop
Natur, Ny bebyggelse skall inte medges	Förekomst av rödlistad art
Natur, ny bebyggelse skall undvikas	Allé
Prel Verksamhetsområde Vatten och Avlopp	Naturvärde, skog
Bostadsutveckling	Sumpskog
Friluftsliv rekreation naturvård	Riksintresseomr Naturvård
Större opåverkat område Ny bebyggelse skall undvikas	Våtmark
Övrigt	Byggnadsminne
Förslag till precisering av gräns Riksintresse Natur	Fornlämningsområde
Gräns för fördjupningsplan	Fornlämning
Havsnivåanpassning vägområde	gränslinje fornlämning
Horn småort, influensområde	Ängs och betesmark
Utredningstråk kommunikation	Förorenad mark
Svallningszon 1.65 m över havet	Kulturmiljö reg
	Befintlig markanvändning
	Bebyggelse
	Verksamhet
	Byggnad
	Planlagt område
	Jordbruk
	Skogsbruk
	Hav och sjö
	Mindre vattendrag

Vägledning vid planläggning

Lappetorp

Beskrivning av området

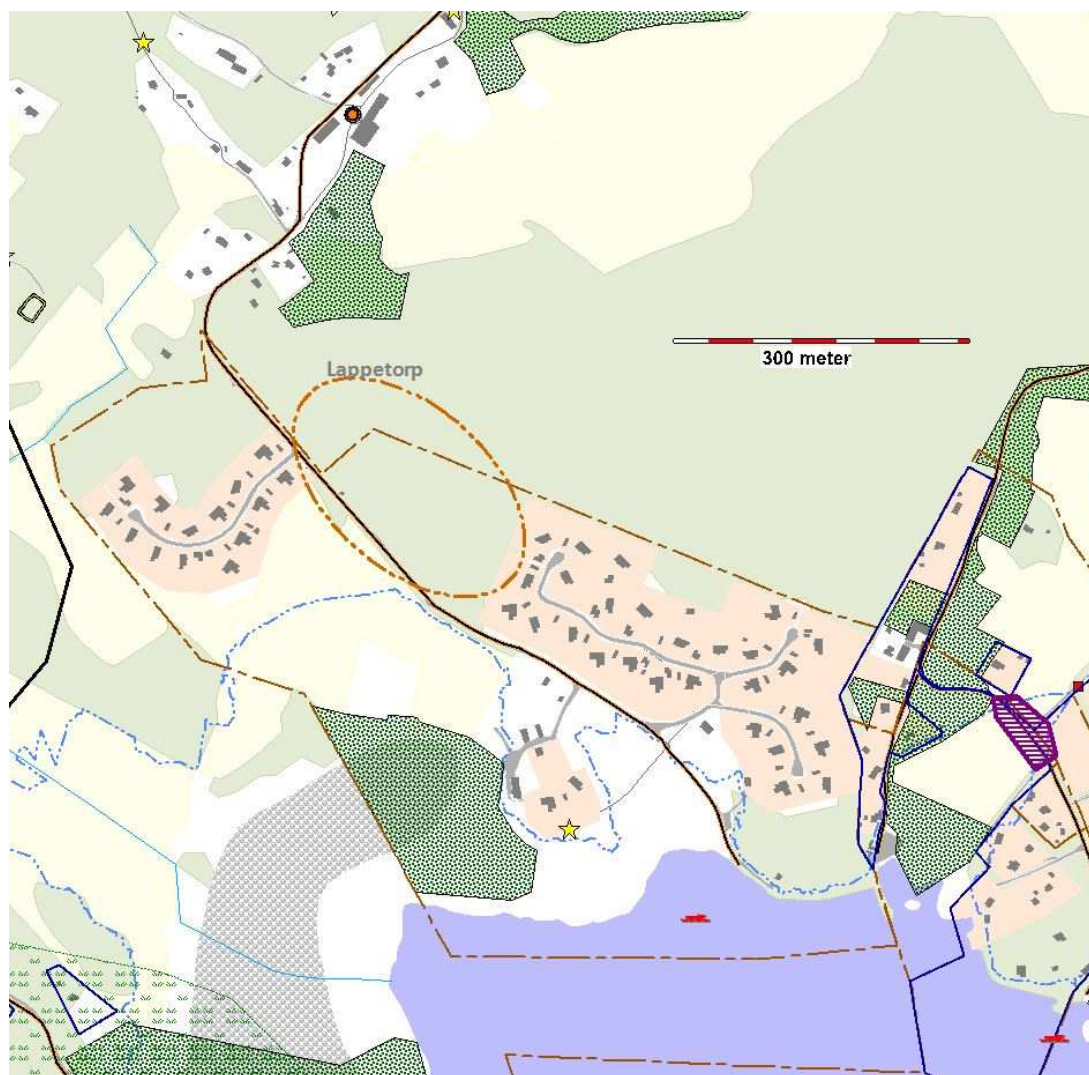
Området präglas av äldre fritidsfastigheter tillsammans med ny bostadsbebyggelse. I närområdet finns mindre jordbruksverksamhet vars ängs- och hagmarker är inkilade mellan bebyggelsegrupperna. Samspelet mellan betade hagmarker och bebyggelse utgör en särpräglad och uppskattad boendemiljö för hela området.

Riksintresse

Området berör riksintresset för turism och friluftsliv samt högexploaterad kust (MB kap.4).
För vägledning se allmänna riktlinjer.

Naturvärden

Området gränsar till ängs- och hagmark (mörkgrönt område i karta).

Lappetorp

Område för bostäder (områdets geografiska utbredning på bilden är endast ungefärlig)

Förslag och syfte

Delområdet ligger i en söderslutning mellan de två nya bostadsområdena vid Lappetorp. Syftet med förslaget är att göra det möjligt att skapa nya bostäder i anslutning till den befintliga bebyggelsen i Lappetorp.

Planläggning ska ske på ett sätt som tar tillvara och säkerställer det vackra kulturlandskapet utan att förstöra dess grundläggande kvaliteter. Såväl allmänhet som boende i området ska kunna promenera i och njuta av det öppna kulturlandskapet och läsa av dess historia, samtidigt som man i de nytilkomna bostäderna i skogsmark kan njuta av samma utsikt.

Ny bostadsbebyggelse föreslås i söderslutningen. Eftersom området delvis är synligt från havet ställs extra krav på bebyggelsens utformning och färgsättning. (se allmän vägledning, kap 7)

Vid en tät exploatering kan området teoretiskt rymma uppemot 20 bostäder/ lägenheter. Vid en gles exploatering med stora enbostadshus och tilltagna tomtstorlekar rymms enbart endast 6 bostadshus. Som planeringsmål föreslås att området planläggs med samma exploateringsgrad som intilliggande kvarter samt att allmänhetens tillgång till stränder i närområdet kan utvecklas och förstärkas.

Området nås via befintlig väg till Lappetorp. Ny angöringsväg mellan Horn- Lappetorp och Brannebol via en ny väg norr om bostadsområdet bör utredas vidare i samband med framtida planläggning.

Placering och utformning

Ny bebyggelse ska ligga inbäddad i en yttre krans av skogs- och brynvegetation, en skir trädridå som minskar den nya bebyggelsens visuella påverkan på landskapsbilden samtidigt som den möjliggör solinstrålning och utsikt över åker- och betesmark. *Se även Allmän vägledning*

Vatten och avlopp

Ny bostadsbebyggelse ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Anslutning ska ske samråd med Tekniska divisionen.

Översvämningsrisk

På längre sikt (50-100 år) kommer strandkanten att förflyttas norrut i Lappetorp. Det kan finnas risk att låglänta vägparter kan svämmas över på grund av höjda havsnivåer. Nya lägen för vägar eller ombyggnationer av vägar bör studeras och eventuellt säkerställas i samband med planläggning.

Kulturlandskap och rörligt friluftsliv

Vid planläggning ska förutsättningar för promenadstråk till och genom det öppna kulturlandskapet beaktas och vid behov säkerställas. Nya stigar i randzoner mellan jordbruks- och skogsmark får anläggas. Anläggande av stigar och mindre vägar som sammankopplar omgivande skogsområden vid Ångaviken och Lappetorp samt Brannebols kulturlandskap skall främjas. Planens intentioner är att utveckla och framför allt förbättra förutsättningar för det rörliga friluftslivet

Riksintresse

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden. Ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

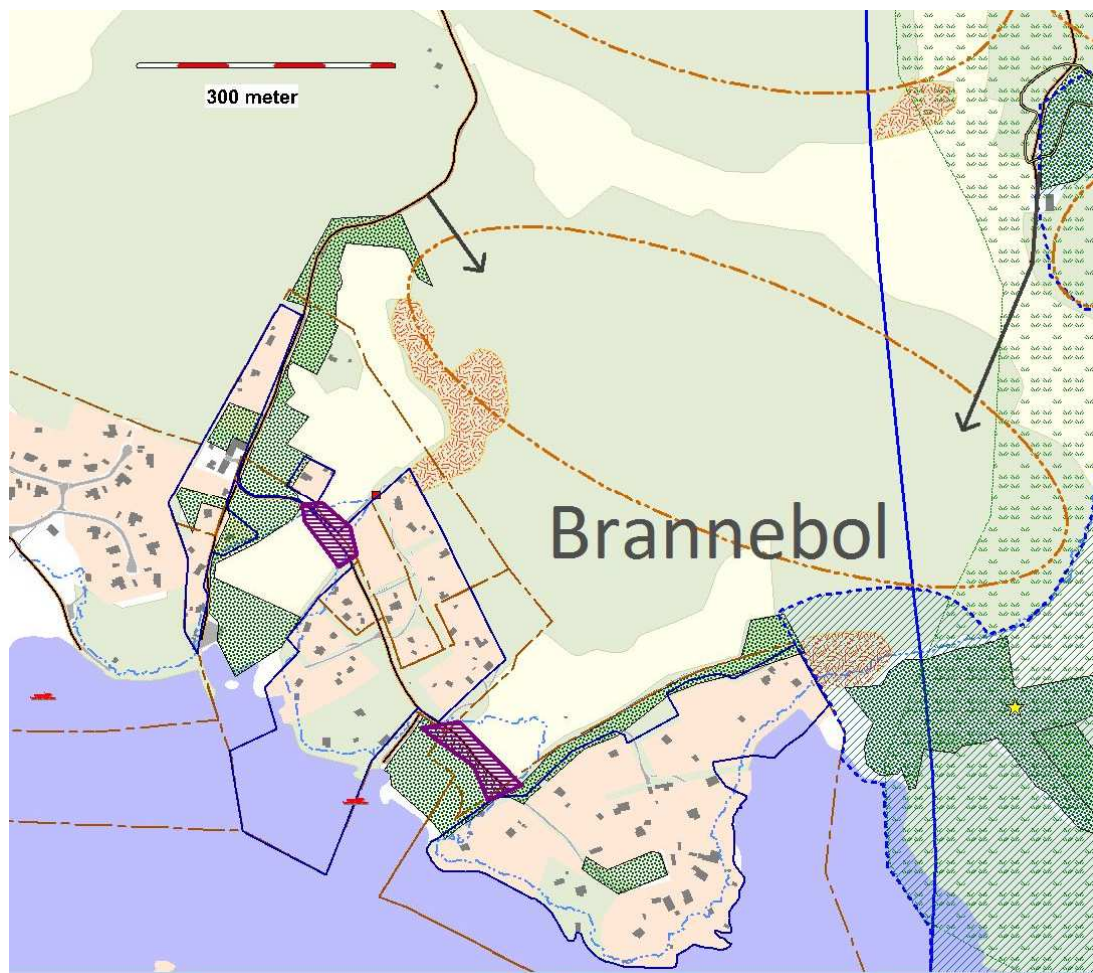
Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa viktiga promenadstråk genom området. Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållen bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur.

Brannebol

Beskrivning av området

Brannebols befintliga bebyggelse präglas av äldre fritidsfastigheter med inslag av ny bostadsbebyggelse, Lappetorp. Utvecklingsområdet utgörs av en skogshöjd med kuperad mark norr om bostadsbebyggelsen i Brannebol. I närområdet finns mindre jordbruksverksamhet vars ängs- och hagmarker är inkilade mellan bebyggelsegrupperna.

Brannebol (områdets geografiska utbredning på bilden är endast ungefärlig)

Riksintressen inom eller i angränsning till området

Riksintresse för naturvården sträcker sig in i östra delen av området Brannebol. Riksintressets angivna värden finns dock i huvudsak i området som angränsar i direkt anslutning till området i öster. Området berör riksintresset för turism och friluftsliv samt högexploaterad kust (MB kap.4).

Allmänna intressen inom eller i angränsning till området

Brannebol: I brynet mellan jordbruksmark och skogs-/bergparti i delområdets nordvästra del finns ett område med lövängsrest och bergsbrant (1,4 ha) som klassas som nyckelbiotopområde (Skogens pärlor, objekts-ID 090725071). Ängs och hagmarker klass 3 i nordväst och längs vägen används idag delvis för bete, delar av dessa är skogsbete vilket är ovanligt, I sydost gäller utvidgat strandskydd 300 m. I denna del av området finns även ett nyckelbiotopsområde.

Förslag och syfte

Syftet med förslaget är att göra det möjligt att skapa nya bostäder i anslutning till den befintliga bebyggelsen i Lappetorp och Brannebol.

Marken har en varierad topografi, vilket kräver stor anpassning vid placering och utformning av såväl vägar som byggnader. Bebyggelsen bör i största mån anpassas till markförhållandena och inte tvärtom.

Ny bebyggelse, om än i färre antal, föreslås på höjden väster om befintlig väg till Brannebol.

Planläggning ska ske på ett sätt som tar tillvara och säkerställer det vackra kulturlandskapet utan att förstöra dess grundläggande kvaliteter. Såväl allmänhet som boende i området ska kunna promenera i och njuta av det öppna kulturlandskapet och läsa av dess historia, samtidigt som man i de nytillkomna bostäderna i skogsmark kan njuta av samma utsikt.

Vid en tät exploatering kan området teoretiskt rymma uppemot 180 bostäder/ lägenheter. Vid en gles exploatering med stora enbostadshus och tilltagna tomtstorlekar rymms enbart endast 60 bostadshus.

Som planeringsmål föreslås att området planläggs för < 120 bostäder.

Ny bebyggelse

Ny bebyggelse föreslås främst vara friliggande bostäder eller mindre grupperingar av radhus eller lägre flerfamiljshus. Ny bebyggelse kan prövas inom planlagda områden som hyser förutsättningar för lämplig förtätning i enlighet med denna plans allmänna riktlinjer och vägledning. Anläggningar för mindre icke störande verksamhet bör förläggas i anslutning till andra verksamheter eller samlat i ett mindre område och i anslutning till angöringsvägar.

Placering och utformning

Ny bebyggelse föreslås lokaliseras i det högre skogsområdet norr om den befintliga bebyggelsen i Brannebol. Bebyggelse föreslås ligga inbäddad i en yttre krans av skogs- och brynvegetation, en skir trädridå som minskar den nya bebyggelsens visuella påverkan på landskapsbilden samtidigt som den möjliggör solinstrålning och utsikt över åker- och betesmark. *Se även; Allmän vägledning kap.7*

Området avses i första hand trafikmatas via befintlig väg till Brannebol. Ny anslutande väg från områdets östra del, till väg 219, får anläggas över åkermark vid Nedra Fåglaäng till väganslutningen vid Ladbacken .

Vatten och avlopp

Ny bostadsbebyggelse ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Anslutning ska ske samråd med Tekniska divisionen.

Översvämningsrisk

På längre sikt (50-100 år) kan vissa vägvsnitt i Brannebol riskera att svämmas över på grund av höjda havsnivåer. Nya lägen för vägar eller ombyggnationer av vägar bör studeras och eventuellt säkerställas i samband med planläggning.

Naturvärden

Nyckelbiotopområdet ska så långt som möjligt värnas då det ingår i ett större långsträckt naturområde nedanför föreslagen bebyggelse. Området bör skyddas i detaljplan.

Utppekade ängs- och hagmarksområden ska inventeras innan planläggning. Övrig mark bör inventeras. Inventeringarna ska utgöra planeringsunderlag. Kompensationsutredning bör utföras.

Kulturlandskap och rörligt friluftsliv

Obebyggda tomter på ängs- och hagmark, utmed tillfartsvägen till Brannebol och inom gällande detaljplaner, föreslås utgå till förmån för ändamål som exempelvis hagmark eller vallodling.

Vid planläggning ska förutsättningar för promenadstråk till och genom det öppna kulturlandskapet beaktas och vid behov säkerställas. Nya stigar i randzoner mellan jordbruks- och skogsmark får anläggas.

Även stigar och mindre vägar får anläggas som medför att omgivande skogsområden vid Ångaviken och Lappetorp samt Brannebols kulturlandskap kopplas samman.

Då kan det rörliga friluftslivets förutsättningar förbättras - områdets friluftskvaliteter är främst det öppna jordbrukslandskapet, inte skogsmarken.

Riksintresse

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa viktiga promenadstråk genom området. Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållna bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur.

Skogs- och betesmarken väster om Ångaviken (inkl Fågelö och Gärsö) har höga naturvärden och ingår i riksintresse för naturvärden. Dessutom finns här ett mindre Natura 2000-område.

Kommunens tolkning är att riksintresset för naturvård inte omfattar skogsmarken.

Hänsyn till riksintresset ska tas genom att planering och byggande sker så att fortsatt skötsel av betesmarkerna inte äventyras.

Eventuella regleringar/säkerställande av skyddsvärda natur- och friluftsvärden enligt MB kap.7 skall redogöras i planhandlingens genomförandebeskrivning.

Säkerställande av värdefulla mark- och vattenområden

Natura 2000 område, riksintresse för naturvård, Friluftsliv samt Obruten kust.

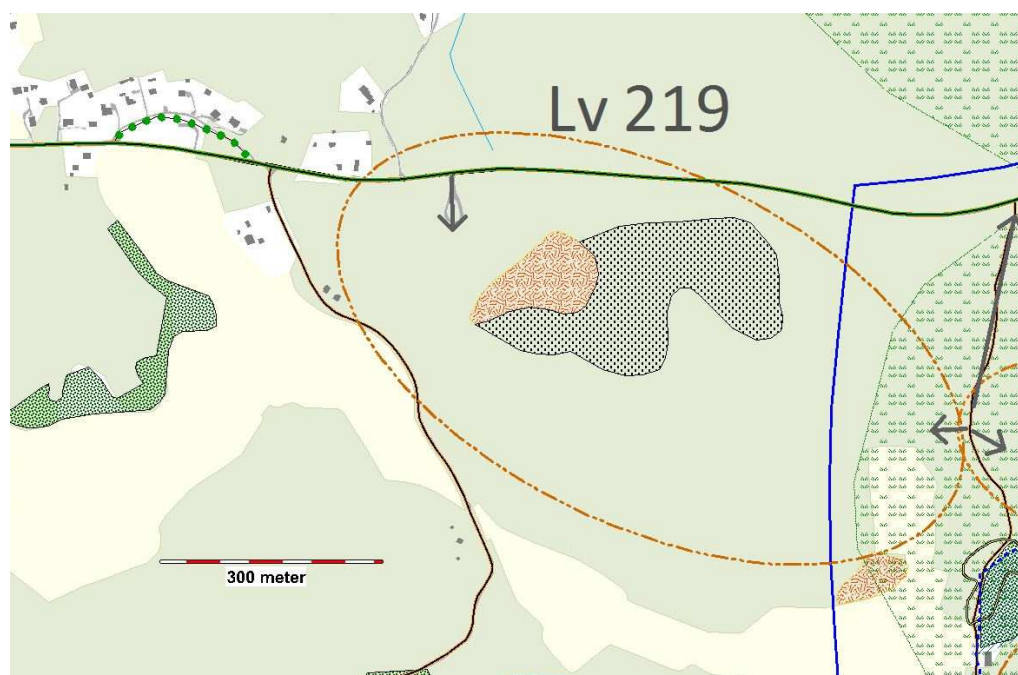
(Se kap.10 Riksintresse.)

Behov av att säkerställa övriga nämnda värden, genom tillämpning av Plan- och Bygglagen eller annan lagstiftning, ska regleras i samband med planläggning och plangenomförande.

Vid planläggning av Brannebol / Ångaberget ska en precisering av de delar som anses nödvändiga att reglera enl miljöbalken framgå av planbeskrivning samt tillhörande genomförandebeskrivning.

Det rekommenderas att regleringens avgränsning även omfattar behov av eventuell skötsel- buffertzon.

Ånga/Norra skogen

Ånga / Norra Skogen (områdets geografiska utbredning på bilden är endast ungefärlig)
Pilarna på kartan anger principer för angöring

Beskrivning av området

Delområdet ligger norr om Brannebol, vid väg 219 på en högt liggande skogsplatå som nyligen avverkats. Dess södra del sluttar ganska brant ned mot öppen jordbruksmark. Randzonen utmed områdets södra sida har inslag av ädellövträd. Områdets västra del angränsar till befintlig bebyggelse och angöringsväg till Brannebol.

Riksintressen inom eller i angränsning till området

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust. Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa viktiga promenadstråk genom området. Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållna bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse.

Kommunens tolkning är att riksintresset för naturvård inte omfattar skogsmarken. Hänsyn till riksintresset ska tas genom att planering och byggande sker så att fortsatt skötsel av betesmarkerna inte äventyras. Se även kap.10 Riksintresse. -Kommunens särskilda ställningstagande

Allmänna intressen inom eller i angränsning till området

I utredningsområdets nordvästra del finns ett mindre område (1,3 ha) med tallsumpskog som enligt inventeringen från 1996 utpekats som nyckelbiotop (Skogens pärlor, objekt-ID 090725051). Denna tallsumpskog ligger i anslutning till ett större område (4,7 ha) lövträdsrik barrskog som utpekats som naturvärdesobjekt. Området har nyligen avverkats, dock har vissa skogsområden sparats. Inför vidare planering bör en utredning utföras i samråd med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen för att undersöka nyckelbiologens aktuella status och hur dess värden kan tillvaratas vid en eventuell exploatering inom utredningsområdet.

I utredningsområdets sydöstra del, i brynet mot jordbruksmarken, finns en mindre (0,4 ha) nyckelbiotop i form av en hassellund (Skogens pärlor, objekt-ID 090725011). Området ska bevaras och ingå i ett långsträckt naturområde längsmed gränzonen/brynet mellan jordbruksmark och skogsmark.

I SO finns en fornlämning "Fågelö gamla tomt".

Förslag och syfte

Området har olika kvalitéer och förutsättningar. Områdets partier mot åker och ängsmark ger möjlighet till fin utsikt och miljö för bostäder. Området närmast väg 219 bedöms ha goda möjligheter att hysa mindre inslag av kommersiell verksamhet samt service.

Ny Bebyggelse

Bebyggelse föreslås i huvudsak lokaliseras till det högre liggande skogsområdet som nyligen, och till stora delar, har avverkats.

Placering och utformning

En god markhushållning är av stor vikt, högre och tätare bebyggelse 2-3 våningar bör därför tillåtas och då främst lokaliseras till det inre området samt område närmast vägen.

Bebyggelse synlig från kust och ängsmarker föreslås vara 1-2 våningar samt placeras på ett sådant vis att byggnader kan ligga inbäddade i en yttre krans av skogs- och brynvegetation. En skir trädridå medför att den nya bebyggelsens visuella påverkan på landskapsbilden minskar samtidigt som den möjliggör solinstrålning och utsikt över åker- och betesmark.

Skogspartier, gärna på högre markpartier, ska bevaras inom området för att skapa en bostadsmiljö med lantliga och naturmässiga kvaliteter.

Se även; Allmän vägledning

Som utgångspunkt för en disposition av området är att avsätta en naturzon mellan väg 219 och den nya bostadsbebyggelsen (cirka 50 meter) i syfte att dels minska störningar av trafikbuller samt fungera som en visuell skärm så att bebyggelsen inte dominerar landskapsbilden från väg 219 och dels utgöra skyddsavstånd mot vägen som är transportväg för farligt gods.

Vid en tät exploatering kan området teoretiskt rymma uppemot 180 bostäder/ lägenheter. Vid en gles exploatering med stora enbostadshus och tilltagna tomtstorlekar ryms enbart endast 60 bostadshus. Som planeringsmål föreslås att området planläggs för >120 bostäder.

Trafik

Området föreslås få en samlad in- och utfart mot väg 219 samt med en anslutning från öster via ny anslutande väg till Brannebol. Den östra anslutningens lokalisering och utformning kan vara avhängig rådande topografi samt naturvärden.

Se även område Brannebol.

Vid planläggning bör även framtida föutsättningar för en förbindelse med gång och cykel på den södra sidan av väg 219, mellan Sjösa och Ånga, beaktas.

Vatten och avlopp

Ny bostadsbebyggelse ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Anslutning ska ske samråd med Tekniska divisionen.

Riksintresse

Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa viktiga promenadstråk genom området. Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållen bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur.

Skogs- och betesmarken väster om Ångaviken (inkl Fågelö och Gärsö) har höga naturvärden och ingår i riksintresse för naturvärden. Dessutom finns här ett mindre Natura 2000-område.

Vid en exploatering av de utpekade bostadsområdena Brannebol, Ånga /Norra skogen samt Ångaberget-Ladbacken ska områdets natur- och friluftsvärden säkerställas genom reglering enligt MB kap 7.

Naturvärden

Om området med tallsumpskog, som tidigare klassats som nyckelbiotop, bedöms ha kvar sina biologiska värden ska detta bevaras som naturmark, eventuella åtgärder kan komma att behöva vidtas (t ex bevarad tillförsel av vatten).

Skogspartier, gärna på högre markpartier, ska bevaras inom området för att skapa en bostadsmiljö med lantliga och naturmässiga kvaliteter.

Kollektivtrafik

Planläggning av bostäder ska även omfatta ny busshållplats vid väg 219.

Vid placering och utformning av hållplats behöver hänsyn tas till bl a trafiksäkerhet, tillgänglighet för boende i både befintlig och ny bebyggelse samt goda möjligheter att cykla till/från busshållplatsen, dvs. attraktiv och säker cykelparkering.

Miljö- och riskfaktorer

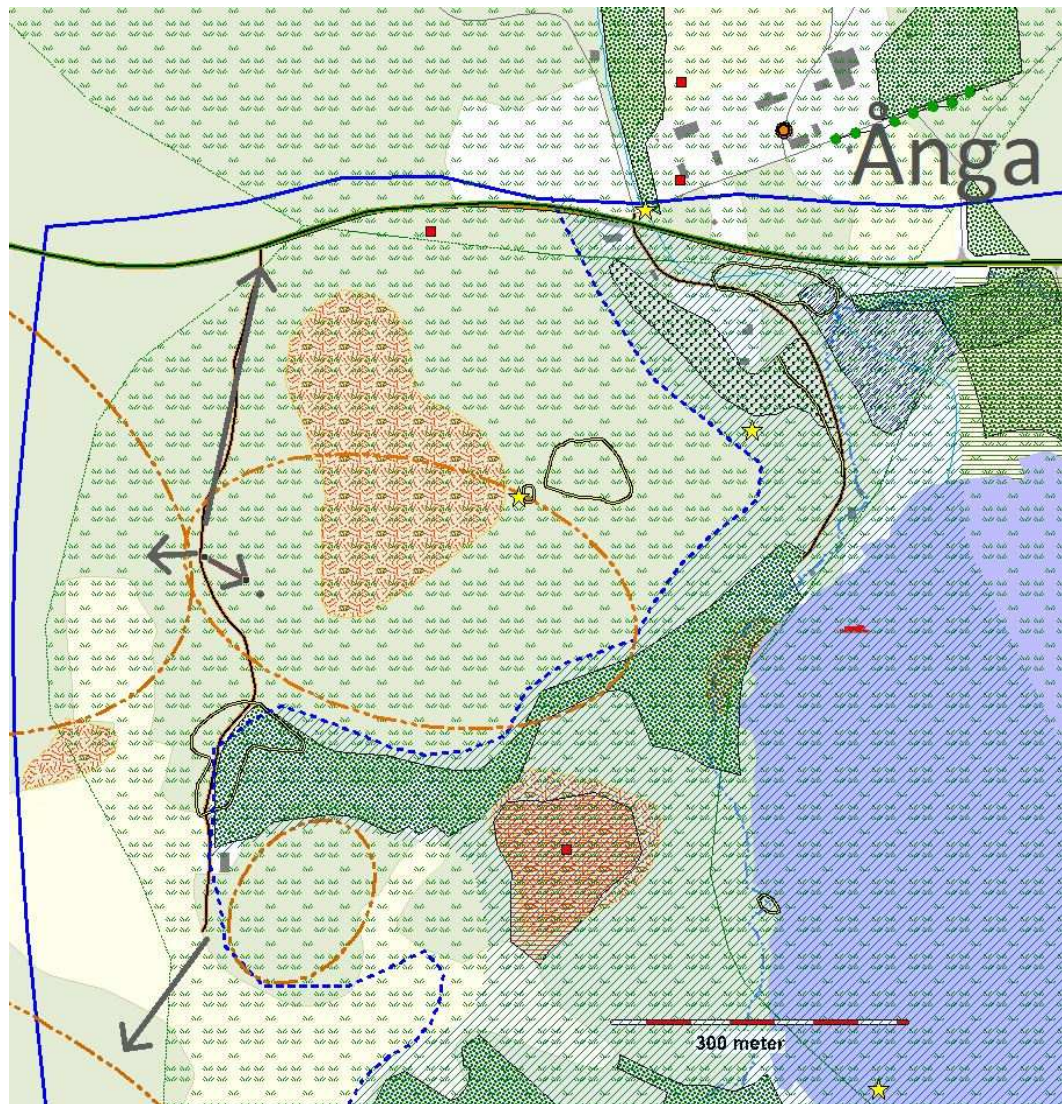
Länsväg 219 utgör led för farligt gods.

Utredningsområde för Bostäder, Ångaberget / Ladbacken

Beskrivning av området

Delområdet som föreslås för bebyggelse ligger i skogsmark på Ångabergets västra och sydvästra delar samt Ladbacken, söder om Ångaberget.

Ångaberget och Ladbacken (områdets geografiska utbredning på bilden är endast ungefärlig)
Pilarna på kartan anger principer för angöring

Riksintressen inom eller i angränsning till området

Ångaberget och Ladbacken i söder ingår i nuvarande riksintresseområde för naturvården.

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

Söder om Ångaberget finns Natura 2000-området Ånga, en mindre (knappt 2 hektar) sumpskog bevuxen med al och gran som är biotopskyddad. Föreslaget utvecklingsområde ligger utanför själva Natura-2000 området och biotopskyddet men till delar inom dess avrinningsområde. Enligt bevarandeplanen består hotbilden av graninvandring, dikningar, oaktsamt skogsbruk, markförsurning, påverkan från kväve i omgivningen, minskad tillgång på död (rätt) ved, etc; bostadsexploatering i närområdet nämns ej.

Allmänna intressen inom eller i angränsning till området

Den övre delen av utredningsområdet ligger inom ett större Nyckelbiotopområde (4,6 ha) med hållmarks- och barnnaturskog (Skogens pärlor, objekt-ID 090725111). Den tilltänkta exploateringen skulle innebära att en betydande del av nyckelbiotopområdet skulle gå förlorad och dess biologiska funktion skulle minska i värde.

I länsstyrelsens naturvårdsprogram pekas området kring Gärsö-Fågelö (80162) ut som ett område med höga naturvärden (klass 3) i ett regionalt perspektiv, fr a de obebyggda uddarna Gärsö och Fågelö. Naturvärdena består om ny bebyggelse undviks och om vissa delar, framförallt i söder och nordost, hävdas genom bete.,

Mellan föreslagen bebyggelse på höjden invid ladugårdsbyggnaden och Ånga berget ligger en ängs och hagmark klass.

Området gränsar i öster till område med utvidgat strandskydd.

Runt större delen av Natura 2000-området finns en skyddad kantzon i form av ett tecknat naturvårdsavtal som även omfattar granskogen österut mot Ångaviken. Detta gränsar till föreslaget område.

Ett fornlämningsområde finns på toppen av Ångaberget. Vid Ångabergets södra fot finns ett fornlämningsområde i form av den gamla by-/gårdstomten (RAÄ-nummer Svärta 214:1),

Närmsta bebyggelse är Ånga gård som är kulturhistoriskt intressant och omnämns i skriften Bygd och miljö

Förslag och syfte

Områdets höga naturvärden innebär att lämpligheten för friliggande bostäder skall utredas vidare före eventuellt beslut om att tillåta att detaljplan får upprättas.

Vid en tät exploatering kan området teoretiskt rymma uppemot 60 bostäder. Vid en gles exploatering med stora enbostadshus och tilltagna tomtstorlekar rymmer enbart endast 20 bostadshus.

Som planeringsmål föreslås att området planläggs för 30-40 bostäder samt att allmänhetens tillgång till stränder i närområdet området kan utvecklas och förstärkas.

Vatten och avlopp

Ny bostadsbebyggelse ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Anslutning ska ske samråd med Tekniska divisionen.

Ny bebyggelse

Området föreslås bebyggas med en låg och topografiskt naturanpassad placering i partier som anses vara känsliga och exponerade från håll.

Med hänsyn till områdets exponering mot höga naturvärden rekommenderas en försiktig och väl avvägd exploatering.

En rekommenderad placering är att koncentrera ny bebyggelse till Ångabergets lägre partier och ordna en placering av bebyggelsen så att den gamla by-/gårdstomten vid Ångabergets södra fot kan utgöra ett varaktigt kulturminne och stöd för ny bebyggelse (RAÄ-nummer Svärta 214:1).

Ny bebyggelse föreslås lokaliseras till Ångabergets västra och sydvästra sida samt till norra delen av den större åkerholme där det idag finns en ladugårdsbyggnad.

Trafik

Området avses trafikmatas från/till väg 219 via befintlig skogsväg väster om Ångaberget. Utformning och placering av tillfartsväg från och till väg 219 ska studeras och redogöras vid planläggning.

Vid planläggning bör även framtida förutsättningar för en förbindelse med gång och cykel på den södra sidan av Väg 219, mellan Sjösa och Ånga, beaktas.

Se även förslag Brannebol samt förslag Ånga / Norra skogen

Kollektivtrafik

Planläggning av bostäder ska även omfatta behov av ny busshållplats vid väg 219.

Vid placering och utformning av hållplats behöver hänsyn tas till bl a trafiksäkerhet, tillgänglighet för boende i både befintlig och ny bebyggelse samt goda möjligheter att cykla till/från busshållplatsen, dvs. attraktiv och säker cykelparkering.

Riksintresse

Kommunens tolkning är att riksintresset för naturvård inte omfattar de högre delarna av skogsmarken.

Hänsyn till riksintresset ska tas genom att planering och byggande sker så att, av hävd formade, biotoper inte skadas och att förutsättningarna för bete av markerna säkerställs.

Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa viktiga promenadstråk genom området.

Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållen bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse.

Skogs- och betesmarken väster om Ångaviken (inkl Fågelö och Gärsö) har höga naturvärden och ingår i riksintresse för naturvärden samt ett mindre Natura 2000-område.

Vid en exploatering av de utpekade bostadsområdena Brannebol, Ånga /Norra skogen samt Ångaberget-Ladbacken ska även eventuellt behov av säkerställande av områdets natur- och friluftsvärden genom reglering enligt MB kap 7 belysas.

Vid planläggning ska utredning genomföras avseende påverkan på riksintresset för natura 2000-område "Ånga".

Se även kap.10 Riksintresse. -Kommunens särskilda ställningstagande

Säkerställande av värdefulla mark- och vattenområden

Planläggning i området Ångaberget och Ladbacken bedöms innebära risk för betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning ska därför genomföras.

Detta beslutsunderlag kan innebära att upprättande/antagande av detaljplan inte medges.

Säkerställande av ovan nämnda värden, genom tillämpning av Plan- och Bygglagen eller annan lagstiftning, ska regleras i samband med planläggning och plangenomförande.

Vid planläggning av Brannebol / Ångaberget ska en precisering av de delar som anses nödvändiga att reglera framgå av planbeskrivning samt tillhörande genomförandebeskrivning och

Miljökonsekvensbeskrivning.

Det rekommenderas att regleringens avgränsning även omfattar behov av eventuell skötsel- buffertzon.

Övrig upplysning

Samråd ska hållas med länsstyrelsen vid planarbeten inom 100 meter från känd fornlämning.

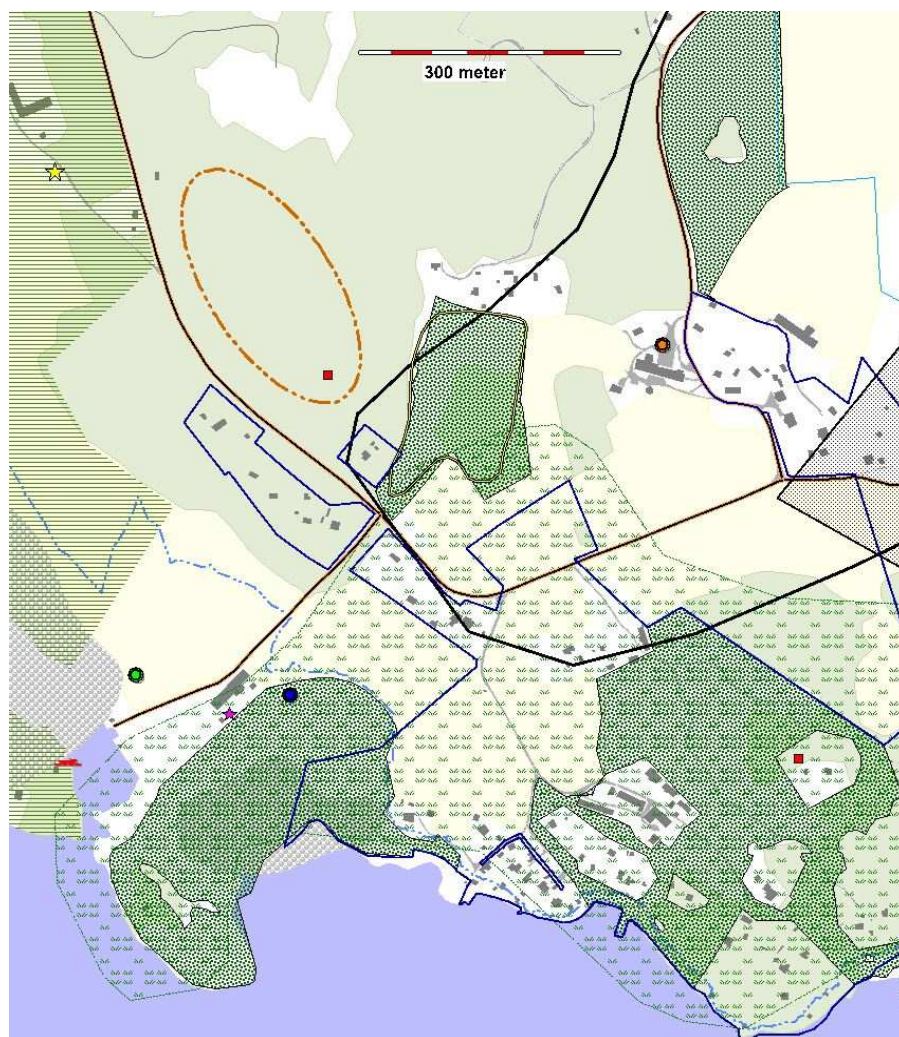
Horn-Stäk

Beskrivning av området

Delområdet ligger strax norr om vägen till Horns varv och sydost om Stäkstugan.

Vid Horn har den skiftade bybebyggelsen kompletterats med ny bebyggelse, framförallt fritidshus, under 1900-talet. Bebyggelsen har en traditionellt lantlig utformning. Fritidshusbebyggelsen finns framförallt vid eller i närhet av havet.

Vid Romholmen finns fortfarande en semesteranläggning med mindre stugor i bruk.

Stäk, Horn småort (områdets geografiska utbredning på bilden är endast ungefärlig)

Riksintressen inom området

Väster om delområdet ligger naturskyddsområdet och Natura 2000-området Sjösakärren. I skötselplanens hotbild berörs inte direkt nya bostäder i närområdet, men exploatering i form av t ex vägbyggen och annan byggnation kan vara ett hot mot vissa av kalkkärrgrynsnäckans lokaler. Hoten består främst av skogsbruksåtgärder som exempelvis avverkningar, transporter och markåtgärder som påverkar hydrologin. Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

Allmänna intressen inom området

I dammar i f.d. grustaget har vattensalamander som omfattas av artförordningen hittats vid tidigare inventering. De rödlistade arterna kvarn- och luddvicker är funna norr om infartsvägen till grustaget. I ett skogsbryn i utvecklingsområdets östra del finns ett drygt 2 ha område som är ett bevakningsobjekt för kulturmiljövården med rester av by-/gårdstomt (RAÄ-nummer Svärta 181:1).

Förslag och syfte

Förslaget syftar till att möjliggöra ny bebyggelse i anslutning till befintlig bebyggelse och utbyggd infrastruktur för Vatten och avlopp.

Vid en tät exploatering kan området teoretiskt rymma uppemot 30 bostäder. Vid en gles exploatering med stora enbostadshus och tilltagna tomtstorlekar ryms enbart endast 10 bostadshus.

Som planeringsmål föreslås att området planläggs för 30 bostäder.

Ny bebyggelse

Ny bebyggelse föreslås uppföras dels på skogshöjden mellan grustaget och asfaltsvägen till Horn, dels i skogspartiet som angränsar till kulturlandskapet i Horn. Det senare områdets avgränsning är osäker på grund av kulturmiljölämningar enligt ovan; mer detaljerad avgränsning får diskuteras med länsstyrelsen i samband med detaljplaneläggning.

Nya boende får tillgång till det vackra kulturmiljön i Horn och havsutblickar vid Stäk samtidigt som dessa miljöer kan bevaras.

Vatten och avlopp

Ny bostadsbebyggelse ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Anslutning ska ske samråd med Tekniska divisionen.

Trafik

Huvuddelen av ny bebyggelse matas via befintlig asfaltsväg med Väg 219. Vid en exploatering av övriga områden som pekas ut i denna plan bör förutsättningar för att skapa en sammanhållen kustväg, med plats för gång och cykel, till Lappetorp och Brannebol studeras vidare

Området bör dock även knytas samman med befintlig grusväg i utvecklingsområdets nordöstra del.

Kollektivtrafik

Tidigare trafikerade vissa bussar aktuellt område, men så är inte längre fallet. Länstrafiken eftersträvar gena och snabba landsbygdslinjer och är inte intresserade av att Studsviksbussarna dras in från väg 219.

Det innebär att de södra delarna av utvecklingsområdet kommer att ha ganska lång gångväg till busshållplatserna vid väg 219. Möjligheterna till säker cykelparkering vid busshållplatser är viktigt att utreda vid fortsatt planläggning.

Riksintresse

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa viktiga promenadstråk genom området. Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållen bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur.

Se även kap.10 Riksintresse. -Kommunens särskilda ställningstagande

Limmersvik

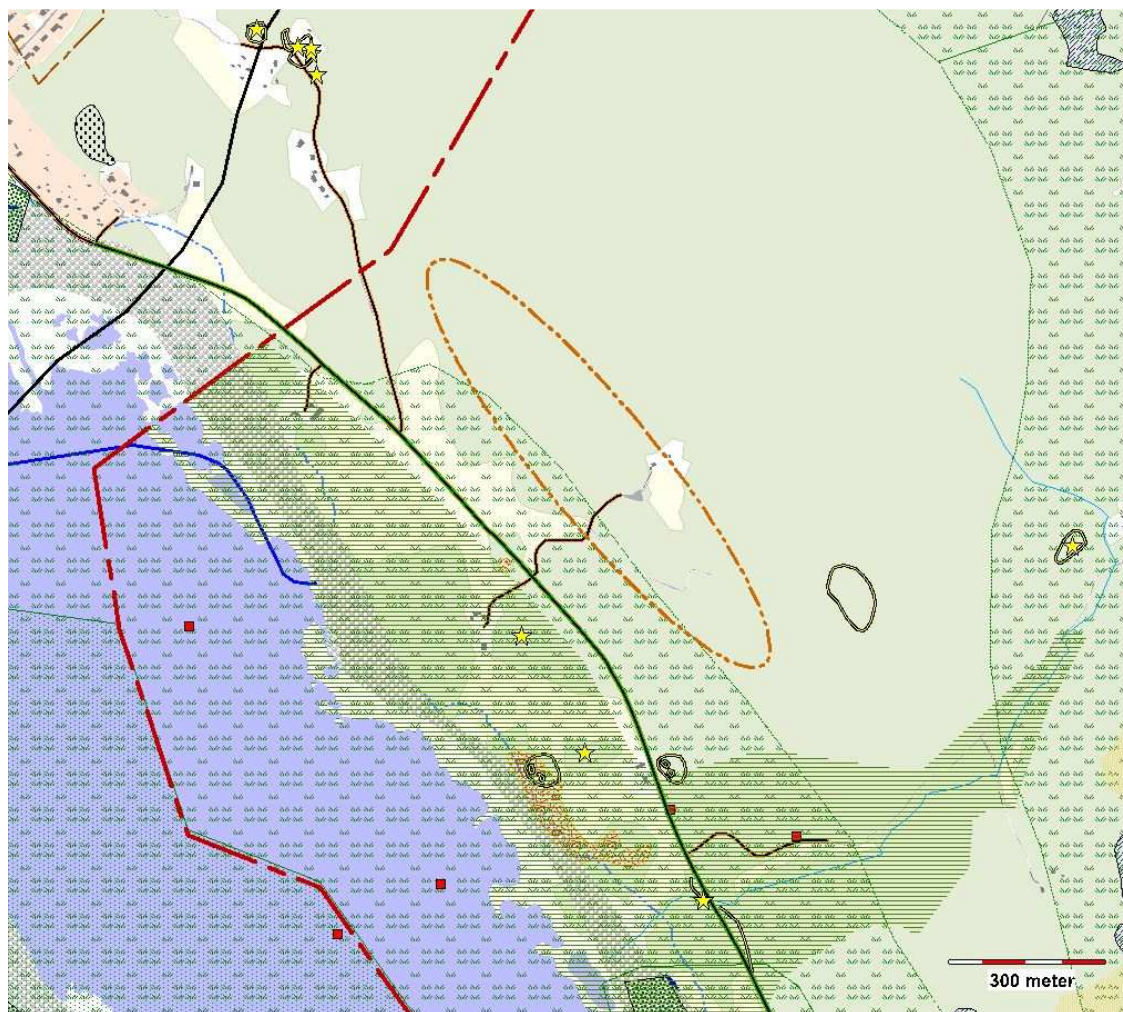
Beskrivning av området

Delområdet ligger strax norr om Länsväg 219 och sydost om Sjösa samhälle.

Området som är kargt och högre beläget än intilliggande jordbruksmark i väster utgör den sydöstra delen av ett betydligt större sammanhängande hållmarksområde. Området har en varierad topografi med inslag av större stenblock och bergskrevor.

Växtligheten utgörs till största delen av barrskog. Boniteten i området bedöms förhållandevis låg.

I nära anslutning till området går länsväg 219 där ny infrastruktur för kommunalt vatten och avlopp anläggs.

Limmersvik, sydost om Sjösa (områdets geografiska utbredning på bilden är endast ungefärlig)

Riksintressen inom området

Mark- och vattenområden mellan väg 219 och Sjösafjärden är utpekade riksintresse för två riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

Allmänna intressen inom området

På en höjd öster om utvecklingsområdet finns fasta fornlämningar från en fornborg (RAÄ-nummer Svärta 20:1). Mer exakt avgränsning av utvecklingsområdet bör diskuteras med länsstyrelsen vid detaljplaneringen av området.

Området angränsar i sydväst till område som omnämns i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (klass 1 område av riksintresse) " Kalkstensstråk vid Sjösafjärden" (objekt 80116A)

Längs Sjösafjärdens östra strand går ett stråk av urkalksten som bidrar till en särpräglad flora i bergspartier och på strandängar.

Vid Limmersviksstugan finns uppgifter om förekomst av kalkkrävande arter bl.a. den fridlysta skogsknipproten. Bergsbranten söder om Limmersviksstugan förbi Ållonbäck finns uppgifter om flera kalkkrävande arter bl.a. den fridlysta och rödlistade arten Raggav samt de rödlistade arterna Skogsklocka och Kavelhirs

Befintlig bebyggelse

Viss bostadsbebyggelse finns bebyggelse finns Området angränsar till delvis bebyggt område

Förslag och syfte

Förslaget syftar till att möjliggöra ny bebyggelse i nära anslutning till Sjösa samhälle och i nära anslutning till utbyggd infrastruktur för vatten och avlopp. Vid en tät exploatering kan det utpekade området teoretiskt rymma uppemot 150 bostäder/ lägenheter. Vid en gles exploatering med stora enbostadshus och tilltagna tomtstorlekar rymms enbart endast 50 bostadshus. Som planeringsmål föreslås att området planläggs för att rymma 150 bostäder med förbehåll att naturvärden samt förutsättningar för dessa kan bestå.

Vatten och avlopp

Ny bostadsbebyggelse ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Anslutning ska ske samråd med Tekniska divisionen.

Ny bebyggelse

Ny bebyggelse föreslås uppföras i ett skogsområde norr/öster om väg 219, en knapp kilometer söder om Sjösa.

Placering/utformning

Marken har en varierad topografi, vilket kräver stor anpassning vid placering och utformning av såväl vägar som byggnader; bebyggelsen bör i största mån anpassas till markförhållandena och inte tvärtom.

Med hänsyn till områdets exponering mot höga naturvärden rekommenderas en försiktig och väl avvägd exploatering. Natur- och kulturvärden som är eller anses skyddsvärda enligt miljöbalkens kap. 7 och 8 ska beaktas i möjligaste mån vid planläggning avseende placering och utformning av ny och sammanhållen bebyggelse.

Det är av vikt att erforderliga naturinventeringar utförs innan beslut fattas om områdets avgränsning och disposition.

Då delar av området är synligt från havet ställs i dessa delar extra krav på bebyggelsens utformning och färgsättning (se under allmänt).

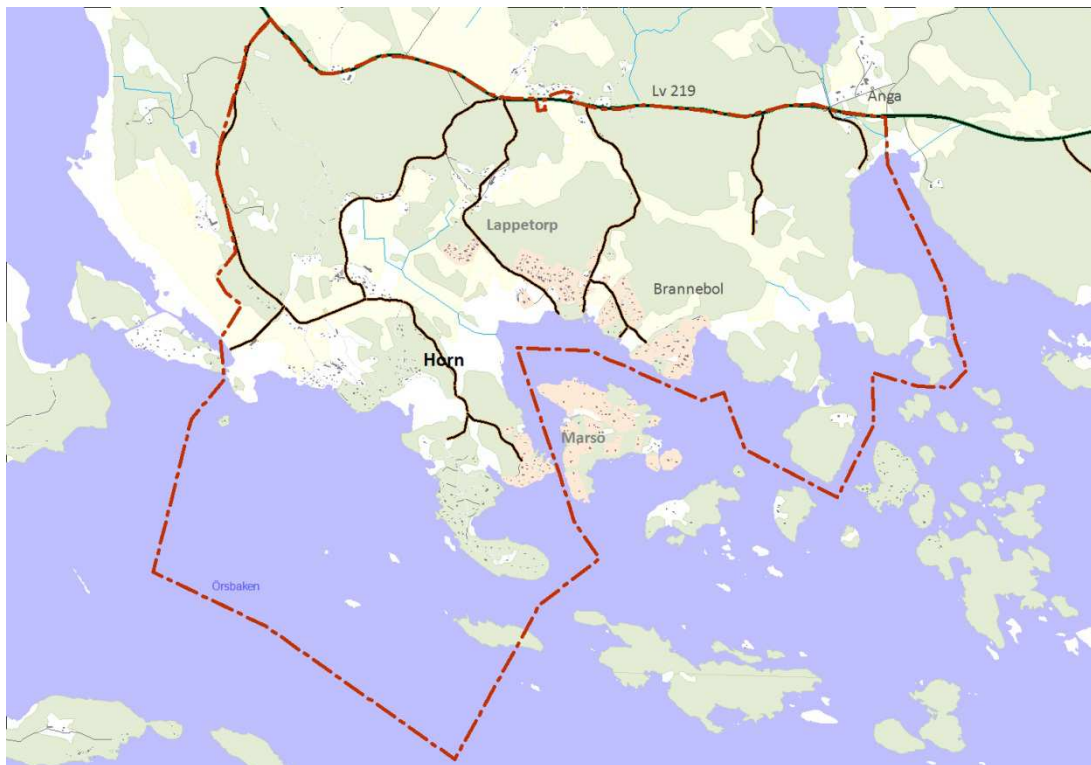
Trafik

Området föreslås matas till/från väg 219 från två håll: via en befintlig grusväg i väster, som leder vidare till Björkkulla, samt en ny anslutning längre österut.

9. Område för övriga ändamål

Markområde av betydelse för framtida Ortsutveckling

Förslag till geografiskt influensområde för småorten Horn, (Horn-Lappetorp–Brannebol).

Influensområde Horn

Markområdet omfattar nyckelkodsområdet för Horn småort samt de områden som bedöms vara av primärt intresse för ortens fortsatta utveckling gällande vägar, service, boende, näringar samt rekreationsområden.

Markområde av framtida intresse för strandskydd

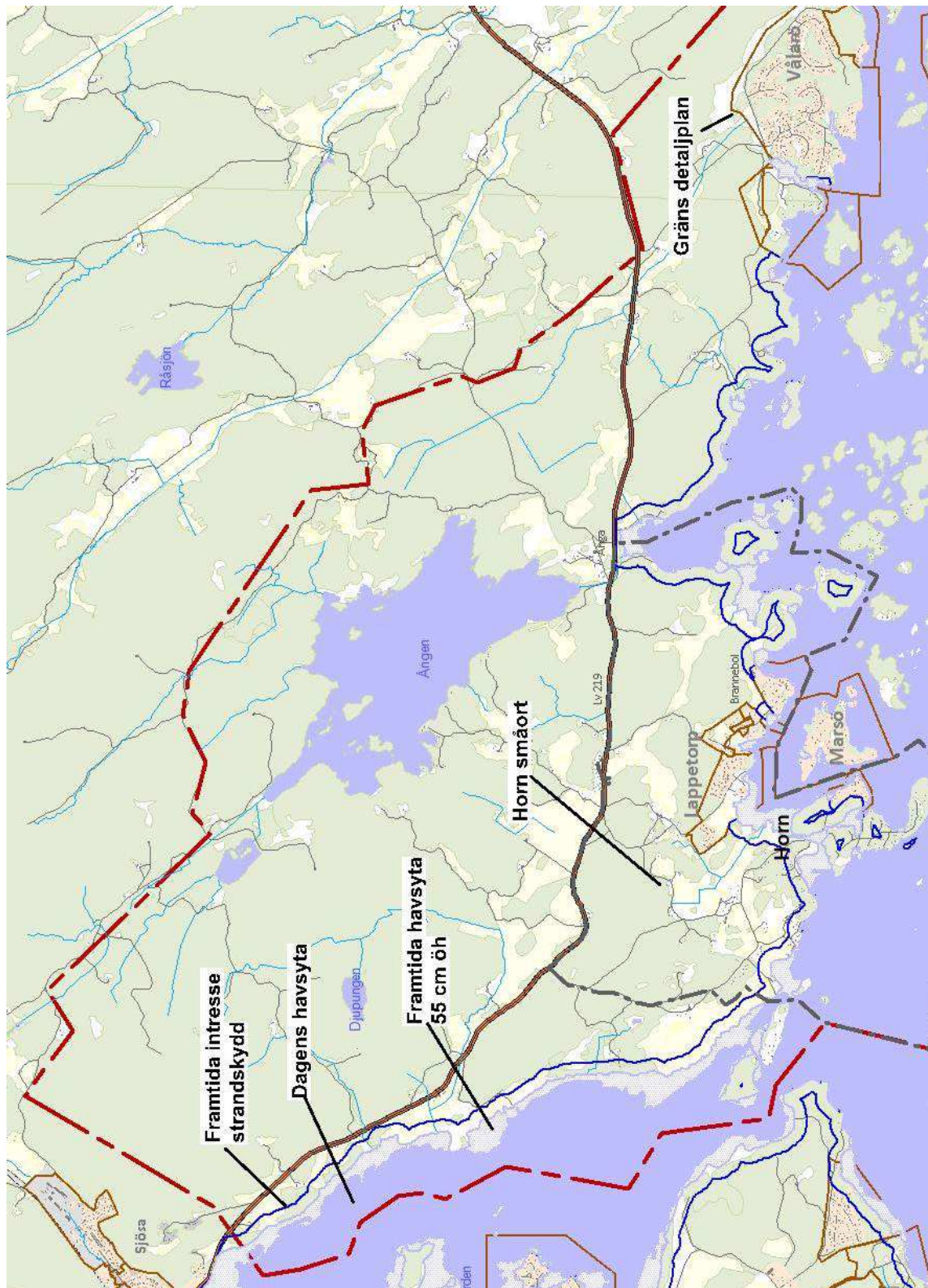
Kustområdet som omfattas av denna fördjupade del av kommunens översiktsplan ingår i det område som Länsstyrelsen beslutat om utökat strandskydd till 300 meter.

Nyköpings kommun har tidigare framfört synpunkter i frågan och har i samrådssvar till Länsstyrelsen om förslag till utökat strandskydd meddelat att precisera Nyköpings kommuns syn på behov av utökat strandskydd i samband med framtagande av fördjupningsplanen för kuststräckan Sjösa – Vålarö.

Gränsen som redovisas på bild nedan redogör för kommunens behovsbedömning av ett utökat strandskyddsområde.

Viktigt att notera är att kommunens förslag på utvidgat skyddsområde inte överensstämmer med det beslutade utbredningsområdet för det utökade strandskyddet.

Gällande strandskyddsområde har större utbredning och är generaliserat till att gälla 300 meter från strandlinjen och åt alla riktningar.

Bilden redovisar framtida havsytta samt strandlinje (ljusblått) samt yttre gräns (blått) för vad Nyköpings kommun bedömer utgöra framtida intresse för strandskyddets syfte. (100 meter utöver framtida strandlinje, blått). Bilden redogör även gränser för detaljplan samt influensområde för Horn småort (svart).

Anslutande vägar till lv219, parkering samt trafiksäkerhet

Det är av stor vikt att angringsvägar utformas och anläggs så att dessa bidrar till hög säkerhet för samtliga trafikantslag. Vid planläggning och anläggande av vägar är det av vikt att utformning främjar fortsatt möjlighet till bete samt att

lokaliseringen bidrar till att bevara natur och kulturvärden i området.
Anläggande av allmänna parkeringsplatser inom planområdet får prövas särskilt och från fall till fall gentemot behov och nytta. Lokalisering skall ske i samråd med berörda huvudmän för berörda vägnät.

Friluftsliv / Naturvård

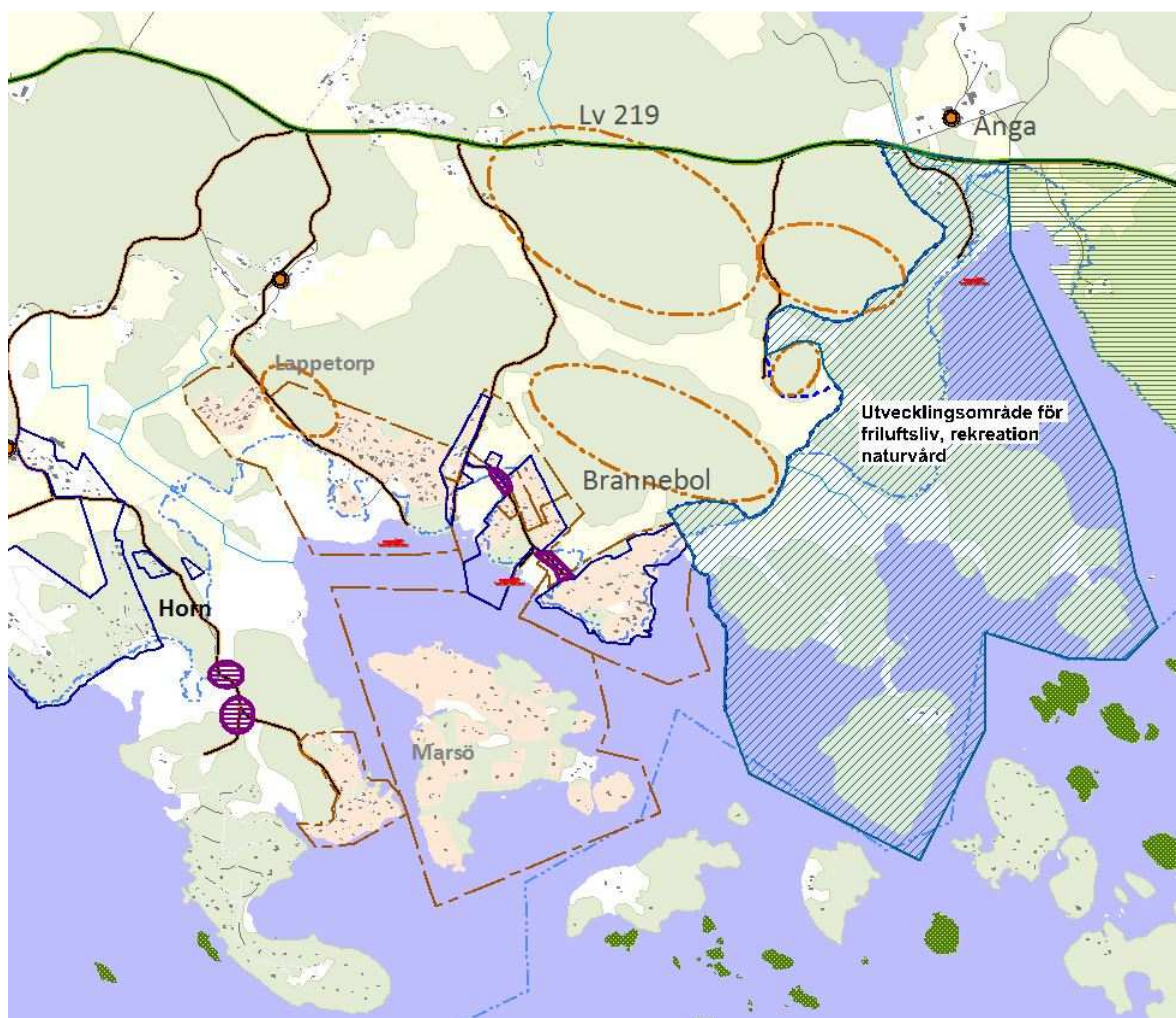
Värdefulla natur- och friluftsområden

Följande område anses särskilt betydelsefullt för utveckling av friluftsliv och naturvård i samband med fortsatt bebyggelseutveckling av områdena Brannebol och Ångaberget.

Vid planläggning av nya bostäder i områdena för Brannebol och Ånga bör området utmed Ångavikens sydvästra strand tillsammans med Gärsö, Gummarens, Kalvholmen samt Fågelö och Enbeten säkerställas för friluftslivets och naturvårdens intressen avseende upplevelse, aktivitet samt raritet.

Det är önskvärt att den sammantagna markanvändningen i hela området bidrar till att skapa en ökad attraktivitet och mervärde för boende och friluftsliv.

Området föreslås få utvecklas som nytt friluftsområde med möjlighet till naturstudier, vandring, friluftsbad samt enklare angöring med fritidsbåt.

Bilden visar område av intresse för utveckling av möjligheter till rekreation, friluftsliv samt naturvård. Bilden visar också utgångsprinciper för lokalisering av ny bostadsbebyggelse.

10. Riksintressen

I detta kapitel redovisas de riksintressen eller anspråk på riksintresse som sammanfaller eller bedöms beröras av denna plan.

Kapitlet redogör kommunens förslag på precisering av riksintresse för naturvård.

Kapitlet redogör hur kommunen avser tillgodose riksintressen som sammanfaller eller berör kommunens intresse för hur behov av mark- och vattenområden ska tillgodoses.

Kapitlet redogör kommunens ställningstagande om vilket av olika riksintressen som, utifrån kommunens intresse, bedöms ha företräde framför ett annat om samutnyttjande av mark- eller vattenområdet bedöms som oförenliga.

Allmänt

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i två större riksintresseområden ett med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet samt ett för högexploaterad kust.

Enligt Miljöbalken 4 kap 2§ ska turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av om exploatering eller andra ingrepp i miljön ska tillåtas.

Enligt Miljöbalken 4 kap 4§ får fritidsbebyggelse komma till stånd endast i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse.

Hänsyn till riksintresset för turism och friluftsliv ska tas genom att analysera och säkerställa ev. viktiga promenadstråk genom området. Hänsyn till riksintresset för högexploaterad kust tas genom att sammanhållen bebyggelse sker i anslutning till befintlig bebyggelse eller i god anslutning till allmän väg.

Tillgängligheten till kusten samt värdet för friluftsliv kan förstärkas genom möjlighet till friluftsbad samt möjliggöra för angöring med mindre fritidsbåtar.

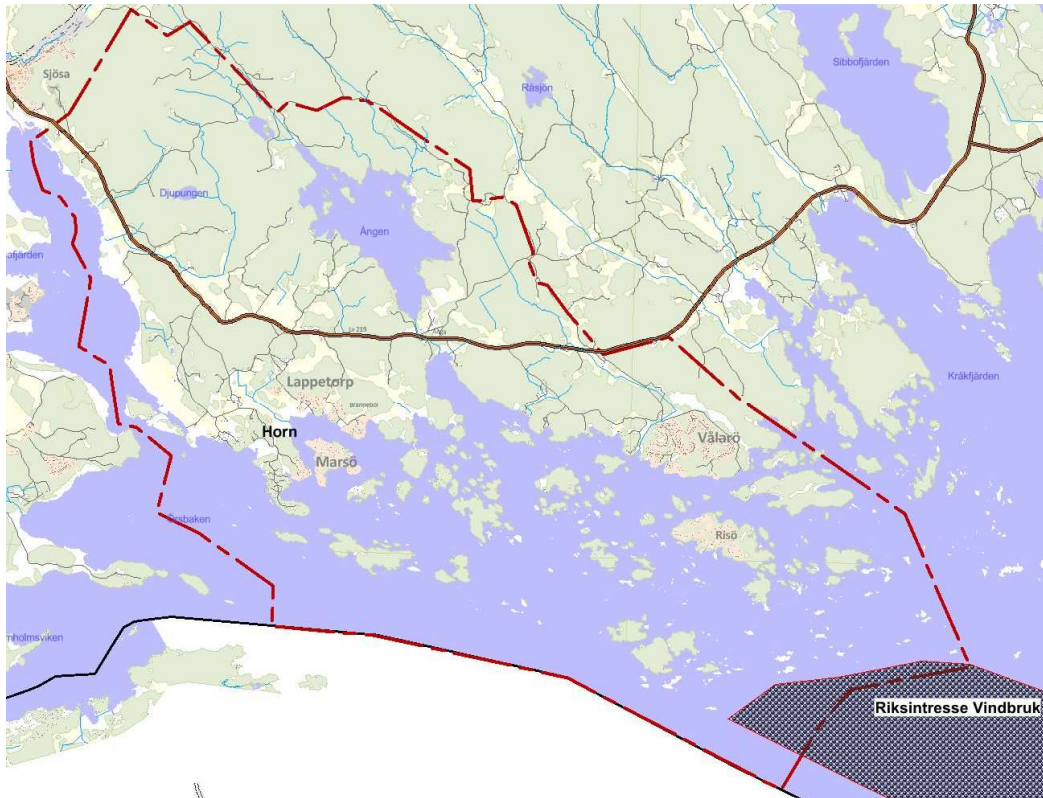

Riksintressen enligt 3:e kap Miljöbalken

Övergripande rekommendation

Inga åtgärder som medför påtaglig skada på riksintressena får tillåtas. Vid upprättande av behovsbedömning, till en detaljplan, som berör riksintresse ska bedömningen utgå från förutsättningarna för värdets bevarande. Värdefaktorer som bör belysas ska vara av relevans för bedömningen av det sammantagna värdet för riksintresset.

Riksintresse Vindbruk

Energimyndighetens anspråk

Planområdets södra havsdel ingår ett större område som Energimyndigheten har utpekat som riksintresse för vindkraftsändamål, D016, Nyköping 6 (N6). Enligt Miljöbalkens 3 kap 8§ ska sådana områden skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Nyköpings kommuns särskilda ställningstagande

Försvarsmakten motsätter sig samtliga områden för vindbruk till havs. Totalförsvarets intresse har företräde. Nyköpings kommun bedömer att inom det gulmarkerade området, bilden nedan, ska riksintresset för vindbruk ha företräde gentemot andra riksintressen.

Kommunen motiverar ställningstagandet med att den sammantagna påverkan som vindbruket bedöms medföra på de utpekade Riksintressena för inom det gulmarkerade området; friluftslivet samt naturvård, MB 3 kap 6§ det rörliga friluftslivet, MB 4 kap §2 §4 §8 i form av buller och störning av landskapsbild etc. är rimliga.

För övriga delar av "tidigare utpekat anspråk som riksintresse för vindbruk" till havs ska riksintresset i miljöbalken 4 kap §2,4,8 ha företräde liksom riksintresse för sjöfarten, MB 3 kap §8.

Kommunen ställningstagande för prioritering mellan motstående intressen görs med motiveringen:

- En utbyggnad av vindbruk medför en betydande påverkan på riksintressena i en omfattning som inte anses rimlig.

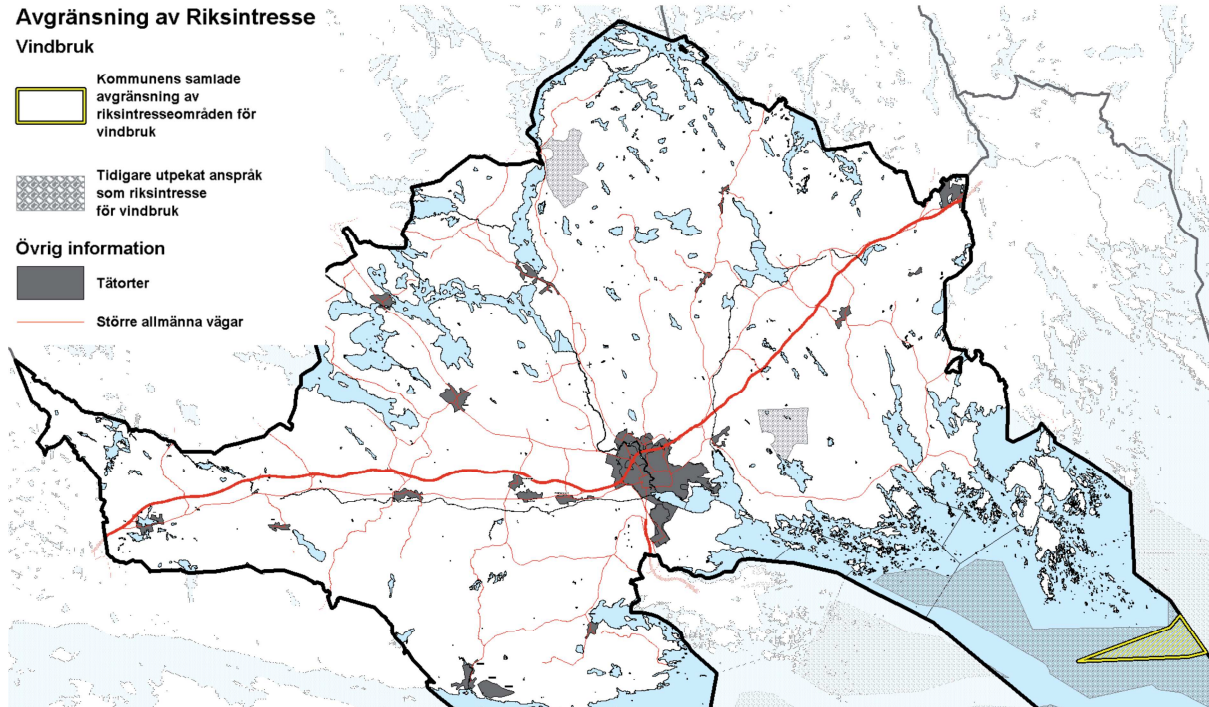
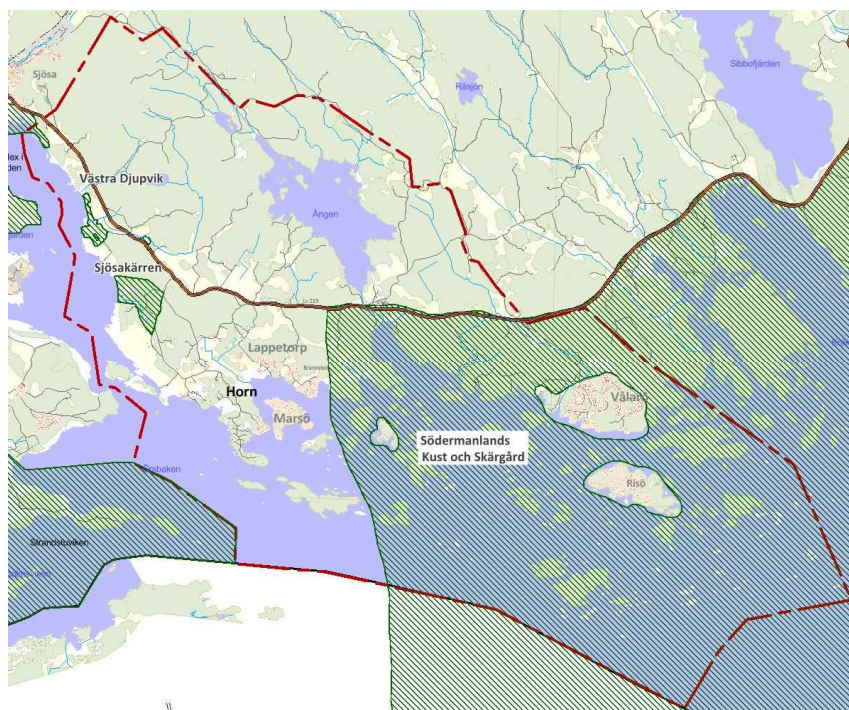

Bild från Översiktsplan 2013, riksintresse vindbruk

Riksintresse Naturvård

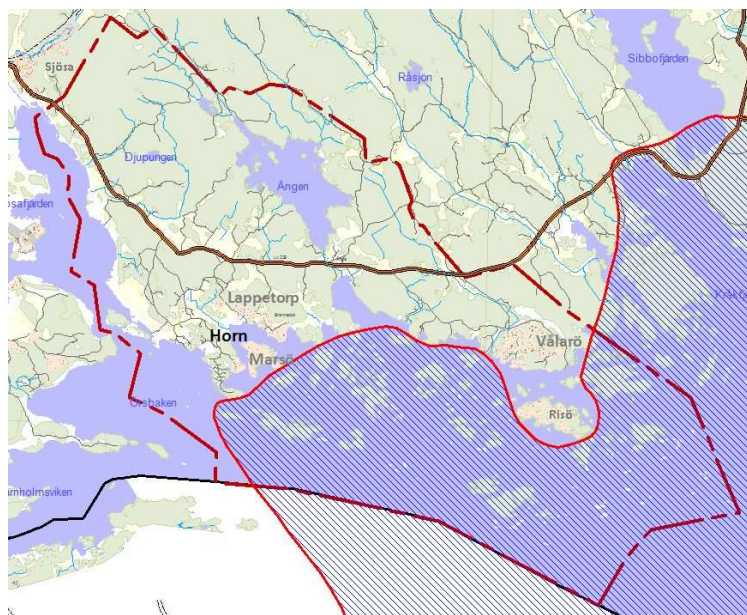

Riksintresse naturvård

Inom planområdet finns fyra områden som är av riksintresse för naturvården: tre mindre områden (strandområde i norra Sjösafjärden, Västra Djupvik samt Sjösakärren) och ett mycket stort område (Södermanlands kust och skärgård) som berör mark- och vattenområden söder om väg 219 och öster om Brannebol. Enligt Miljöbalkens 3 kap 6§ ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö, som är viktigt för allmänheten på grund av natur- eller kulturvärden, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Kommunen har gjort en tolkning av riksintresset som innebär att en mindre del Ånga berget utgår ur riksintresset.

Se avsnitt "Precisering av gräns för riksintresse för naturvård –Södermanlands Kust och Skärgård"

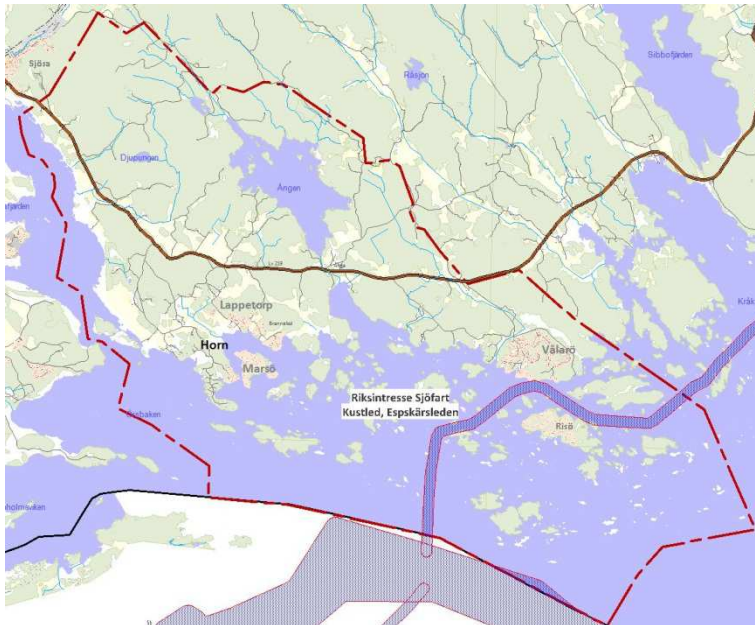
Riksintresse Friluftsliv

Riksintresse Friluftsliv

Större delen av skärgården (exklusive Hasselö, Risö och Marsö) inom planområdet ingår i ett större riksintresseområde för friluftslivet (D2, Södermanlands kust och skärgård). Enligt Miljöbalkens 3 kap 6§ ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö som är viktigt för allmänheten med hänsyn till friluftslivet så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dessa intressen. Riksintresset gäller främst aktiviteter som (i rangordning) båtsport, bad, fritidsfiske, natur- och kulturstudier, skridsko, kanot och strövande. För att värdena ska bestå är det viktigt att undvika exploateringar som utsläcker allemansrätten, stoppa luft- och vattenföroreningar som skadar naturen och skydda de värden som utgör grunden för naturupplevelser (t ex växt- och djurliv).

Riksintresse Sjöfarten

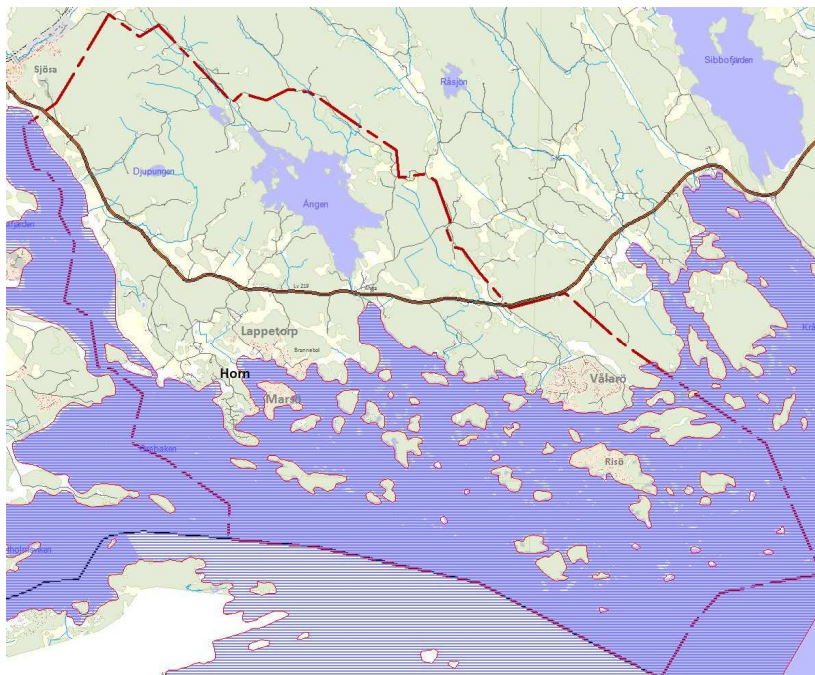
Riksintresse Sjöfarten (ny karta kommer, justeras med fyrar)

I planrådets östra del, söder om Vålarö, går en farled (nr 407) som är av riksintresse för sjöfarten. Enligt Miljöbalkens 3 kap 8§ ska sådana områden skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utnyttjandet av farleden.

Riksintresse Yrkesfisket

Havsområdet inom planområdet ingår i ett större fångstområde ål och sötvattensarter som är av riksintresse för yrkesfisket. Enligt Miljöbalkens 3 kap 5§ ska sådana områden skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringarnas bedrivande.

Fiskeristyrelsen har 1988-04-11 fattat beslut om riksintressen av betydelse för yrkesfisket. Kommunen har inte gjort någon mer detaljerad avgränsning av riksintresseområdena än de övergripande anvisningar som anges nedan. (Se översiktsplanens riksintressekarta)

Riksintresse Yrkesfisket

Grundområden, beskrivning

Alla Östersjöns grundområden i kommunen inom djupintervallet 0-6 m med undantag för de områden som genom någon verksamhet redan är exploaterade.

Förutsättningar för världens bevarande Vattenkvaliteten är av största vikt för att långsiktigt kunna tillgodose riksintresset. Förbättrad vattenkvalitet innebär minskad tillförsel av näringsämnen och gifter.

Övrigt

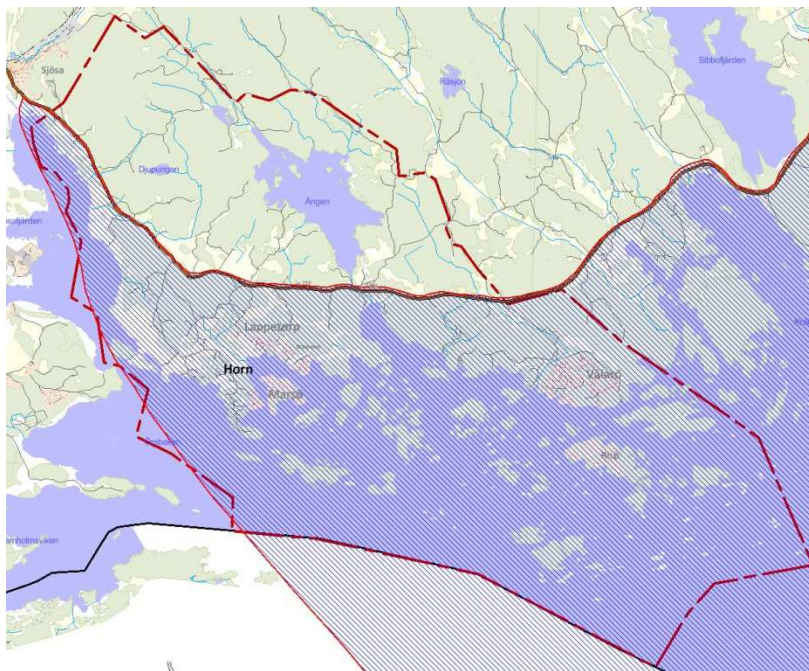
I samband med inventeringar har Nyköpings kommun identifierat ett antal grundområden inom planområdet som kan vara av betydelse för yrkesfisket, underlaget är dock inte heltäckande.

Skydd: Naturreservat inom vissa begränsade delar.

Riksintresse för turismen och rörliga friluftslivet MB 4 §2

Mark- och vattenområden söder om väg 219 ingår i ett större riksintresseområde med geografiska bestämmelser för turism och friluftslivet. Enligt Miljöbalken 4 kap 2§ ska turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av om exploatering eller andra ingrepp i miljön ska tillåtas.

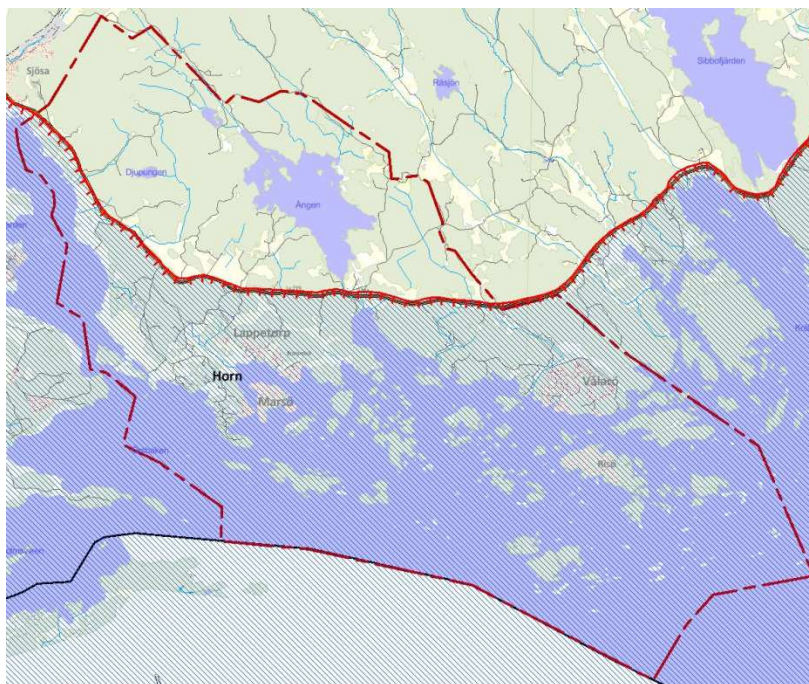

Riksintresse för turismen och rörliga friluftslivet MB 4 §2

Nyköpings kommuns kust ingår i två av dessa utpekade kust- och skärgårdsområden. I kustområdet som omfattar Sörmland och Uppland, från Oxelösund till Herräng och Singö, ska turismen och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas.

Högexploaterad kust MB 4 §4

Högexploaterad kust MB 4 §4

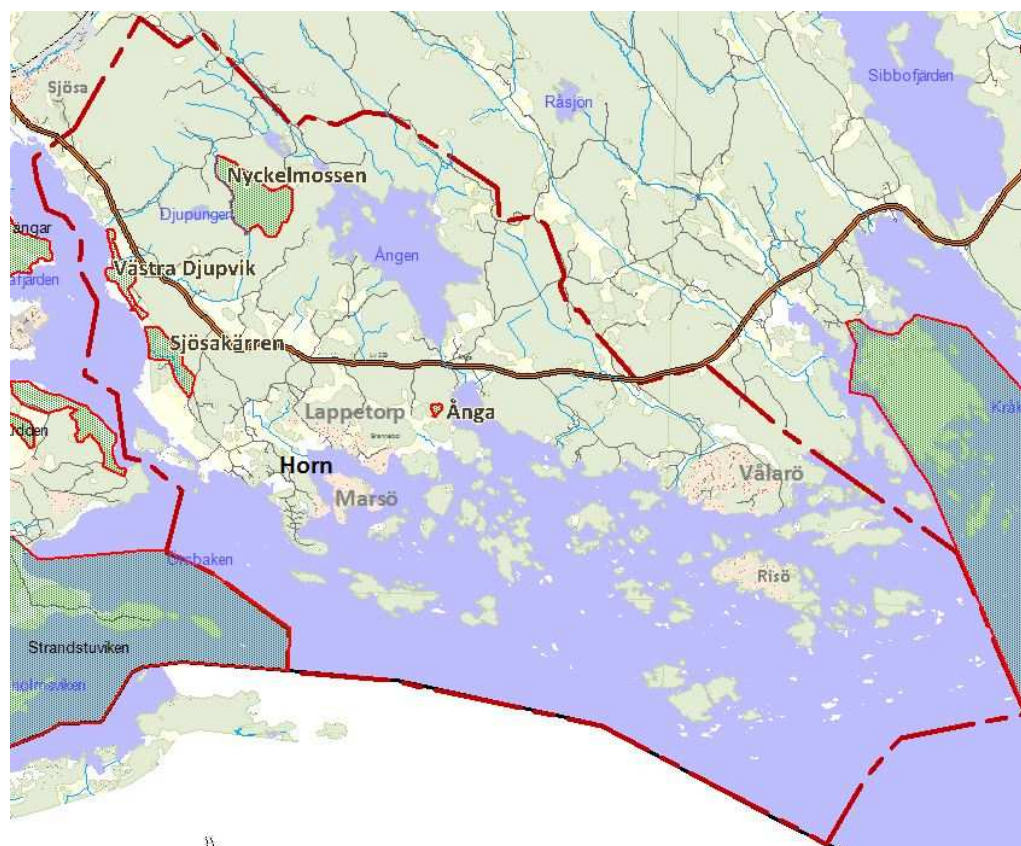
Mark- och vattenområdena söder om väg 219 ingår i ett större riksintresseområde med geografiska bestämmelser för högexploaterad kust. Enligt Miljöbalken 4 kap 4§ får fritidsbebyggelse komma till stånd

endast i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får dock annan fritidsbebyggelse komma till stånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av de stora tätortsregionerna.

Natura-2000 områden MB 4 § 8

Inom EU regleras naturvårdspolitiken både genom det s.k. habitatdirektivet som rör bevarande av livsmiljöer, vilda djur och växter samt genom det s.k. fågeldirektivet som rör bevarande av fåglar och deras rast- och häckningslokaler. Områden som innehåller en eller flera sådana arter eller naturtyper ingår i ett sammanhängande ekologiskt nätverk kallat Natura 2000.

Det finns fyra Natura 2000-områden inom planområdet. Natura 2000-områden regleras i Miljöbalkens 7 kap och i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade naturtypen och de typiska arterna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet. Enligt Miljöbalkens 7 kap 28§ krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett naturområde som har utpekats som ett Natura 2000-område. Inom planområdet finns fyra Natura 2000-områden.

Natura-2000 områden MB 4 § 8

- Natura 2000-området i Västra Djupvik är något större än riksintresseområdet för naturvård. Skyddsvärdena består främst av havsstrandängar av Östersjötyp, slätterängar i låglandet, fuktängar med blåtåtel eller starr samt artrika silikatgräsmarker.
- Natura 2000-området i Sjösakärren är mindre än det utpekade riksintresseområdet för

naturvärden. Sjösakärren är viktiga främst för att bevara ett rikkärr- och strandängsområde med artrik och särpräglad flora (omkring tio orkidéarter, näbbstarr, tätört, majviva mfl) insekter och blötdjur (t ex den rödlistade landsnäcka kalkkärrgrynsnäcka) och att genom skötsel (slåtter, bete, röjning) utveckla områdets naturvärden.

- Nyckelmossens Natura 2000-område utgörs av ett stort sammanhängande barrskogsområde i ett kustnära barrskogslandskap i närheten av Sjösa. Området ligger strax väster om sjön Ången och är en av de få naturskogarna i trakten. Uppe på höjderna växer en riktigt gammal hällmarkstallskog som även har vissa mer produktiva delar där granen sakta växer upp. Variationsrikedomen och den höga åldern på skogen ger goda förutsättningar för många arter (44 olika svamparter).
- Ånga Natura 2000-område ligger söder om Ångaberget och består av en mindre (knappt 2 hektar) sumpskog bevuxen med al och gran. I området finns en hel del död ved. Kärnväxtfloran är tämligen artrik och präglad av tidigare betesdrift. Området är biotopskyddat. Runt större delen av området finns en skyddad kantzon i form av ett tecknat naturvårdsavtal som även omfattar granskogen österut mot Ångaviken.

Skydd: Sjösakärren är Naturreservat. Ånga är biotopskyddsområde. Övriga saknar skydd enligt 7 kap MB. Kommunens rekommendationer : Vid planläggning ska Natura-2000 områdenas bevarandeplaner utgöra planeringsunderlag.

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Torbjörg Sekse
010-2234343

GRANSKNINGSYTTRANDE

1(3)

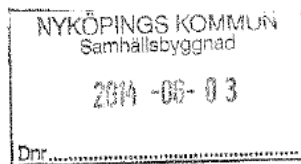
Datum

Dnr

2014-06-02

401-1752-2014

Dossnr 80-2-005

Nyköpings kommun
Samhällsbyggnad
611 83 NYKÖPING

Förslag till fördjupning av översiktsplanen för området från Sjösa till Vålarö, Nyköpings kommun

Förslag till fördjupning av översiktsplanen för området från Sjösa till Vålarö är utställt och har inkommit till Länsstyrelsen för granskningsyttrande enligt 4 kap. 7 § äldre plan- och bygglag. Länsstyrelsen har lämnat samrådsyttrande den 17 juni 2010.

Av länsstyrelsens granskningsyttrande ska framgå om förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken, förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs, redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken, sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i den antagna planen.

Kommunen har remitterat planförslaget till de statliga verk som berörs. Försvaret har lämnat yttranden den 23 april utan synpunkter. Trafikverket har lämnat yttrande den 27 maj och Sjöfartsverket den 14 april 2014. Länsstyrelsen ställer sig bakom yttrandena.

Planprocessen

Närmare fyra år har gått sedan samråd kring fördjupningen genomfördes. Plan- och bygglagen förutsätter att den översiktliga planeringen genomförs i en sammanhållen process och Länsstyrelsen anser att nytt samråd kring planförslaget borde genomförts innan utställningen.

Länsstyrelsens ställningstagande till planförslaget

För att uppnå det övergripande målet om hållbar utveckling är det angeläget att begränsa bebyggelseutvecklingen i områden som inte ligger i goda kollektivtrafiklägen. Länsstyrelsen bedömer att nya bebyggelseområden längs kusten enligt förslaget inte bidrar till en väl sammanhållen och kollektivtrafikanpassad bebyggelsestruktur och inte kan anses vara en hållbar utveckling av Nyköpings tätort såsom det anges i miljökonsekvensbeskrivningen.

Postadress 611 86 NYKÖPING	Besöksadress Stora torget 13	Telefon 0155-26 40 00 växel	Telefax 0155-26 71 25	E-post sodermanland@lansstyrelsen.se
Organisationsnr 202100-2262	PiusGiro 35174-2	Bankgiro 5051-8653	Faktureringsadress FE 98 833 83 STRÖMSUND	Internet .lansstyrelsen.se/sodermanland

GRANSKNINGSYTTRANDE

2(3)

Datum

Dnr

2014-06-02

401-1752-2014

Länsstyrelsen kan komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplaner eller områdesbestämmelser enligt 11 kap 10 och 11 §§ PBL om de synpunkter som lämnas nedan inte beaktas.

Riksintressen

Kustområdena och skärgårdarna i Södermanland, 4 kap 1, 2 och 4 §§

Enligt 4 kap miljöbalken (1,2 och 4 §§) är kust- och skärgårdsområdet söder om väg 219 (kustvägen) i sin helhet av riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärdena. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas.

Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det kan ske på sätt som inte påtagligt skadar området natur- och kulturvärden. De enda undantagen gäller lokalt näringsliv, totalförsvaret, utvinning av mineral och utveckling av befintliga tätorter. Fritidsbebyggelse får komma till stånd endast i form av komplettering till befintlig bebyggelse.

Detta innebär enligt länsstyrelsens bedömning att större obebyggda naturområden inte ska exploateras. Ny bebyggelse kan tillåtas endast i vissa obebyggda luckor i områden som redan är exploaterade. Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna bebyggelseområdena vid Ånga (Norra skogen, Ångaberget och Ladbacken) inte kan anses ligga i anslutning till redan bebyggda områden eller behövs för tätortsutvecklingen och att dessa områden kan komma att innebära påtaglig skada på riksintresset.

Riksintresse för naturvärden

I planen föreslås ändrad avgränsning av riksintresseområdet för naturvärden NRO 04 007 vid Ångaberget. Länsstyrelsen bedömer att den befintliga gränsen för anspråket är välmotiverad och ska kvarstå. Länsstyrelsen gör vidare bedömningen att en större exploatering i området kan komma att innebära påtaglig skada på riksintresset.

Natura 2000

Påverkan på berörda Natura 2000-områden framgår inte av planförslaget och Länsstyrelsens ställningstagande måste därför anstå. Ny bebyggelse och annan användning av mark och vatten som kan påverka ett Natura 2000-område får komma till stånd bara om det finns ett tillstånd enligt 7 kap 28 § a miljöbalken. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan ny bebyggelse och andra åtgärder även på relativt stora avstånd från ett Natura 2000-område påverka de skyddade naturvärdena.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Det framgår inte av planförslaget om det finns risk för att överskrida gällande miljö kvalitetsnormer för vatten. Vattenmyndigheten kommer under år 2015 att fastställa ny status och miljö kvalitetsnormer. Översiktsplanen bör tydligt ange att det underlag som tas fram av Vattenmyndigheten ska ligga till grund för efterföljande planering och prövning.

I miljökonsekvensbeskrivningen bedöms att anslutning av hushållen i området till det kommunala VA-nätet bedöms ge positiva effekter på vattenmiljön. Det framgår dock inte av riktlinjerna för ny

GRANSKNINGSYTTRANDE

3(3)

Datum

Dnr

2014-06-02

401-1752-2014

bebyggelse utanför områden som detaljplaneläggs att dessa hushåll ska anslutas och frågan om påverkan från dessa kvarstår.

Hälsa och säkerhet

Skavsta flygplats har ansökt om att få förkorta sina inflygningsvägar, vilket kan beröra planområdet. Frågan har, trots att den togs upp vid avgränsningssamrådet inte hanterats i miljökonsekvensbeskrivningen och frågan kvarstår inför fortsatta planerings- och tillståndsprocesser.

Enligt planförslagets miljökonsekvensbeskrivning är det osäkert om det kommer anläggas en GC-väg från Sjösa till de planerade bostadsområdena vilket innebär att trafiksäkerheten längs kustvägen blir undermålig.

Övriga frågor

Strandskydd

Länsstyrelsen upplyser om att strandskydd för stora delar av planområdet är utvidgat till 300 meter på land och i vatten enligt Länsstyrelsens beslut den 16 april 2012 och detta gäller oavsett redovisade intentioner i planen. Länsstyrelsen har inte för avsikt att ändra detta beslut. Riktlinjerna på sidan 33 som handlar om strandskydd och lokalisering av ny bebyggelse behöver revideras.

Fornlämningar

Arkeologiska undersökningar kan bli aktuella inför eventuell detaljplanering/ exploatering.

Artskyddsförordningen

Länsstyrelsen upplyser om att i det fall ett område inte är tillräckligt utrett inför kommande detaljplanering beträffande rödlistade arter, på land eller i vatten, kan det komma ställas krav på fördjupade naturinventeringar. Dispens från artskyddsförordning kan komma att krävas.

VA

Länsstyrelsen kan komma att kräva anslutning till kommunalt VA vid fler fritidshusområden än de som angetts i översiktsplanen. En VA-plan upprättad enligt bestämmelserna i 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster vore ett bra hjälpmedel för kommunens planering.

I ärendet har deltagit företrädare för berörda enheter.

Patrik Nissen

Torbjörg Sekse

Ordlista

■ Avloppsvatten

Avloppsvatten är ett gemensamt namn och samlingsbegrepp på dagvatten, dränvatten, spillvatten och kylvatten.

■ Biotop

Livsmiljö (bio=liv, topos=plats) naturligt avgränsad efter dess specifika egenskaper när det gäller bland annat lokalklimat, vattentillgång, pH-värde samt förekommande växter och djur. Exempel på olika biotop typer är insjö, mosse, barrskog, äng.

■ Biologisk mångfald

Variationsrikedom bland levande organismer inom ett område. I begreppet ingår såväl variationsrikedomen på genetisk nivå (individer eller population inom samma art), på artnivå (olika arter) som på landskapsnivå (olika livsmiljöer).

■ Blåstruktur

Utgörs av allt naturligt förekommande vatten, det vill säga, grundvatten, sjöar, vattendrag och hav.

■ Dagvatten

Regn- och smältvatten som rinner av från till exempel hustak, gator, parker och gårdar.

■ Ekologiskt Särskilt Känsligt Område (ESKO)

Mark- och vattenområde som är särskilt känsligt från ekologisk synpunkt. Ska enligt Miljöbalkens hållsbestämmelser skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön så långt som möjligt.

■ Ekosystem

Ett avgränsat område av naturen som i sig utgörs av en helhet med både levande (exempelvis växter och djur) som icke-levande (exempelvis berg och jord) delar. Beroende på skalan och syftet kan till exempel en liten damm betraktas som ett eget ekosystem. I en större skala kan Nyköpings tätort betraktas som ett ekosystem, där människan utgör en del av helheten.

■ Ekosystemtjänst

Gratis nyttor som ekosystemet producerar naturligt och som är en förutsättning för människans existens och välbefinnande. Till exempel trädens upptag av koldioxid och produktion av syre och bins pollinering av fruktträd.

■ Friluftsliv

Vistelse och fysisk aktivitet utomhus och med naturkontakt, utan krav på prestation eller tävling.

■ FÖP

Förkortning för fördjupad översiktsplan, som kommunen tar fram enligt Plan- och bygglagen.

■ Förbindelsestråk

Länkar som binder samman gröna kilar. Stråket kan att fungera som promenadväg för människor och/eller som spridningsväg för växter och djur.

■ Grön kil

Ett sammanhängande större grönområde som sträcker sig in mot Nyköpings tätort från den omgivande landsbygden. Identifierade och avgränsade av kommunen utifrån en blandning av natur-, kultur- och rekreationsvärden. I de gröna kilarna ingår hela eller delar av värdekärnor i grönstrukturen.

■ Grönområde

Mark där växt- och djurliv är möjligt, som inte är bebyggd eller belagd, exempelvis skogar, stränder, parker, gräsremsor längst vägkanter och alléer.

■ Grönstruktur

De samlade stora och små grönområden, som inte är bebyggda eller belagda, oberoende av vem som äger eller förvaltar marken samt där växt- och djurliv är möjligt.

■ Hållbar utveckling

”En utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov”

Enligt FN-rapporten 'Vår gemensamma framtid' (1987), även kallad Brundtlandrapporten.

■ Kompensationsprincipen

Utgår från att alla fysiska förändringar påverkar miljön och att den som orsakar negativ påverkan ska kompensera för detta.

■ Ledningsnät

Samlingsnamn för vatten-, spill- och/eller dagvattenledningar.

■ LOD

Lokalt omhändertagande av dagvatten genom till exempel infiltration, magasin eller våtmarker.

■ MB

Miljöbalken (1998:808) trädde i kraft 1999 och innehåller lagstiftning som rör miljö- och naturvården, exempelvis naturreservat, strandskydd och miljöfarlig verksamhet.

■ Natura 2000

Ett sammanhängande nätverk av värdefulla naturområden som regleras genom habitat- respektive fågeldirektivet enligt EU:s regelverk och enligt 7 kap 27 § MB. Natura 2000 är områden av riksintresse.

■ Naturreservat

Område som är skyddat enligt 7 kapitlet Miljöbalken med särskilda föreskrifter som reglerar markanvändningen och vad allmänheten får göra. Både länsstyrelsen och kommunen kan bilda naturreservat.

■ Nyckelbiotop

Ett värdefullt skogsområde som har inventerats och värderats som betydelsefullt av Skogsstyrelsen. Värderingen utgår från biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö. Där finns eller kan förväntas finnas hotade och missgynnade (rödlistade) arter.

■ Närströvområde

Grönområde i och kring Nyköpings tätort med betydelse för friluftslivet och naturvården. I huvudsak mindre områden som skogar och hagmarker, som har undersökts och värderats utifrån

■ Park

Grönområde i form av en större anlagd trädgård, centralt eller nära staden, som kräver parkskötsel och har sittplatser, belysning eller dylikt.

■ Riksintresse

I 3 och 4 kapitlet av miljöbalken (MB) anges vilka områden i landet som är av betydelse på nationell nivå för exempelvis friluftsliv, naturvården eller kulturmiljövården.

Enligt 3 kap 6 § MB ska de nämnda områdena av riksintresse så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natureller kulturmiljön.

■ RV

Förkortning för riksväg

■ Skolskog

Ett avgränsat område som används av skolan för lektioner och utevistelser.

■ Spillvatten

Förorenat vatten från hushåll, industrier med flera.

■ VA

Vanlig förkortning av Vatten och avlopp.

■ VA-lagen

Reglerar kommunernas ansvar för vatten och avlopp.

■ Vattentäkt

Grundvattenmagasin, sjö eller vattendrag där vattenverket hämtar sitt råvatten.

■ Verksamhetsområde

Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning

■ Värdekärna

Ett grönområde i grönstrukturen som är av särskilt värde för växter och djur. Värdekärnan bör vara så pass stor att det kan behålla sin artrikedom även i ett längre perspektiv.

■ ÖP

Förkortning för översiktsplan, som kommunen tar fram enligt Plan- och bygglagen.

Referenser:

Skyddsvärda grundområden i Svealands skärgård,
Länsstyrelsens rapport 2003:5. (ESKO)

Fiskrekrytering och undervattensvegetation i
grunda havsvikar i Södermanlands län 2004 –2008,
Länsstyrelsens rapport 2009:11 (ESKO)

Rekryteringsområden för skrubbskädda och piggvar i Södermanlands skärgård,
Länsstyrelsens rapport 2009:14 (ESKO)

Naturvårdsplan för Nyköpings kommun, 2008.

”Sörmlands natur”, Naturvårdsprogram.Länsstyrelsen 1991

